

Polanica-Zdrój, 15.01.2024 r.

UUP/7/01/2024

Szanowna Pani
Izabela Leszczyna
Minister Zdrowia

Dotyczy: Braku sfinalizowania procesu legislacyjnego Projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia „w sprawie określenia wymagań jakim powinny odpowiadać zakłady i urzędnictwa lecznictwa uzdrowiskowego” (MZ 1568) (Wasze pismo z dnia 13 listopada 2023 r.)

Szanowna Pani Minister,

Stowarzyszenie Unia Uzdrowisk Polskich, jako organizacja branżowa i reprezentant największych krajowych zakładów lecznictwa uzdrowiskowego (spółek uzdrowiskowych i podmiotów uzdrowiskowych), z przykrością oraz głębokim zaniepokojeniem odbiera opóźnienie w sfinalizowaniu zmian rozporządzenia Ministra Zdrowia „w sprawie określenia wymagań jakim powinny odpowiadać zakłady i urzędnictwa lecznictwa uzdrowiskowego”.

Sprawa konieczności zmian w przedmiotowym rozporządzeniu Ministra Zdrowia była omawiana, konsultowana, uzgadniana od 2017 roku na konferencjach i spotkaniach w różnych konfiguracjach z umocowanymi przedstawicielami Ministra Zdrowia, NFZ oraz przedstawicielami branży – podmiotów i organizacji branżowych oraz Konsultanta Krajowego w dziedzinie balneologii i medycyny fizycznej. Także ostatnio, w ramach konsultacji publicznych Ministra Zdrowia (Wasze pismo z 13 listopada 2023 r. DLD.0210.4.2023.EMK), nasze Stowarzyszenie w imieniu podmiotów uzdrowiskowych przysłało swoje stanowisko w tej sprawie (vide pismo UPP/11/72/2023 z dnia 24.11.2023 r. w załączeniu).

Opóźnienie w dokonaniu zmian ww. rozporządzenia, w związku z upływem z dniem 31.12.2023 roku terminu dostosowania, pomimo procedowania w projekcie istotnych zmian przedmiotowych wymogów, skutkuje obecnie tym, iż Powiatowe Stacje Sanitarно-Epidemiologiczne (PSSE), realizując swoje uprawnienia kontrolne w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego stosują/egzekwują zapisy obecnie zmienianego rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urzędnictwa lecznictwa uzdrowiskowego (Dz. U z dnia 20 stycznia 2023 r. poz. 161), grożąc sankcjami/karami podmiotom uzdrowiskowym niespełniającym określonych wymagań z przywołanego RMZ.

W związku z zaistniałą sytuacją, tj. wciąż prowadzonym procesem finalizowania zmian powyżej wskazanego rozporządzenia (projekt MZ 1568) oraz licznymi kontrolami zakładów lecznictwa uzdrowiskowego wszczynanymi od początku 2024 roku przez PSSE na podstawie „starego”, ale wciąż obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia, wnosimy w imieniu podmiotów uzdrowiskowych, alternatywnie o:

1. wydłużenie w obecnie obowiązującym RMZ okresu dostosowawczego wymagań do 31 grudnia 2024 r. (dot. zapisu § 18 RMZ)

lub

2. wydanie przez Ministra Zdrowia stosownego „Komunikatu” (jako organu sprawującego nadzór nad Głównym Inspektorem Sanitarnym), dotyczącego odstąpienia od kontroli i stosowania sankcji/kar wobec zakładów lecznictwa uzdrowiskowego przez PSSE (Sanepid) – w odniesieniu do braków „dostosowawczych”, w związku z procedowaniem projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia „w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego”, do czasu zakończenia procesu legislacyjnego nowego rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Szanowna Pani Minister,

za zaistniałą sytuację nie odpowiadają zakłady lecznictwa uzdrowiskowego i w tej konkretnej sytuacji nie powinny być karane w trakcie kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Jednocześnie realizacja zaproponowanych alternatywnie rozwiązań w pkt. 1 lub w pkt. 2 naszego wystąpienia pozwoli na rzetelne dopracowanie i wdrożenie w życie przepisów nowego rozporządzenia Ministra Zdrowia dotyczącego „wymagań jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego”, bez ewentualnego ponoszenia, naszym zdaniem – w tych okolicznościach niesłusznych, konsekwencji dla podmiotów prowadzących działalność uzdrowiskową.

Kierując się zasadą zaufania do władzy publicznej liczymy na pozytywne działania w tej sprawie Ministra Zdrowia, jak i Głównego Inspektora Sanitarnego.

Z wyrazami szacunku

Prezes Zarządu
Unii Uzdrawisk Polskich
Jerzy Szymonczyk
Radca Prawny

Załącznik:

- pismo UUP/11/72/2023 z dnia 24.11.2023 r. w wraz z załącznikami

Otrzymują:

1 x Minister Zdrowia – Pani Izabela Leszczyna

1 x a/a

Do wiadomości:

1 x Główny Inspektor Sanitarny wz. – Pan Krzysztof Saczka

1 x Konsultant Krajowa w dziedzinie balneologii i medycyny fizykalnej – Pani Aleksandra Sędziak

1 x Podmioty/spółki uzdrowiskowe w kraju, członkowie SUUP

Polanica-Zdrój, 24.11.2023 r.

UUP/11/72/2023

**Szanowny Pan
Waldemar Kraska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Zdrowia
ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa**

Wasz znak: DLD.0210.4.2023.EMK

Dotyczy: Waszego pisma z dnia 13 listopada 2023 r. tj. „Projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego (MZ 1568)”.

Szanowny Panie Ministrze,

W nawiązaniu do Waszego pisma z dnia 13 listopada 2023 r. znak jak wyżej, Stowarzyszenie Unia Uzdrowisk Polskich zs. w Polanicy-Zdroju jako reprezentant największych krajowych zakładów lecznictwa uzdrowiskowego (spółek i podmiotów uzdrowiskowych), przedkłada wnioski, uwagi i opinie do „Projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego (MZ 1568)” w ramach konsultacji publicznych Ministerstwa Zdrowia.

Szanowny Panie Ministrze,

pragniemy przypomnieć, że zakres i obszar przedmiotowy rozporządzenia Ministra Zdrowia ws. wymagań jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego był już wielokrotnie konsultowany i uzgadniany przez przedstawicieli branży uzdrowiskowej oraz umocowanych przez MZ reprezentantów Resortu oraz Centrali NFZ w ramach:

1. Prac Zespołu do spraw opracowania koncepcji zmian w zakresie systemu lecznictwa uzdrowiskowego, powołanego zarządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2016 r. Działalność Zespołu została zakończona w 2017 r. uzgodnionym z MZ i NFZ Raportem obejmującym między innymi konieczność zmian rozporządzenia MZ ws. wymagań dla zakładów i urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego (vide: w załączeniu wyciąg z Raportu Zespołu oraz propozycja zmian do przedmiotowego rozporządzenia).
Pomimo podpisanych uzgodnień i zamieszczenia Raportu na stronach MZ oraz upływu ponad 7 lat, rozporządzenie nie doczekało się zmian/nowelizacji.
2. W 2020 r. powstał Parlamentarny Zespół ds. Lecznictwa Uzdrowiskowego, Mundurowej Służby Zdrowia, Rehabilitacji i Gmin Uzdrowiskowych. W ramach prac tego Zespołu w latach 2020/2021, z udziałem Parlamentarzystów, przedstawicieli MZ, NFZ oraz szerokiej reprezentacji branży uzdrowiskowej, wypracowano między innymi uzgodnione wspólnie zmiany do omawianego rozporządzenia Ministra Zdrowia, które zostały przesłane do Ministerstwa

Zdrowia i członków Zespołu jako uzgodnione do realizacji (w załączeniu wnioski Zespołu Parlamentarnego). Przedmiotowe zmiany zostały wypracowane przy aktywnym udziale obecnej Konsultant Krajowej w dziedzinie balneologii i medycyny fizykalnej – Pani dr Aleksandry Sędziak. Podkreślamy, że propozycje te również nie doczekały się zmian w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 2 kwietnia 2012 r.

3. W ramach przeprowadzanych obecnie konsultacji przez Ministra Zdrowia, przesyłamy za naszym pośrednictwem (w formie tabelarycznej, w załączeniu), uwagi i wnioski naszych członków - zakłady lecznictwa uzdrowiskowego do procedowanego rozporządzenia Ministra Zdrowia, tym razem bez naszej analizy merytorycznej (z uwagi na krótki termin konsultacji publicznych) z wnioskiem o ich ewentualne rozpatrzenie i uwzględnienie.

Reasumując, procedowany projekt rozporządzenia Ministra Zdrowia w oparciu o dotychczasowe uzgodnienia z MZ i NFZ z przedstawicielami branży, powinien być wdrożony przez Ministerstwo Zdrowia już dawno (vide pkt 1 i 2 pisma).

Z wyrazami szacunku

Prezes Zarządu
Unii Uzdrawisk Polskich
Jerzy Szymańczyk
Radca Prawny

Otrzymują:

- 1 x Ministerstwo Zdrowia
- 1 x Elżbieta Mianowska-Komza – Radca, Wydział Regulacji Działalności Leczniczej i Uzdrawisk, Departament Lecznictwa, Ministerstwo Zdrowia
- 1 x Aleksandra Sędziak – Konsultant Krajowa w dziedzinie balneologii i medycyny fizykalnej
- 1 x Członkowie Unii Uzdrawisk Polskich

29.11.2021 r. – propozycje w zakresie deregulacji:

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia wymagań, jakim powinny podlegać zakłady i urzędnia lecznictwa uzdrowiskowego (t.j. Dz. U. 2020 poz. 1838) <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20200001838>

STAN DOSTOSOWANIA ZAKŁADÓW I URZĄDZEŃ LECZNICTWA UZDROWISKOWEGO

- 1) Od roku 2012 obserwuje się sukcesywny postęp w dostosowaniu zakładów i urzędzeń lecznictwa uzdrowiskowego do wymogów ww. rozporządzenia: **praktycznie wszystkie podmioty przeprowadziły częściowe lub kompleksowe modernizacje obiektów szpitalnych, sanatoryjnych i zabiegowych.**
- 2) Zmodernizowano, rozbudowano i/lub doposażono zakłady przyrodolecnicze, dostosowano obiekty do potrzeb osób niepełnosprawnych (przez usuwanie barier architektonicznych oraz modernizację pokoi i węzłów sanitarnych), w obiektach lokalizowano jadalnie, wyremontowano pijalnie i baseny, zrewitalizowano parki uzdrowiskowe.
- 3) Należy podkreślić przy tym, iż **podmioty uzdrowiskowe dostosowują się nie tylko do wymogów analizowanego rozporządzenia.** W licznych podmiotach zrealizowano kompleksowe modernizacje lub rozbudowy obiektów, obiekty dostosowano do wymogów przeciwożarowych, zrealizowano projekty termomodernizacyjne, inwestowano w nowoczesny sprzęt zabiegowy lub diagnostyczny oraz w poprawę (niewymaganą rozporządzeniem) standardu zakwaterowania, jak wymiana wyposażenia, modernizacje lub tworzenie nowych węzłów sanitarnych przy pokojach kuracyjnych.
- 4) **Część podmiotów wykazuje jednak opóźnienia w realizacji programów dostosowawczych**, przywołując w szczególności **trudności finansowe** (brak środków własnych na realizację kosztownych działań przystosowawczych ze względu na niewystarczający poziom finansowania świadczeń, brak – w większości województw – programów unijnych dedykowanych podmiotom uzdrowiskowym w ramach perspektywy finansowej 2014-2020, ograniczenia finansowe spowodowane epidemią COVID-19 w latach 2020-2021: w tym okresie ze względu na konieczność utrzymania płynności finansowej wstrzymano realizację niektórych działań dostosowawczych) oraz **trudności organizacyjne** (brak możliwości wyłączenia pokoi, pomieszczeń ZPL lub basenów w celach przeprowadzenia modernizacji z uwagi na realizację kontraktów, trudności w wykonywaniu remontów lub modernizacji obiektów w trakcie realizacji turnusów).
- 5) **Opóźnienia w dostosowaniu zakładów i urzędzeń zgłaszają w szczególności największe podmioty uzdrowiskowe, dysponujące rozproszoną bazą oaz rozbudowaną, często zabytkową, infrastrukturą.** Podmioty tego typu posiadają wiele obiektów szpitalnych i sanatoryjnych, duże, w tym tzw. „wolnostojące”, zakłady przyrodolecnicze oraz liczne urzędnia lecznictwa uzdrowiskowego, jak pijalnie, baseny lecznicze i rehabilitacyjne, tężnie. Podmioty te zrealizowały już szereg kosztownych działań przystosowawczych, ale z uwagi na liczne potrzeby w tym zakresie proces dostosowania w niektórych przypadkach nie został jeszcze zakończony.

NAJCZĘŚCIEJ PODNOSZONE PROBLEMY DOSTOSOWAWCZE

1) Szpitale i sanatoria uzdrowiskowe:

- brak pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich dostępnych **na każdym piętrze** (szpitale i sanatoria zazwyczaj dysponują takimi pomieszczeniami, ale zlokalizowanymi np. na jednej kondygnacji),
- brak wyposażenia pomieszczeń higieniczno-sanitarnych pacjentów **przy pokojach łóżkowych** w dozownik z mydłem w płynie, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnik na zużyte ręczniki (część podmiotów nie zrealizowała tego wymogu, podnosząc w szczególności brak uzasadnienia udostępniania dla pacjentów w pokojach ręczników jednorazowego użycia, w sytuacji, gdy pacjenci otrzymują ręczniki kąpielowe tekstylne oraz brak uzasadnienia udostępniania dla pacjentów w pokojach dozownika z mydłem w płynie, ponieważ pacjenci szpitali uzdrowiskowych i sanatoriów, ze względu na wyłączenie planowy charakter udzielanych świadczeń, posiadają własne środki czystości),
- brak „zmywalnych” **powierzchni w pokojach łóżkowych** (w pokojach łóżkowych części obiektów znajduje się wykładzina dywanowa klasy „hotelowej”),
- **brak zlokalizowania w obiektach sanatoryjnych jadalni** i pomieszczeń przeznaczonych do przygotowania lub dystrybucji posiłków i napojów.

2) Zakłady przyrodolecnicze:

- zasadniczy problem dla podmiotów stanowi organizacja wypoczywalni w zakładach przyrodolecniczych zgodnie z wymogami rozporządzenia (podnoszony jest **brak uzasadnienia lokalizowania odrębnych wypoczywalni z miejscami do leżenia w zakładach zintegrowanych z obiektami szpitalnymi lub sanatoryjnymi** ze względu na możliwość wypożyczania

pacjentów po zabiegach w tzw. systemie „wanna – łózko”, podnoszone są **ograniczenia techniczne: brak odpowiednio dużych pomieszczeń do lokalizowania wypożyczalni wg wymogów rozporządzenia, podnoszony jest brak uzasadnienia dla lokalizowania w ZPL wypożyczalni odrębnie dla kobiet i mężczyzn**),

- brak wentylacji nawiewno-wywiewnej w niektórych pomieszczeniach ZPL (podnoszone są w szczególności kwestie kosztochłonności tych działań),
- brak dolnych przelewów gazowych oraz wentylacji mechanicznej wyposażonej w wyciąg dolny w pomieszczeniach kąpielowych, w których w celach leczniczych wykorzystywany jest dwutlenek węgla (CO₂) lub radon (Rn) w postaci gazowej lub w przypadku, gdy występuje jego wydzielanie się z wód leczniczych (podnoszone są ograniczenia techniczne, trudności technologiczne oraz kwestie kosztochłonności takich działań przystosowawczych),
- tzw. „wolnostojące” ZPL w części przypadków nie posiadają gabinetów lekarskich, a w ZPL zlokalizowanych na terenie szpitali i sanatoriów gabinety lekarskie, pielęgniarskie i zabiegowe w dużej części przypadków są wspólne dla szpitala/sanatorium i ZPL,
- występują trudności w interpretacji przepisu dotyczącego wymaganych działań i wyposażenia zakładu przyrodolecniczego.

3) Pijalnie uzdrowiskowe:

→ powtarzającym się problemem jest brak w pijalniach instalacji do podgrzewania wody do temperatury zalecanej przez lekarza i/lub urządzeń do kontrolowania temperatury wody.

4) Baseny lecznicze i rehabilitacyjne:

→ baseny lecznicze nie posiadają specjalnych wyciągów do ewakuacji gazów z nad lustra wody (podnoszone są ograniczenia techniczne, trudności technologiczne oraz kwestie kosztochłonności takich działań przystosowawczych),

→ brak schodów do basenu o szerokości 1 m i/lub pochylni w niektórych basenach rehabilitacyjnych (baseny te zostały przy tym wyposażone w podnośnik basenowy hydrauliczny umożliwiający korzystanie z basenu przez osoby niepełnosprawne),

→ brak szczegółowych instrukcji eksploatacji basenu oraz sposobu monitorowania jakości wody i powietrza hali basenowej (podnoszone są trudności w określeniu technologii ewentualnego uzdatniania i monitorowania jakości wody dla basenów leczniczych, dostosowanej do specyfiki stosowanych wód leczniczych),

→ w części obiektów: brak oddzielnych szatni dla kobiet i mężczyzn (dostępne są szatnie koedukacyjne i indywidualne przebieralnie).

Niejednoznaczne lub wątpliwe racjonalnie określenie niektórych dotychczasowych przepisów (np. dotyczących podłóg w pomieszczeniach, w których udzielane są świadczenia, wymaganych działań zakładu przyrodolecniczego, rękawików jednorazowych w węzłach higieniczno-sanitarnych, lokalizowania i wyposażenia wypożyczalni w ZPL, lokalizowania pokoi dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich) **skutkuje dużą uznaniowością interpretacyjną oraz powoduje nieuzasadnione koszty działań dostosowawczych, przy niewystarczającym poziomie finansowania świadczeń z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego. Taki stan rzeczy negatywnie wpływa na sytuację prawną, organizacyjną oraz finansową świadczeniodawców uzdrowiskowych.**

Wymagania prawne dla zakładów lecznictwa uzdrowiskowego oraz urzędzeń lecznictwa uzdrowiskowego powinny uwzględniać:

- 1) **specyfikę (odrębność) lecznictwa uzdrowiskowego** w stosunku do innych obszarów ochrony zdrowia;
- 2) **celowość i racjonalność** lecznictwa uzdrowiskowego (w tym racjonalność kosztową) wymagań, a zatem **wpływ skutków określonych wymagań na faktyczną jakość udzielanych świadczeń** zdrowotnych oraz na standaryzację usług i bezpieczeństwo pacjenta;
- 3) **ochronę zabytków i dóbr kultury** oraz ograniczenia budowlane i techniczne wynikające z tego tytułu;
- 4) **spójność z innymi aktami prawnymi** [w szczególności z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 12 czerwca 2012 roku w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. 2019 poz. 595 z późn. zm.)].

REKOMENDACJE – najistotniejsze zmiany

Przy uwzględnieniu celowości i racjonalności wymagań oraz wpływu wymagań na jakość i standard udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz na koszty prowadzonej działalności leczniczej, rekomenduje się w zakresie wymagań, jakim powinny podlegać zakłady i urzędnicy lecznictwa uzdrowiskowego:

1. **Wprowadzenie definicji pomieszczeń** występujących w rozporządzeniu.
2. **Określenie „wymagań ogólnych”** w celu zbiorczego zestawienia wymagań infrastrukturalnych dotyczących wszystkich rodzajów zakładów i urzędzeń.
3. W definicji wężla higieniczno-sanitarnego przy pokoju łóżkowym **wykreślenie wymogu udostępniania dla pacjentów w wężłach higieniczno-sanitarnych przy pokojach ręczników jednorazowych w pomieszczeniach użytku**, ponieważ pacjenci szpitali uzdrowiskowych i sanatoriów otrzymują ręczniki kąpielowe tekstylne. Obligatoryjne stosowanie ręczników jednorazowych w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, które znajdują się przy pokojach łóżkowych, nie znajduje uzasadnienia w warunkach lecznictwa uzdrowiskowego, szczególnie w sanatorium uzdrowiskowym – nie jest to hospitalizacja obłożnie chorego pacjenta leżącego, któremu czynności lecznicze udzielane są w pokoju, przy łóżku, pokoje łóżkowe pełnią rolę miejsc noclegowych oraz miejsc wycieczki po zabiegach i spacerach, dlatego powinno się dopuścić stosowanie ręczników tekstylnych.
4. W definicji wężla higieniczno-sanitarnego przy pokoju łóżkowym **wykreślenie wymogu udostępniania dla pacjentów w wężłach higieniczno-sanitarnych przy pokojach dozownika z mydłem w płynie**, ponieważ pacjenci szpitali uzdrowiskowych i sanatoriów, ze względu na wyłączenie planowy charakter udzielanych świadczeń, posiadają własne środki czystości.
5. W definicji stanowiska wzmożonego nadzoru kardiologicznego **uwzględnienie możliwości wykorzystania butli z tlenem**: wyposażenie stanowiska wzmożonego nadzoru kardiologicznego w zestaw do tlenoterapii prowadzonej przy użyciu butli z tlenem jest w warunkach szpitala uzdrowiskowego rozwiązaniem w zupełności wystarczającym, stosowanym obecnie w większości placówek, spełnia ono wszelkie standardy medyczne.
6. Ze względu na dotychczasowe rozbieżności interpretacyjne, **w wymaganiach ogólnych doprecyzowanie, których pomieszczeń może dotyczyć odstępstwo od wymogu określającego, iż „podłogi w pomieszczeniach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne, powinny być wykonane z materiałów umożliwiających ich mycie i dezynfekcję”**. Pokoje łóżkowe, szczególnie w przypadku obiektów sanatoryjnych, pełnią funkcje pobytowe (noclegowe) – skoro dopuszcza się użycie w nich firan, zasłon, łóżek oraz krzesel tapicerowanych, itp., to należy w pokojach łóżkowych dopuścić do użytku również tzw. „dywanowe” wykładziny podłogowe klasy „hotelowej”.
7. **Szpital uzdrowiskowy:**
  - **określenie wymogu zapewnienia w szpitalu uzdrowiskowym dostępu do zakładu przyrodoleczniczego (ZPL) w lokalizacji** w celu powiązania funkcjonowania i/lub tworzenia szpitala w oparciu o ZPL,
  - **dopuszczenie możliwości posiadania wspólnych gabinetów medycznych dla całego zakładu** (rozwiązanie zasadne np. w przypadku, gdy w obiekcie szpitala uzdrowiskowego zlokalizowany jest jednocześnie ZPL lub pododdział sanatoryjny: koszty tworzenia i utrzymywania zdublowanych gabinetów medycznych w każdym z tych zakładów wydają się nie mieć uzasadnienia),
  - **doprecyzowanie wymagań dotyczących dostosowania szpitala uzdrowiskowego dla osób niepełnosprawnych**, w tym zastąpienie nieuzasadnionego wymogu lokalizowania w szpitalu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dostępnych dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich przy pokojach łóżkowych lub zbiorowych na każdym piętrze, **określeniem wymaganego odsetka dostosowanych miejsc w pokojach i wężłach higieniczno-sanitarnych, bez określania, na której kondygnacji miejsca powinny być zlokalizowane.**
8. **Sanatorium uzdrowiskowe:**
  - **określenie wymogu zapewnienia w sanatorium dostępu do zakładu przyrodoleczniczego (ZPL) w lokalizacji** w celu powiązania funkcjonowania i/lub tworzenia sanatorium uzdrowiskowego w oparciu o ZPL,
  - doprecyzowanie wymogów dotyczących dostosowania sanatorium dla osób niepełnosprawnych.
9. **Szpital uzdrowiskowy dla dzieci**
  - określenie wymogu uwzględnienia potrzeb dzieci w infrastrukturze szpitala,
  - skorygowanie przepisu dotyczącego zlokalizowania sali kinezyterapii: posiadanie sali kinezyterapii jest obligatoryjne dla zakładu przyrodoleczniczego, zatem dublowanie wymogu nie ma uzasadnienia.
10. **Sanatorium uzdrowiskowe dla dzieci:**

- określenie wymogu uwzględnienia potrzeb dzieci w infrastrukturze sanatorium.
- 11. Przychodnia uzdrowiskowa:**
- **określenie wymogu zapewnienia w przychodni dostępu do zakładu przyrodoleczniczego (ZPL) w lokalizacji** w celu powiązania funkcjonowania i/lub tworzenia przychodni uzdrowiskowej w oparciu o ZPL,
  - określenie wymogów dotyczących dostosowania przychodni dla osób niepełnosprawnych,
  - dopuszczenie możliwości **wspólnych węzłów komunikacyjnych dla przychodni uzdrowiskowej oraz innych zakładów lecznictwa uzdrowiskowego** (przychodnia uzdrowiskowa jest lokalizowana najczęściej w jednym obiekcie z ZPL).
- 12. Zakład przyrodolecznicy (ZPL):**
- w związku z dotychczasowymi wątpliwościami interpretacyjnymi dotyczącymi działań (a także pomieszczeń i wyposażenia) w zakładzie przyrodoleczniczym, niezbędnych do prowadzenia w ZPL „odpowiedniego kierunku leczniczego”, proponuje się uogólnienie treści rozporządzenia w tym zakresie; doprecyzowanie wymogów w tym zakresie powinno być elementem „standardów” określających minimum infrastruktury ZPL niezbędnej dla prawidłowej i kompleksowej realizacji świadczeń w poszczególnych kierunkach leczniczych;
  - doprecyzowanie wymogów infrastrukturalnych i/lub dotyczących jakości powietrza w pomieszczeniach fizykoterapii, masażu, kinezyterapii i balneoterapii, w celu ujednolicenia wymogów z innymi przepisami lub Polskimi Normami,
  - **zróżnicowanie wymogu lokalizowania odrębnych wycoczynali w ZPL dla obiektów „wolnostojących” (stanowiących samodzielny budynek albo zespół budynków), gdzie taki wymóg ma uzasadnienie, a ZPL zlokalizowanych w innych zakładach lecznictwa uzdrowiskowego**, w których pacjenci mogą wycoczywać po zabiegach w systemie „wanna-fózko” i w których obligatoryjne lokalizowanie odrębnych wycoczynali z miejscami leżącymi nie ma uzasadnienia,
  - zastąpienie wymogu lokalizowania w ZPL oddzielnych sal wycoczynkowych dla kobiet i mężczyzn, **wymogiem udostępnienia jednego pomieszczenia (koledukacyjnego),**
  - **aktualnienie wymogów dotyczących rodzaju i liczby miejsc wycoczynkowych w ZPL:** sale wycoczynkowe organizowane wg obecnie obowiązujących wymogów (szczegółowe określenie liczby leżanek oraz powierzchni jednostkowych) nie są wykorzystywane, a koszty tworzenia i utrzymywania takich sal nie mają uzasadnienia,
  - aktualizowanie wymogów dotyczących rodzaju gabinetów medycznych wymaganych w ZPL oraz pomieszczeń, w których powinna być instalowana wentylacja mechaniczna.
- 13. Szpital uzdrowiskowy w urzędzonym podziemnym wyrobisku górniczym:**
- doprecyzowanie wymogów dla szpitala uzdrowiskowego w urzędzonym podziemnym wyrobisku górniczym, pod względem określenia, które pomieszczenia i urządzenia powinny być dostępne w wyrobisku podziemnym, a które w obiektach naziemnych.
- 14. Sanatorium uzdrowiskowe w urzędzonym podziemnym wyrobisku górniczym:**
- doprecyzowanie wymogów dla sanatorium uzdrowiskowego w urzędzonym podziemnym wyrobisku górniczym, pod względem określenia, które pomieszczenia i urządzenia powinny być dostępne w wyrobisku podziemnym, a które w obiektach naziemnych.
- 15. Pijalnia uzdrowiskowa:**
- doprecyzowanie wymogu dotyczącego posiadania instalacji do podgrzewania wody do temperatury zalecanej przez lekarza oraz urządzeń do kontrolowania temperatury wody, w **przypadkach, gdy woda jest lub powinna być zalecana przez lekarza w temperaturze innej, niż naturalna** – zasadność obowiązywania wymogu zależy od rodzaju wody stosowanej do krenoterapii;
  - określenie wymagań dla tzw. **punktów czerpalnych wody leczniczej:** wiele podmiotów dysponuje tzw. punktami czerpalnymi, zlokalizowanymi w budynku szpitala lub sanatorium uzdrowiskowego lub ZPL albo na terenie parku uzdrowiskowego, które nie mieszczą się w pojęciu pijalni uzdrowiskowej – wskazane jest zatem określenie minimalnych wymagań dla tego typu punktów.
- 16. Tężnia:**
- jako że podstawowym wymogiem dla solanek przydatnych do wytwarzania aerozolu jest ich odpowiednie stężenie i wykluczenie w nich obecności składników potencjalnie szkodliwych dla zdrowia, do wytwarzania aerozolu należy dopuścić również stosowanie solanek, które nie posiadają świadectw potwierdzających ich bezpośrednio przydatność do zabiegów kuracyjnych (**czynnikiem leczniczym w przypadku tężni jest aerozol o właściwościach leczniczych, potwierdzonych wynikami badań, a nie solanka**) – proponuje się korektę przepisu;
  - przywołany w paragrafie 11 rozporządzenia artykuł 36 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych dotyczy tylko naturalnych surowców leczniczych - wód i borowin oraz klimatu, **a nie aerozolu** wytwarzanego z określonego rodzaju wód – **zasady wydania**

„świadectwa” dla tężni, a ściślej wytwarzanego na nich aerozolu powinien zatem określać odrębny artykuł ustawy lub jej aktu wykonawczego. W aktach tych mogą być uwzględnione propozycje i wymagania oparte na dotychczasowych wynikach badań wykonanych w strefie okolicy w Ciechocinku, Inowrocławiu, Konstancinie, a także Goddapi, opublikowane w piśmiennictwie balneologicznym.

17. Park i ścieżki ruchowe:

- poza korektą dotyczącą dopuszczenia lokalizowania na terenie parku siłowni plenerowych oraz korektą definicji pomieszczenia higieniczno-sanitarnego treść paragrafu proponuje się pozostawić bez zmian.

18. Urządzony odcinek wybrzeża morskigo:

- poza korektą dotyczącą definicji pomieszczenia higieniczno-sanitarnego treść paragrafu proponuje się pozostawić bez zmian.

19. Lecznicy basen uzdrowiskowy:

- zastąpienie wymogu obligatoryjnego lokalizowania oddzielnych pomieszczeń przybasenowych dla kobiet i mężczyzn, wymogiem umożliwiającym udostępnianie pomieszczeń koodukacyjnych oraz indywidualnych przebieralni i kabin natryskowych,
- skorygowanie wymogu dotyczącego sprzętu do ćwiczeń dla basenów leczniczych, w których wykonywane są wyłącznie kąpiele lecznicze (bez ćwiczeń), ponieważ sprzęt do ćwiczeń jest w takich przypadkach zbędny,
- określenie wymogów dotyczących jakości wody oraz jakości powietrza w pomieszczeniu hali basenowej do regulujących te zagadnienie obowiązujących przepisów odrębnych,
- wykreślenie wymogu dotyczącego obecności fizjoterapeuty oraz ratownika w trakcie korzystania z basenu, ponieważ przedmiotowe rozporządzenie określa wymogi infrastrukturalne, a zatem wymogi personalne (dotyczące personelu obsługującego zakłady i urzędnienia lecznictwa uzdrowiskowego) powinny być ewentualnie określone w przepisach odrębnych.

20. Rehabilitacyjny basen uzdrowiskowy:

- ujednolicenie wymogu dostępności basenu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych, z wymogiem jak dla basenów leczniczych, co umożliwi wykorzystywanie na basenach rehabilitacyjnych, zamiast obligatoryjnych pochylni, podnośników basenowych hydraulicznych umożliwiających korzystanie z basenu przez osoby niepełnosprawne.

21. Urządzone podziemne wyrobisko górnicze:

- poza korektą dotyczącą definicji pomieszczenia higieniczno-sanitarnego treść paragrafu proponuje się pozostawić bez zmian.

22. Przy uwzględnieniu ochrony zabytków i dóbr kultury oraz ograniczeń budowlanych i technicznych wynikających z tego tytułu, w nawiązaniu do art. 5 ust.3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, dopuszczenie możliwości uzyskania odstępstwa od określonych wymagań dla zakładów i/lub urzędzeń lecznictwa uzdrowiskowego zlokalizowanych w obrębie obiektu wpisanego do rejestru zabytków i/lub objętego ochroną konserwatorską, po otrzymaniu zgody od uprawnionych organów, na podstawie odrębnych przepisów.

23. Wydłużenie terminu na spełnienie wymogów określonych w rozporządzeniu umożliwi zakończenie – wstrzymany w okresie epidemii – kosztownych działań przystosowawczych, między innymi z wykorzystaniem środków z Funduszy Europejskich dostępnych w nowej perspektywie finansowej, w tym regionalnych programów operacyjnych oraz Instrumentu na rzecz Odbudowy.

REKOMENDACJE SZCZEGÓŁOWE

Opracowane na podstawie rekomendacji zawartych w „Raporcie końcowym Zespołu do spraw opracowania koncepcji zmian w zakresie systemu lecznictwa uzdrowiskowego” (2017r.) <https://www.gov.pl/web/zdrowie/raport-zespołu-do-spraw-opracowania-koncepcji-zmian-w-zakresie-systemu-lecznictwa-uzdrowiskowego>

STAN OBOWIĄZUJĄCY (2021)

Na podstawie art. 5 ust. 3 oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. Nr 167, poz. 1399 z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania, jakim powinny odpowiadać zakłady lecznictwa uzdrowiskowego;
- 2) wymagania eksploatacyjne, funkcjonalne i techniczne, jakim powinny odpowiadać urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego.

REKOMENDACJE 2021 (opracowane na podstawie rekomendacji z 2017 roku)

Na podstawie art. 5 ust. 3 oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1301) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania, jakim powinny odpowiadać zakłady lecznictwa uzdrowiskowego;
- 2) wymagania eksploatacyjne, funkcjonalne i techniczne, jakim powinny odpowiadać urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego.

Treść paragrafu pozostawiono bez zmian

Uzasadnienie rekomendowanych zmian:

§ 1a. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) pokój łóżkowy – pomieszczenie dla pacjentów wyposażone w łóżko/a jednoosobowe, stół jeden na pokój, krzesła jedno na osobę, szafę ubraniową, umywalkę z zimną i ciepłą wodą oraz pojemnik na odpadki; wymagania dotyczące umywalki oraz pojemnika uważa się za spełnione w przypadku, gdy przy pokoju zlokalizowane jest pomieszczenie higieniczno-sanitarne;
- 2) izolatka – pomieszczenie spełniające wymogi pokoju łóżkowego przeznaczone do odosobnienia pacjenta lub grupy pacjentów, chorych na chorobę zakaźną albo podejrzanych o chorobę zakaźną, w celu uniemożliwienia przeniesienia biologicznego czynnika chorobotwórczego na inne osoby;
- 3) pomieszczenie higieniczno-sanitarne przy pokojach łóżkowych – pomieszczenie wyposażone co najmniej w miskę ustępową, umywalkę, natrysk oraz pojemnik na odpadki;
- 4) pomieszczenie higieniczno-sanitarne zbiorowe – pomieszczenie wyposażone co najmniej w miskę ustępową, uchwyty zapewniające bezpieczeństwo przy korzystaniu z toalety, umywalkę, dozownik z mydłem w płynie, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia oraz pojemnik na odpadki;
- 5) pomieszczenie porządkowe – pomieszczenie służące do przechowywania sprzętu stosowanego do utrzymania czystości, środków czystości, preparatów myjących dezynfekcyjnych oraz do zbierania brudnej bielizny i odpadów, a także do przygotowywania roztworów roboczych oraz mycia i dezynfekcji sprzętu stosowanego do utrzymywania czystości, wyposażone w zlew z baterią i dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym;
- 6) gabinet diagnostyczno-zabiegowy – pomieszczenie służące do wykonywania zabiegów diagnostycznych lub terapeutycznych o charakterze zabiegowym zaopatrzone w leki pierwszej pomocy i zestaw do udzielania pierwszej pomocy;
- 7) stanowisko wzmoczonego nadzoru kardiologicznego – wyodrębnione pomieszczenie z możliwością prowadzenia stałego nadzoru, w szczególności zapewniające pracownikom możliwość obserwacji pacjenta, wyposażone w: co najmniej jedno antystatyczne łóżko do intensywnej terapii dostępne z trzech stron, w tym z dwóch dłuższych, kardiomonitor przy każdym łóżku, aparat EKG, instalację gazów medycznych lub butle z tlenem, zestaw do

<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>reanimacji w skład którego wchodzi co najmniej defibrylator oraz zestaw do intubacji i wentylacji (worek samorozprężalny), elektryczne urządzenie do ssania;</p> <p>8) lokalizacja – budynek lub zespół budynków oznaczonych tym samym adresem albo oznaczonych innymi adresami, tworzących funkcjonalną całość.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rekomendacja wprowadza definicję pomieszczeń występujących w rozporządzeniu, bez konieczności powtarzania treści w dalszej części aktu. 2. Przy uwzględnieniu celowości i racjonalności wymagań oraz wpływu wymagań na jakość i standard udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz na koszty prowadzonej działalności leczniczej: <ul style="list-style-type: none"> – w definicji węzła higieniczno-sanitarnego przy pokoju łóżkowym wykreślono wymóg udostępniania dla pacjentów w węzłach higieniczno-sanitarnych przy pokojach ręczników jednorazowego użycia, ponieważ pacjenci szpitali uzdrowskich i sanatoriów otrzymują ręczniki kąpielowe tekstylne; obligatoryjne stosowanie ręczników jednorazowych w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, które znajdują się przy pokojach łóżkowych, nie znajduje uzasadnienia w warunkach lecznictwa uzdrowskiego – nie jest to hospitalizacja obłożnie chorego pacjenta leżącego, któremu czynności lecznicze udzielane są w pokoju, przy łóżku, pokoje łóżkowe pełnią rolę bardziej hotelową, jako miejsce noclegowe oraz miejsce wypoczynku po zabiegach i spacerach, dlatego powinno się dopuścić stosowanie ręczników tekstylnych; – w definicji węzła higieniczno-sanitarnego przy pokoju łóżkowym wykreślono wymóg udostępniania dla pacjentów w węzłach higieniczno-sanitarnych przy pokojach dozownika z mydłem w płynie, ponieważ pacjenci szpitali uzdrowskich i sanatoriów, ze względu na wyłączenie planowy charakter udzielanych świadczeń, posiadają własne środki czystości; – w definicji stanowiska wzmożonego nadzoru kardiologicznego uwzględniono możliwość wykorzystania butli z tlenem: wyposażenie stanowiska wzmożonego nadzoru kardiologicznego w zestaw do tlenoterapii prowadzonej przy użyciu butli z tlenem jest w warunkach szpitala uzdrowskiego rozwiązaniem w zupełności wystarczającym, stosowanym obecnie w większości placówek, spełnia ono wszelkie standardy medyczne. <p>§ 1b. Wymagania ogólne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) podłogi w pomieszczeniach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne, z wyłączeniem pokoi łóżkowych, powinny być wykonane z materiałów umożliwiających ich mycie i dezynfekcję; 2) ściany wokół umywalk i zlewozmywaków powinny być wykończone w sposób zabezpieczający ścianę przed zawilgoceniem; 3) w pokojach łóżkowych zapewnia się bezpośredni dostęp światła dziennego; 4) pokoje łóżkowe nie powinny znajdować się poniżej poziomu terenu urządzonego przy budynku; 5) dopuszcza się lokalizowanie poniżej poziomu terenu urządzonego przy budynku pomieszczeń o charakterze diagnostycznym, terapeutycznym, magazynowym i o funkcjach pomocniczych, przeznaczonych na pobyt ludzi, pod warunkiem uzyskania zgody właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego; 6) gabinety lekarskie oraz gabinety diagnostyczno-zabiegowe wyposaża się w co najmniej jedną umywalkę z baterią z ciepłą i zimną wodą, dozownik z mydłem w płynie, dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnik na odpadki;
--	--

	<p>7) pomieszczenia wymagające utrzymania aseptyki i wyposażenie tych pomieszczeń powinny umożliwiać ich mycie i dezynfekcję;</p> <p>8) instalacje i urządzenia wentylacji mechanicznej i klimatyzacji powinny podlegać okresowemu przeglądowi, czyszczeniu lub wymianie elementów instalacji zgodnie z zaleceniami producenta; dokonanie tych czynności powinno być udokumentowane.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>1. W rekomendacji określono „wymagania ogólne” w celu zbiorczego zestawienia wymagań infrastrukturalnych dotyczących wszystkich rodzajów zakładów i urządzeń.</p> <p>2. Przy uwzględnieniu celowości i racjonalności wymagań oraz wpływu wymagań na jakość i standard udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz na koszty prowadzonej działalności leczniczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ze względu na dotychczasowe rozbieżności interpretacyjne, w wymaganiach ogólnych doprecyzowano, których pomieszczeń może dotyczyć odstępstwo od wymogu określającego, iż „podłogi w pomieszczeniach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne, powinny być wykonane z materiałów umożliwiających ich mycie i dezynfekcję”; odstępstwo zdaniem rekomendujących powinno dotyczyć w szczególności – ze względu na charakter realizowanych świadczeń – pokoi zlokalizowanych w sanatoriach uzdrowiskowych; pokoje łóżkowe pełnią funkcje pobytowe (noclegowe) – skoro dopuszcza się użycie w nich firan, zasłon, łóżek oraz krzesel tapicerowanych, itp., to należy w pokojach łóżkowych dopuścić do użytku również tzw. „dywanowe” wykładziny podłogowe klasy „hotelowej”.
<p>§ 2. Szpital uzdrowiskowy powinien odpowiadać następującym wymaganiom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) powinien stanowić samodzielny budynek, zespół budynków lub wydzieloną część innego zakładu lecznictwa uzdrowiskowego, położony w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej; 2) pokoje łóżkowe powinny być wyposażone w system sygnalizacji przywoławczej; 3) oddział szpitalny w szpitalu uzdrowiskowym powinien składać się z zespołów pomieszczeń pielęgnacyjnych i ogólnych; pomieszczenia ogólne mogą być wspólne dla całego szpitala; 4) w skład zespołu pomieszczeń pielęgnacyjnych powinny wchodzić co najmniej: <ol style="list-style-type: none"> a) pokoje łóżkowe wyposażone co najmniej w umywalkę z zimną i ciepłą wodą oraz pojemniki na odpady; wymaganie dotyczące umywalki uważa się za spełnione w przypadku, gdy przy pokoju zlokalizowane jest pomieszczenie higieniczno-sanitarne, b) gabinet lekarski, c) punkt pielęgniarski, d) gabinet zabiegowy, e) pomieszczenia higieniczno-sanitarne pacjentów przy pokojach łóżkowych lub zbiorowe, wyposażone co najmniej w miskę ustępową, umywalkę, dozownik z mydłem w płynie, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnik na zużyte ręczniki oraz natrysk, przy czym przynajmniej jedno pomieszczenie na piętrze powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich; 5) w skład zespołu pomieszczeń ogólnych powinny wchodzić co najmniej: <ol style="list-style-type: none"> a) pokoje pracowników medycznych i administracyjnych – co najmniej jedno pomieszczenie, b) pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla personelu, c) pomieszczenie służące do przechowywania środków czystości oraz preparatów myjąco-dezynfekcyjnych, a także do przygotowywania roztworów roboczych oraz 	<p>§ 2. Szpital uzdrowiskowy powinien odpowiadać następującym wymaganiom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) powinien być położony w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej; 2) powinien stanowić samodzielny budynek albo zespół budynków albo wydzieloną część innego zakładu lecznictwa uzdrowiskowego; 3) w lokalizacji powinien być dostępny zakład przyrodoleczniczy; 4) baza lokalowa, zabiegowa i żywieniowa powinna być dostępna dla osób niepełnosprawnych ruchowo, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich (w budynkach wielokondygnacyjnych za pomocą dźwigu lub innych urządzeń technicznych z wyjątkiem schodotazów); 5) przynajmniej 2% miejsc w pokojach łóżkowych i w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych (przy pokojach łóżkowych lub zbiorowych) w obiekcie powinno być przystosowanych dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich; 6) w skład pomieszczeń pielęgnacyjnych powinny wchodzić co najmniej: <ol style="list-style-type: none"> a) gabinet lekarski, b) punkt pielęgniarski, c) gabinet diagnostyczny - zabiegowy, d) pokoje łóżkowe, e) pomieszczenia higieniczno-sanitarne przy pokojach łóżkowych lub pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe wyposażone dodatkowo w natrysk (w ilości dostosowanej do liczby miejsc w pokojach łóżkowych); 7) w szpitalach prowadzących leczenie o profilu choroby kardiologiczne i nadcisnienie powinno znajdować się stanowisko wzmożonego nadzoru kardiologicznego; 8) pokoje łóżkowe powinny być wyposażone w system sygnalizacji przywoławczej; 9) w skład pomieszczeń ogólnych powinny wchodzić co najmniej:

<p>mycia i dezynfekcji sprzętu stosowanego do utrzymywania czystości, również do zbierania brudnej bielizny i odpadów, wyposażone w zlew z baterią i dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym, zwane dalej „pomieszczeniem porządkowym”;</p> <p>d) jadalnia i pomieszczenia przeznaczone do przygotowania lub dystrybucji posiłków i napojów;</p> <p>6) podłogi w pomieszczeniach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne, powinny być wykonane z materiałów trwałych o powierzchniach gładkich, antypoślizgowych, zmywalnych, nienasiąkliwych i odpornych na działanie środków myjąco-dezynfekcyjnych;</p> <p>7) ściany wokół umywalk i zlewozmywaków powinny być wykończone w sposób zabezpieczający ścianę przed zawilgoceniem;</p> <p>8) w szpitalach prowadzących leczenie w zakresie kardiologii powinno znajdować się stanowisko wzmożonego nadzoru kardiologicznego w wyodrębnionym pomieszczeniu z możliwością prowadzenia stałego nadzoru, w szczególności zapewniające pracownikom możliwość obserwacji pacjenta, wyposażone w:</p> <p>a) co najmniej jedno antystatyczne łóżko do intensywnej terapii dostępne z trzech stron, w tym z dwóch dłuższych,</p> <p>b) zestaw do reanimacji, w skład którego wchodzi co najmniej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – defibrylator, – elektryczne urządzenie do ssania, – zestaw do intubacji i wentylacji (worek samorozprężalny), <p>c) instalacje gazów medycznych,</p> <p>d) kardiomonитор przy każdym łóżku.</p>	<p>a) jadalnia i pomieszczenia przeznaczone do przygotowania lub dystrybucji posiłków i napojów,</p> <p>b) pokoje pracowników medycznych i administracyjnych – co najmniej jedno pomieszczenie,</p> <p>c) pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla personelu – co najmniej jedno pomieszczenie,</p> <p>d) pomieszczenia porządkowe – co najmniej jedno pomieszczenie.</p> <p>10) w przypadku, gdy szpital uzdrowiskowy stanowi wydzieloną część innego zakładu lecznictwa uzdrowiskowego lub na terenie szpitala uzdrowiskowego wydzielono inne zakłady lecznictwa uzdrowiskowego, gabinety lekarskie, punkty pielęgniarskie i gabinety diagnostyczne – zabiegowe oraz pomieszczenia ogólne mogą być wspólne całego zakładu.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>1. Tekst paragrafu preredagowano w celu ustalenia ciągu logicznego kolejnych punktów.</p> <p>2. Przy uwzględnieniu celowości i racjonalności wymagań oraz wpływu wymagań na jakość i standard udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz na koszty prowadzonej działalności leczniczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określono wymóg zapewnienia w szpitalu uzdrowiskowym dostępu do zakładu przyrodolecniczego (ZPL) w lokalizacji w celu powiązania funkcjonowania i/lub tworzenia szpitala w oparciu o ZPL, – dopuszczono możliwość posiadania wspólnych gabinetów medycznych dla całego zakładu (rozwiązanie zasadne np. w przypadku, gdy w obiekcie szpitala uzdrowiskowego zlokalizowany jest jednocześnie ZPL lub pododdział sanatoryjny: koszty tworzenia i utrzymywania zdublowanych gabinetów medycznych w każdym z tych zakładów nie mają uzasadnienia), – określono wymagania dostosowania szpitala uzdrowiskowego dla osób niepełnosprawnych, w tym zaproponowano zastąpienie wymogu lokalizowania w szpitalu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dostępnych dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich przy pokojach łóżkowych lub zbiorowych na każdym piętrze, określeniem wymaganego odsetka dostosowanych miejsc w pokojach i węzłach higieniczno-sanitarnych, bez określenia, na której kondygnacji miejsca powinny być zlokalizowane.
<p>§ 3. Sanatorium uzdrowiskowe powinno odpowiadać wymaganiom określonym w § 2 pkt 1 i 4–7; w sanatorium uzdrowiskowym nie ma obowiązku podziału pomieszczeń na ogólne i pielęgnacyjne.</p>	<p>§ 3. Sanatorium uzdrowiskowe powinno odpowiadać wymaganiom określonym w § 2 pkt 1-3, 5-6 i 9, a ponadto następującym wymaganiom:</p> <p>1) baza lokalowa, zabiegowa i żywieniowa w sanatorium uzdrowiskowym o profilach: choroby ortopedyczno-urazowe, choroby reumatologiczne, choroby neurologiczne oraz choroby kardiologiczne i nadsłabienie powinna być dostępna dla osób niepełnosprawnych ruchowo, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich (w budynkach wielokondygnacyjnych za pomocą dźwigu lub innych urządzeń technicznych z wyjątkiem schodotazów);</p>

	<p>2) w przypadku, gdy sanatorium stanowi wydzieloną część innego zakładu lecznictwa uzdrowiskowego lub na terenie sanatorium wydzielono inne zakłady lecznictwa uzdrowiskowego, gabinety lekarskie, punkty pielęgniarские i gabinety diagnostyczne – zabiegowe oraz pomieszczenia ogólne mogą być wspólne dla całego zakładu.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>Przy uwzględnieniu celowości i racjonalności wymagań oraz wpływu wymagań na jakość i standard udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz na koszty prowadzonej działalności leczniczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określono wymóg zapewnienia w sanatorium dostępu do zakładu przyrodoleczniczego (ZPL) w lokalizacji w celu powiązania funkcjonowania i/lub tworzenia sanatorium w oparciu o ZPL, – doprecyzowano wymagania dostosowania sanatorium dla osób niepełnosprawnych.
<p>§ 4. Szpital uzdrowiskowy dla dzieci powinien odpowiadać wymaganiom określonym w § 2, a ponadto następującym wymaganiom:</p> <p>1) w skład szpitala uzdrowiskowego dla dzieci powinny wchodzić następujące pomieszczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) separatka, b) co najmniej: <ul style="list-style-type: none"> – jedna świetlica dla dzieci, – jedna sala szkolna, – jeden pokój do samodzielnej pracy dla dzieci, – jedna sala kinezyterapii, – jeden pokój dla nauczycieli; <p>2) w szpitalu uzdrowiskowym dla dzieci powinno zapewnić się sale wydzielone ze względu na przedział wiekowy i płeć dzieci;</p> <p>3) wyposażenie szpitala uzdrowiskowego dla dzieci, w szczególności gniazda wtykowe elektryczne, okna, kran y z gorącą wodą, poręcze, powinno być odpowiednio zabezpieczone;</p> <p>4) w oddziale dziecięcym powinno zapewnić się pomieszczenie higieniczno-sanitarne wyposażone dodatkowo w natrysk dla rodziców lub opiekunów dziecka;</p> <p>5) układ funkcjonalny szpitala uzdrowiskowego dla dzieci powinien zapewniać możliwość izolowania poszczególnych oddziałów;</p> <p>6) szpital uzdrowiskowy dla dzieci powinien posiadać wydzielony i ogrodzony teren do zajęć ruchowych.</p>	<p>§ 4. Szpital uzdrowiskowy dla dzieci powinien odpowiadać wymaganiom określonym w § 2, z uwzględnieniem potrzeb zakwaterowania dzieci, a ponadto następującym wymaganiom:</p> <p>1) w skład szpitala uzdrowiskowego dla dzieci powinny wchodzić następujące pomieszczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) izolatka, b) co najmniej: <ul style="list-style-type: none"> – jedna świetlica (pokój zabaw) dla dzieci z wyposażeniem, – jedna sala szkolna, – jeden pokój do samodzielnej pracy dla dzieci, – jeden pokój dla nauczycieli; <p>2) w szpitalu uzdrowiskowym dla dzieci powinno zapewnić się sale łożkowe wydzielone ze względu na przedział wiekowy i płeć dzieci;</p> <p>3) wyposażenie szpitala uzdrowiskowego dla dzieci, w szczególności gniazda wtykowe elektryczne, okna, kran y z gorącą wodą, poręcze, powinno być odpowiednio zabezpieczone;</p> <p>4) w oddziale dziecięcym powinno zapewnić się pomieszczenie higieniczno-sanitarne wyposażone dodatkowo w natrysk dla rodziców lub opiekunów dziecka;</p> <p>5) układ funkcjonalny szpitala uzdrowiskowego dla dzieci powinien zapewniać możliwość izolowania poszczególnych oddziałów;</p> <p>6) szpital uzdrowiskowy dla dzieci powinien posiadać wydzielony i ogrodzony teren do zajęć ruchowych.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>1. Określono wymóg uwzględnienia potrzeb dzieci w infrastrukturze szpitala.</p> <p>2. Posiadanie sali kinezyterapii jest obligatoryjne dla zakładu przyrodoleczniczego, zatem dublowanie wymogu, zdaniem rekomendujących, nie ma uzasadnienia – przepis skorygowano.</p>
<p>§ 5. Sanatorium uzdrowiskowe dla dzieci powinno odpowiadać wymaganiom określonym w § 3, z § 3 oraz w § 4 pkt 1–4 i 6.</p>	<p>§ 5. Sanatorium uzdrowiskowe dla dzieci powinno odpowiadać wymaganiom określonym w § 3, z uwzględnieniem potrzeb zakwaterowania dzieci oraz w § 4 pkt 1–4 i 6.</p> <p>Określono wymóg uwzględnienia potrzeb dzieci w infrastrukturze sanatorium.</p>
<p>§ 6. Przychodnia uzdrowiskowa powinna odpowiadać następującym wymaganiom:</p> <p>7, a ponadto następującym wymaganiom:</p> <p>1) stanowić samodzielny budynek, zespół budynków lub być urządzona w budynku o innym przeznaczeniu pod warunkiem całkowitej izolacji przychodni od użytkowników w budynkach użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego i indywidualnego, z wyłączeniem węzłów komunikacji pionowej i poziomej w tym budynku, wspólnych dla</p>	<p>§ 6. Przychodnia uzdrowiskowa powinna odpowiadać następującym wymaganiom:</p> <p>1) powinna być położona w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej;</p> <p>2) powinna stanowić samodzielny budynek albo zespół budynków albo być urządzona w budynku o innym przeznaczeniu pod warunkiem całkowitej izolacji przychodni od użytkowników w budynkach użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego lub indywidualnego, z wyłączeniem węzłów komunikacji pionowej i poziomej w tym budynku, w tym budynku,</p>

<p>wszystkich użytkowników, niebędących komunikacją wewnętrzną zakładu lecznictwa uzdrowiskowego;</p> <p>2) w skład przychodni uzdrowiskowej powinny wchodzić co najmniej następujące pomieszczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) gabinet lekarski, b) gabinet zabiegowy. 	<p>wspólnych dla wszystkich użytkowników albo być urządzona w innym zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego pod warunkiem zachowania rozdzielności czasowej udzielenia świadczeń dla pacjentów stacjonarnych i ambulatoryjnych;</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) w lokalizacji powinien być dostępny zakład przyrodoleczniczy; 4) powinna być dostępna dla osób niepełnosprawnych ruchowo, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich (w budynkach wielokondygnacyjnych za pomocą dźwigu lub innych urządzeń technicznych z wyjątkiem schodofazów); 5) w przychodni uzdrowiskowej należy zapewnić dostęp do pomieszczenia higieniczno-sanitarnego zbiorowego – co najmniej jednego pomieszczenia, przy czym przynajmniej jedno pomieszczenie powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich; 6) w skład przychodni uzdrowiskowej powinny wchodzić co najmniej następujące pomieszczenia: <ol style="list-style-type: none"> a) gabinet lekarski; b) gabinet diagnostyczno-zabiegowy.
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przy uwzględnieniu celowości i racjonalności wymagań oraz wpływu wymagań na jakość i standard udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz na koszty prowadzonej działalności leczniczej: <ul style="list-style-type: none"> – określono wymóg zapewnienia w przychodni dostępu do zakładu przyrodoleczniczego (ZPL) w lokalizacji w celu powiązania funkcjonowania i/lub tworzenia przychodni uzdrowiskowej w oparciu o ZPL, – określono wymagania dostosowania przychodni dla osób niepełnosprawnych, – dopuszczono możliwość wspólnych węzłów komunikacyjnych dla przychodni uzdrowiskowej oraz innych zakładów lecznictwa uzdrowiskowego (przychodnia uzdrowiskowa jest lokalizowana najczęściej w jednym obiekcie z ZPL).
<p>§ 7. Zakład przyrodoleczniczy powinien odpowiadać następującym wymaganiom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) posiadać oddziały zabiegowe odpowiednie do prowadzonego w nim kierunku leczniczego; 2) w skład zakładu przyrodoleczniczego powinny wchodzić co najmniej następujące pomieszczenia: <ol style="list-style-type: none"> a) gabinety lekarskie, punkty pielęgniarskie oraz pomieszczenia zabiegowe zaopatrzone w leki pierwszej pomocy i zestaw do udzielania pierwszej pomocy lekarskiej, b) sala kinezyterapii stanowiąca odrębne pomieszczenie z następującym wyposażeniem: <ul style="list-style-type: none"> – drabinki rehabilitacyjne, – piłki lekarskie, sensoryczne oraz gimnastyczne z uchwytnymi, – taśmy do ćwiczeń, – trenery dłoni, – rzemień rehabilitacyjny, – skakanki, – materace gimnastyczne, c) sale do terapii indywidualnej z następującym wyposażeniem: <ul style="list-style-type: none"> – stół rehabilitacyjny, 	<p>§ 7. Zakład przyrodoleczniczy powinien odpowiadać następującym wymaganiom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) powinien być położony w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej; 2) powinien stanowić samodzielny budynek albo zespół budynków powiązanych funkcjonalnie albo wydzieloną część innego zakładu lecznictwa uzdrowiskowego; 3) powinien być dostępny dla osób niepełnosprawnych ruchowo, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich (w budynkach wielokondygnacyjnych za pomocą dźwigu lub innych urządzeń technicznych z wyjątkiem schodofazów); 4) powinien posiadać działy zabiegowe, pomieszczenia i wyposażenie odpowiednie do prowadzonych w nim kierunków leczniczych oraz stosowanych naturalnych surowców leczniczych, wykorzystywanych w/do: <ol style="list-style-type: none"> a) balneoterapii: wanny do kąpiei leczniczych i/lub basen leczniczy i/lub inhalatoria do inhalacji z leczniczych wód mineralnych i/lub urządzenia do kąpiei gazowych, b) peloidoterapii: wanny do kąpiei borowinowych i/lub stanowiska do zawiązań i /lub okładów i /lub fasonów borowinowych, c) hydroterapii: wanny i/lub natryski i/lub basen rehabilitacyjny, d) fizykoterapii: zestaw/y do elektroterapii z osprzętem i/lub do magnetoterapii i/lub do termoterapii i/lub do światłolecznictwa i/lub do ultradźwięków (z wyłączeniem

<p>– uniwersalny gabinet usprawniania leczniczego lub inny system spełniający jego funkcje,</p> <p>– rotory do ćwiczeń kończyn górnych i dolnych,</p> <p>– stół lub tablica do ćwiczeń manualnych ręki,</p> <p>– cykloergometr lub bieżnia ruchoma,</p> <p>d) gabinet masażu leczniczego, stanowiący odrębne pomieszczenie; w zależności od kierunku leczniczego oraz dostępnych naturalnych surowców leczniczych w zakładzie przyrodolecznictwem powinny znajdować się co najmniej urządzenia wykorzystywane w:</p> <p>a) balneoterapii: – baseny i wanny do kąpiei leczniczych, – inhalatoria do inhalacji z leczniczych wód mineralnych,</p> <p>b) peloidoterapii,</p> <p>c) hydroterapii: – wanny, – natryski, – baseny rehabilitacyjne,</p> <p>d) termoterapii: – zestaw do kriostymulacji parami azotu lub CO₂, – komora kriogeniczna niskotemperaturowa z zakresem uzyskiwanych temperatur od –120°C do –180°C z możliwością obserwacji pacjenta w trakcie zabiegu,</p> <p>e) fototerapii: – lampa do nasświetlań promieniowaniem podczerwonym lub ultrafioletowym, – zestaw do biostymulacji laserowej użytkowany z zachowaniem wymagań i zaleceń zgodnych z właściwą Polską Normą,</p> <p>f) fizykoterapii: – zestaw do elektroterapii z osprzętem, – zestaw do magnetoterapii, – zestaw do ultradźwięków, z wyłączeniem w przypadku zakładu przyrodolecznictwa dla dzieci do ukończenia 18 roku życia;</p> <p>4) posiadać co najmniej jedną sałę wycieczkową umożliwiającą wypoczynek po zabiegach, odpowiednio do rodzajów i liczby stanowisk zabiegowych, wykorzystywanych przez pacjentów oraz przy uwzględnieniu następujących wskazań:</p> <p>a) przy kąpielach mineralnych liczba leżanek powinna być co najmniej równa liczbie stanowisk zabiegowych,</p> <p>b) przy kąpielach i zawijalniach peloidowych liczba leżanek powinna być co najmniej 1,5 raza większa od liczby stanowisk zabiegowych,</p> <p>c) w zakładach przyrodolecznictwa, w których wykonywane są zabiegi dla kobiet i mężczyzn, sale wycieczkowe powinny być oddzielne dla każdej płci,</p> <p>d) w salach wycieczkowych minimalna powierzchnia jednostkowa powinna wynosić 3,5 m² na leżankę,</p> <p>e) w zakładzie, w którym wykonywane są zabiegi niewymagające wypoczynku w pozycji leżącej, powinny znajdować się sale umożliwiające wypoczynek w pozycji siedzącej;</p>	<p>ultradźwięków w przypadku zakładu przyrodolecznictwa dla dzieci do ukończenia 18 roku życia),</p> <p>e) kinezyterapii: sale kinezyterapii indywidualnej i/lub grupowej z wyposażeniem, masażu leczniczego;</p> <p>5) w skład zakładu przyrodolecznictwa stanowiącego samodzielny budynek albo zespół budynków powiązanych funkcjonalnie powinny wchodzić co najmniej następujące pomieszczenia:</p> <p>a) gabinet lekarski, punkt pielęgniarski oraz gabinet diagnostyczny – zabiegowy;</p> <p>b) miejsca umożliwiające oczekiwanie na zabiegi i wypoczynek po zabiegach w pozycji siedzącej, odpowiednio do rodzajów i liczby stanowisk zabiegowych,</p> <p>c) w przypadku realizacji kąpiei mineralnych lub kąpiei borowinowych lub zawijań borowinowych: co najmniej jedna sala wycieczkowa umożliwiająca wypoczynek po zabiegach w pozycji leżącej lub siedzącej, zgodnie ze wskazaniami medycznymi,</p> <p>d) co najmniej dwa pomieszczenia higieniczno-sanitarne łącznie, licząc łącznie na 60 osób równocześnie przebywających w zakładzie; przy czym przynajmniej jedno pomieszczenie powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;</p> <p>6) w zakładzie przyrodolecznictwem stanowiącym wydziałoną część szpitala uzdrowiskowego lub sanatorium uzdrowiskowego powinny znajdować się co najmniej miejsca umożliwiające oczekiwanie na zabiegi i wypoczynek po zabiegach w pozycji siedzącej, odpowiednio do rodzajów i liczby stanowisk zabiegowych;</p> <p>7) sala do kinezyterapii powinna stanowić odrębne pomieszczenie;</p> <p>8) gabinet masażu powinien stanowić odrębne pomieszczenie;</p> <p>9) zabiegi fototerapii i elektroterapii powinny być udzielane w osobnych pomieszczeniach lub kabinach lub na wydzielonych stanowiskach;</p> <p>10) urządzenia do magnetoterapii oraz urządzenia do laseroterapii powinny być instalowane w oddzielnych pomieszczeniach lub kabinach lub na wydzielonych stanowiskach z zachowaniem wymagań i zaleceń zgodnych z właściwymi Polskimi Normami;</p> <p>11) ściany i podłogi pomieszczeń, w których odbywają się zabiegi balneoterapii, hydroterapii oraz kąpiei i zawijań peloidowych, powinny być wyłożone materiałem wodoszczelnym, pozwalającym na ich łatwe mycie i dezynfekcję;</p> <p>12) do pomieszczeń, w których odbywają się zabiegi balneoterapii, peloidoterapii i hydroterapii, powinna być doprowadzona do stanowisk zabiegowych woda ciepła i zimna;</p> <p>13) urządzenia i instalacje, w szczególności doprowadzające wody mineralne, wodę ciepłą i zimną lub gaz, powinny być oznakowane w sposób umożliwiający ich rozróżnienie;</p> <p>14) przy wannach kąpielowych powinny być zamocowane uchwyty ułatwiające pacjentowi wejście do wanny i wyjście z wanny oraz instalacja przywoławcza;</p> <p>15) pomieszczenia zakładu przyrodolecznictwa powinny posiadać wentylację grawitacyjną;</p> <p>16) pomieszczenia, w których jest konieczna zwiększona wymiana powietrza, powinny posiadać wentylację mechaniczną; w szczególności dotyczy to:</p>
--	---

<p>5) w przypadku, gdy w zakładzie przyrodoleczniczym wykonywane są zabiegi wymagające sterylnych urządzeń lub ich części, należy zapewnić ich sterylność;</p> <p>6) ściany i posadzki pomieszczeń, w których odbywają się zabiegi balneoterapii, peloidoterapii i hydroterapii, powinny być wyłożone materiałem wodoszczelnym i pozwalającym na ich łatwe mycie i dezynfekcję; posadzki dodatkowo powinny być wyłożone materiałem zabezpieczającym przed poślizgiem;</p> <p>7) do pomieszczeń, w których odbywają się zabiegi balneoterapii, peloidoterapii i hydroterapii, powinna być doprowadzona do stanowisk zabiegowych woda ciepła i zimna;</p> <p>8) przy wannach kąpielowych powinny być zamocowane uchwyty ułatwiające pacjentowi wejście do wanny i wyjście z wanny oraz instalacja przywoltawca;</p> <p>9) pomieszczenia, w których wykonywane są zabiegi, powinny być wyposażone w zegary, pozwalające na określenie czasu trwania zabiegu;</p> <p>10) w zakładzie przyrodoleczniczym powinny znajdować się co najmniej dwa pomieszczenia higieniczno-sanitarne, licząc łącznie na 60 osób równocześnie przebywających w zakładzie; w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym nie jest wymagany natrysk;</p> <p>11) pomieszczenia zakładu przyrodoleczniczego powinny posiadać wentylację grawitacyjną;</p> <p>12) posiadać wentylację nawiewno-wywiewną w:</p> <ol style="list-style-type: none"> kuchniach borowinowych, pomieszczeniach peloidoterapii, pomieszczeniach zabiegów hydroterapeutycznych, pomieszczeniach zabiegów inhalacyjnych, salach kinezyterapii; <p>13) pomieszczenia, w których w celach leczniczych wykorzystywany jest dwutlenek węgla (CO₂), siarkowodor (H₂S) lub radon (Rn) w postaci gazowej lub w przypadku, gdy występuje jego wydzielanie się z wód leczniczych, powinny być wyposażone w dolne przelewy gazowe oraz w wentylację mechaniczną wyposażoną w wyciąg dolny;</p> <p>14) w zakresie urządzeń do przygotowywania i udzielenia zabiegów peloidowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> pomieszczenie zabiegowe do zawijania lub kąpeli peloidowych powinno być wyposażone, oprócz urządzenia zabiegowego, w wannę do kąpeli oczyszczającej z baterią natryskową lub kabinę natryskową, zużyta borowina powinna być odprowadzona poza obręb zakładu, proces technologiczny użytkowania peloidów powinien wykluczyć możliwość używania do zabiegów peloidów zużytych (odpadowych), przechowywane peloidy powinny być odpowiednio zabezpieczone przed ich zanieczyszczeniem i wysuszeniem; <p>15) w przypadku użytkowania w zakładzie przyrodoleczniczym wód leczniczych, w których rozpuszczone są substancje gazowe, układ instalacji powinien zabezpieczać przed nadmiernymi stratami składników gazowych; wysokości strat w instalacji nie powinny przekraczać wartości powodujących zmianę właściwości fizykochemicznych określonych w wydanym dla wody świadectwie potwierdzającym jej właściwości lecznicze;</p> <p>16) doprowadzenie do wanian wód leczniczych zgaszanych powinno następować od dołu, wykluczając rozpryskiwanie wody;</p> <p>17) instalacje wody ciepłej i zimnej dla hydroterapii powinny zapewniać zasilanie w wodę o ciśnieniu co najmniej 4 atmosfer;</p>	<ol style="list-style-type: none"> kuchni borowinowych i parafinowych, pomieszczeń peloidoterapii, pomieszczeń zabiegów hydroterapeutycznych, pomieszczeń zabiegów inhalacyjnych, sal kinezyterapii; <p>17) w przypadku użytkowania w zakładzie przyrodoleczniczym wód leczniczych, w których rozpuszczone są substancje gazowe, układ instalacji powinien zabezpieczać przed nadmiernymi stratami składników gazowych; wysokości strat w instalacji nie powinny przekraczać wartości powodujących zmianę właściwości fizykochemicznych określonych w wydanym dla wody świadectwie potwierdzającym jej właściwości lecznicze;</p> <p>18) doprowadzenie do wanian wód leczniczych zgaszanych powinno następować w sposób wykluczający rozpryskiwanie wody;</p> <p>19) w zakresie saturatorów i innych urządzeń wykorzystujących CO₂:</p> <ol style="list-style-type: none"> saturatory powinny zapewniać minimalne nasycenie CO₂ wody o naturalnej temperaturze w ilości 2 200 mg/l, butle z CO₂, zarówno pełne, jak i puste, powinny być umieszczone w uchwytach; <p>20) pomieszczenia, w których w celach leczniczych wykorzystywane są gazy lecznicze: dwutlenek węgla (CO₂), radon (Rn) lub siarkowodor (H₂S) oraz w przypadku, gdy występuje ich wydzielanie się z wód leczniczych, powinny być wyposażone w dolne przelewy gazowe oraz w wentylację mechaniczną wyposażoną w wyciąg dolny przy przekroczeniu stężenia gazu leczniczego ustalonego w przepisach odrębnych określających najwyższe dopuszczalne stężenia czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy;</p> <p>21) w zakresie urządzeń do przygotowywania i udzielenia zabiegów peloidowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> pomieszczenie zabiegowe do zawijania lub kąpeli borowinowych powinno być wyposażone w wannę do kąpeli oczyszczającej z baterią natryskową lub w kabinę natryskową, zużyta borowina powinna być odprowadzona poza obręb zakładu, proces technologiczny użytkowania peloidów powinien wykluczyć możliwość używania do zabiegów peloidów zużytych (odpadowych), przechowywane peloidy powinny być odpowiednio zabezpieczone przed ich zanieczyszczeniem i wysuszeniem; <p>22) preparaty używane do kąpeli i sole kąpielowe powinny być przechowywane w trwałych pojemnikach chroniących przed ich zanieczyszczeniem;</p> <p>23) sprężarki stosowane do zabiegów inhalacyjnych powinny mieć czerpnię powietrza wyprowadzoną na zewnątrz zakładu i umożliwiającą pobór powietrza z zewnątrz; na przewodzie tłocznym powinien być zainstalowany filtr powietrza wymieniany zgodnie z zaleceniami producenta;</p> <p>24) urządzenia mechaniczne napędzane silnikami elektrycznym powinny posiadać izolację zapobiegającą przenoszeniu się drgań i hałasu;</p>
--	--

<p>18) w zakresie saturatorów:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) saturatory powinny zapewniać minimalne nasycenie CO₂ wody o naturalnej temperaturze w ilości 2 200 mg/l, b) butle z CO₂, zarówno pełne, jak i puste, powinny być umieszczone w uchwytych; <p>19) sprężarki stosowane do zabiegów inhalacyjnych powinny mieć czerpnię powietrza wprowadzoną na zewnątrz zakładu i umożliwiającą pobór powietrza z zewnątrz; na przewodzie tłocznym powinien być zainstalowany filtr powietrza wymieniany zgodnie z zaleceniami producenta;</p> <p>20) urządzenia mechaniczne napędzane silnikiem elektrycznym powinny posiadać izolację zapobiegającą przenoszeniu się drgań i hałasu;</p> <p>21) urządzenia i instalacje, w szczególności doprowadzające wody mineralne, wodę ciepłą i zimną lub gaz, powinny być oznakowane w sposób umożliwiający ich rozróżnienie;</p> <p>22) preparaty używane do kąpieli i sole kąpielowe powinny być przechowywane w trwałych pojemnikach chroniących przed ich zanieczyszczeniem;</p> <p>23) przepisy porządkowe dla korzystających z urządzeń zakładu przyrodoleczniczego powinny być wywieszane w widocznym miejscu;</p> <p>24) w widocznym miejscu powinna być umieszczona informacja o rodzaju zabiegów wykonywanych w zakładzie i godzinach ich wykonywania.</p>	<p>25) pomieszczenia, w których wykonywane są zabiegi, powinny być wyposażone w sprzęt umożliwiający określenie czasu trwania zabiegu (zegar lub minutnik lub oprogramowanie urządzenia zabiegowego);</p> <p>26) w widocznym miejscu powinny być wywieszane przepisy porządkowe dla korzystających z zakładu przyrodoleczniczego;</p> <p>27) w widocznym miejscu powinna być umieszczona informacja o rodzaju zabiegów wykonywanych w zakładzie przyrodoleczniczym.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tekst paragrafu przedredagowano w celu ustalenia ciągu logicznego kolejnych punktów. 2. W związku z dotychczasowymi wątpliwościami interpretacyjnymi dotyczącymi działań (a także pomieszczeń i wyposażenia) w zakładzie przyrodoleczniczym (ZPL), niezbędnych do prowadzenia w ZPL „odpowiedniego kierunku leczniczego”, zaproponowano uogólnienie treści rozporządzenia w tym zakresie. Zdaniem rekomendujących doprecyzowanie wymogów w tym zakresie powinno być określone przez zespół ekspercki w ramach ustalanych „standardów” m.in. określających minimum infrastruktury ZPL niezbędnej dla prawidłowej i kompleksowej realizacji świadczeń w poszczególnych kierunkach leczniczych. 3. Przy uwzględnieniu celowości i racjonalności wymagań oraz wpływu wymagań na jakość i standard udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz na koszty prowadzonej działalności leczniczej: <ul style="list-style-type: none"> – doprecyzowano wymogi infrastrukturalne i/lub dotyczące jakości powietrza w pomieszczeniach fizjoterapii, masażu, kinezyterapii i balneoterapii, w celu ujednoczenia wymogów z innymi przepisami lub Polskimi Normami, – zróżnicowano wymóg lokalizowania odrębnych wycyzwalni w ZPL dla obiektów „wolnostojących” (stanowiących samodzielny budynek albo zespół budynków), gdzie taki wymóg ma uzasadnienie, a ZPL zlokalizowanych w szpitalach uzdrowiskowych i sanatoriach, w których pacjenci mogą wypoczywać po zabiegach w systemie „wanna-łóżko” i w których lokalizowanie odrębnych wycyzwalni z miejscami leżącymi nie ma uzasadnienia, – zastąpiono wymóg lokalizowania w ZPL oddzielnych sal wypoczynkowych dla kobiet i mężczyzn, wymogiem udostępnienia jednego pomieszczenia (koedukacyjnego), – uaktualniono wymogi dotyczące rodzaju i liczby miejsc wypoczynkowych w ZPL (sale wypoczynkowe organizowane wg obecnie obowiązujących wymogów nie są wykorzystywane, a koszty tworzenia i utrzymywania takich sal, zdaniem rekomendujących, nie mają uzasadnienia: zatem szczegółowe określanie ilości leżanek oraz powierzchni jednostkowych nie jest uzasadnione), – uaktualniono wymogi dotyczące rodzaju gabinetów medycznych wymaganych w ZPL, – w zakładach przyrodolecznicznych stosuje się zabiegi parafinowe - w pomieszczeniach kuchni parafinowych jest także niezbędna wentylacja nawiewno-wywiewna.

<p>§ 8. Szpital uzdrowiskowy w urzędzonym podziemnym wyrobisku górniczym powinien odpowiadać następującym wymaganiom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) powinien znajdować się w wyodrębnionym urzędzonym podziemnym wyrobisku górniczym; 2) oddział szpitalny w szpitalu uzdrowiskowym w urzędzonym podziemnym wyrobisku górniczym powinien składać się z zespołu pomieszczeń pielęgnacyjnych i ogólnych; pomieszczenia ogólne mogą być wspólne dla całego szpitala; 3) w skład zespołu pomieszczeń pielęgnacyjnych powinny wchodzić co najmniej: <ol style="list-style-type: none"> a) wydzielone miejsca łóżkowe, b) gabinet lekarski, c) punkt pielęgniarski, d) gabinet zabiegowy, 4) w skład zespołu pomieszczeń ogólnych powinny wchodzić co najmniej: <ol style="list-style-type: none"> a) pomieszczenie pracowników medycznych i administracyjnych, b) pomieszczenie higieniczno-sanitarne wyposażone co najmniej w miskę ustępową, umywalkę, dozownik z mydłem w płynie, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnik na zużyte ręczniki oraz natrysk, przy czym przynajmniej jedno pomieszczenie powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich, c) pomieszczenie porządkowe, d) jadalnia; 5) mikroklimat komór powinien odznaczać się właściwościami korzystnymi dla zdrowia, w tym obecnością aerozoli mineralnych, korzystną jonizacją powietrza oraz stabilnymi i optymalnymi dla zdrowia warunkami termicznymi i poziomem wilgotności. 	<p>§ 8. Szpital uzdrowiskowy w urzędzonym podziemnym wyrobisku górniczym powinien odpowiadać wymaganiom określonym w § 2 pkt 3-6 i 8-10, a ponadto następującym wymaganiom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) znajdować się w wyodrębnionym urzędzonym podziemnym wyrobisku górniczym oraz w obiektach nazimnych zlokalizowanych bezpośrednio w pobliżu wyrobiska górniczego; 2) zapewniać dostęp do podziemnej komory leczniczej przeznaczony dla urządzeń i sprzętu służącego do zabiegów fizjoterapii; mikroklimat komory powinien odznaczać się właściwościami korzystnymi dla zdrowia, w tym obecnością aerozoli mineralnych, korzystną jonizacją powietrza oraz stabilnymi i optymalnymi dla zdrowia warunkami termicznymi i poziomem wilgotności; 3) w skład zespołu pomieszczeń zlokalizowanych w podziemnym wyrobisku górniczym powinny wchodzić co najmniej: <ol style="list-style-type: none"> a) wydzielone miejsca łóżkowe w podziemnej komorze leczniczej, b) pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe w podziemnej komorze leczniczej – co najmniej jedno pomieszczenie – wyposażone dodatkowo w natrysk, przy czym przynajmniej jedno pomieszczenie powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich; c) gabinet diagnostyczno-zabiegowy; d) pokoje pracowników medycznych – co najmniej jedno pomieszczenie, e) pomieszczenia porządkowe – co najmniej jedno pomieszczenie, f) jadalnia i pomieszczenia przeznaczone do przygotowania lub dystrybucji posiłków i napojów.
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tekst paragrafu preredagowano w celu ustalenia ciągu logicznego kolejnych punktów. 2. Doprecyzowano wymogi dla szpitala uzdrowiskowego w urzędzonym podziemnym wyrobisku górniczym, pod względem określenia, które pomieszczenia powinny być dostępne w wyrobisku podziemnym, a które w obiektach nazimnych.
<p>§ 9. Sanatorium uzdrowiskowe w urzędzonym podziemnym wyrobisku górniczym powinno odpowiadać wymaganiom określonym w § 8 pkt 1 i 5, a ponadto w jego skład powinny wchodzić co najmniej następujące pomieszczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wydzielone miejsca łóżkowe w leczniczych komorach podziemnych lub w obiektach nazimnych, zlokalizowanych bezpośrednio w pobliżu wyrobiska górniczego; 2) wydzielone miejsce w komorze leczniczej dla urządzeń i sprzętu służącego do zabiegów fizjoterapii lub w zakładzie przyrodoleczniczym zlokalizowanym w obiektach nazimnych znajdujących się w pobliżu wyrobiska górniczego; 3) gabinet zabiegowy; 4) pomieszczenie higieniczno-sanitarne wyposażone co najmniej w miskę ustępową, umywalkę, dozownik z mydłem w płynie, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnik na zużyte ręczniki, przy czym przynajmniej jedno pomieszczenie powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich; w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym nie jest wymagany natrysk; 5) pomieszczenie pracowników medycznych i administracyjnych; 6) pomieszczenie porządkowe; 	<p>§ 9. Sanatorium uzdrowiskowe w urzędzonym podziemnym wyrobisku górniczym powinno odpowiadać wymaganiom określonym w §2 pkt 3, 5-6 i 9, w §3 pkt 1-2 oraz w §8 pkt 1-3.</p>

<p>7) jadalnia.</p>	<p>Doprecyzowano wymogi dla sanatorium uzdrowskowego w urzadzonym podziemnym wyrobisku gorniczym, pod wzgledem okreslenia, ktore pomieszczenia powinny byc dostepne w wyrobisku podziemnym, a ktore w obiektach naziemnych.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p> <p>§ 10. Pijalnia uzdrowskowa powinna spelniac nastepujace wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) byc zlokalizowana w strefie „A” ochrony uzdrowskowej; 2) byc dostosowana do eksploatacji calorocznej; 3) byc wyposazona w: <ol style="list-style-type: none"> a) instalacje do wydawania wody leczniczej pacjentom, spelniajace wymagania sanitarne i techniczne, b) instalacje do podgrzewania wody do temperatury zalecanej przez lekarza, c) urzadzenia do kontrolowania temperatury wody, d) sale spacerowa o wielkosci dostosowanej do liczby kuracjuszy, e) pomieszczenia higieniczno-sanitarne znajdujace sie przy pijalni uzdrowskowej lub w odpowiedniej odleglosci; w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym nie jest wymagany natrysk; 4) woda w pijalni powinna byc wydawana pacjentom w naczyniach jednorazowych lub wielorazowych mytych po kazdym uzyciu; w pijalni moga byc udostepniane butelkowane wody lecznicze; 5) jakosc wód leczniczych w trakcie pobierania z ujecia, przesyłania za pomoca instalacji do pijalni oraz dystrybucji nie powinna ulec zmianom pod wzgledem sanitarnohigienicznym oraz wartosci terapeutycznej; 6) dojście do pijalni uzdrowskowej powinno byc utwardzone i umozliwiac poruszanie sie osob niepełnosprawnych na wozkach inwalidzkich; 7) w widocznych miejscach przy wejsciu do pijalni uzdrowskowej powinien byc umieszczony regulamin porzadkowy okreslajacy sposob korzystania z pijalni uzdrowskowej; 8) pijalnia powinna byc wyposazona w tablice okreslajace w formie graficznej i opisowej wlasciwosci fizykochemiczne udostepnianych wód leczniczych oraz wskazania do ich stosowania w formie kuracji pitnej. 	<p>§ 10. Pijalnia uzdrowskowa powinna spelniac nastepujace wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) byc zlokalizowana w strefie „A” ochrony uzdrowskowej; 2) byc dostosowana do eksploatacji calorocznej; 3) byc wyposazona w: <ol style="list-style-type: none"> a) instalacje do wydawania wody leczniczej pacjentom, spelniajace wymagania sanitarne i techniczne, b) instalacje do podgrzewania wody do temperatury zalecanej przez lekarza, jezeli woda jest lub powinna byc zalecana przez lekarza w temperaturze innej, niz naturalna, c) urzadzenia do kontrolowania temperatury wody, jezeli woda jest lub powinna byc zalecana przez lekarza w temperaturze innej, niz naturalna, d) sale spacerowa o wielkosci dostosowanej do liczby kuracjuszy korzystajacych z krenoterapii, e) pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe – co najmniej jedno pomieszczenie, 4) woda w pijalni powinna byc wydawana pacjentom w naczyniach jednorazowych lub wielorazowych mytych po kazdym uzyciu; w pijalni moga byc udostepniane butelkowane wody lecznicze; 5) jakosc wód leczniczych w trakcie pobierania z ujecia, przesyłania za pomoca instalacji do pijalni oraz dystrybucji nie powinna ulec zmianom pod wzgledem sanitarnohigienicznym oraz wartosci terapeutycznej; 6) dojście do pijalni uzdrowskowej powinno byc utwardzone i umozliwiac poruszanie sie osob niepełnosprawnych na wozkach inwalidzkich; 7) pijalnia powinna byc wyposazona w tablice okreslajace w formie graficznej i/lub opisowej wlasciwosci fizykochemiczne udostepnianych wód leczniczych oraz wskazania do ich stosowania w formie kuracji pitnej; 8) w widocznych miejscach przy wejsciu do pijalni uzdrowskowej powinien byc umieszczony regulamin porzadkowy okreslajacy sposob korzystania z pijalni uzdrowskowej. <p>§ 10a. Punkt czerpalny wody leczniczej zlokalizowany w zakladzie lecznictwa uzdrowskowego lub na terenie innego, poza pijalnia uzdrowskowa, urzadzenia lecznictwa uzdrowskowego, powinien odpowiadac co najmniej wymaganiom okreslonym w §10. pkt 3a, 5 i 7.</p> <p>Przy uwzglednieniu celowosci i racjonalnosci wymagań oraz wpływu wymagań na jakosc i standard udzielanych swiadczen zdrowotnych oraz na koszty prowadzonej dzialalnosci leczniczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – doprecyzowano wymóg dotyczący posiadania instalacji do podgrzewania wody do temperatury zalecanej przez lekarza oraz urzadzen do kontrolowania temperatury wody, w przypadkach, gdy woda jest lub powinna byc zalecana przez lekarza w temperaturze innej, niz naturalna – zasadnosć obowiazywania wymogu zalezny od rodzaju wody stosowanej do krenoterapii, <p>Wiele podmiotów dysponuje tzw. punktami czerpalnymi, zlokalizowanymi w budynku szpitala lub sanatorium uzdrowskowego lub ZPL albo na terenie parku uzdrowskowego, ktore nie mieszczą sie w pojeciu pijalni uzdrowskowej – wskazane jest zatem okreslenie minimalnych wymagań dla tego typu punktów.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	

<p>§ 11. Tężnia powinna spełniać następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) być zlokalizowana w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej; 2) do wytwarzania aerozolu leczniczego w tężni powinna być wykorzystywana woda uznana za leczniczą; 3) konstrukcja i rozwiązania techniczne powinny zapewniać uzyskanie aerozolu o właściwościach leczniczych, potwierdzonych wynikami badań i oceną przeprowadzonymi w trybie art. 36 ust. 1–4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych oraz przepisami wydanymi na podstawie art. 36 ust. 5 tej ustawy; 4) instalacje doprowadzające solankę na pomost górny, pompa i armatura powinny być wykonane z materiałów odpornych na działanie chemiczne i żrące solanki oraz nie powinny reagować chemicznie z używaną wodą leczniczą; 5) tężnia powinna działać na podstawie instrukcji funkcjonalnej, określającej sposób wytwarzania aerozolu, zakres i częstotliwość monitorowania warunków sanitarnohigienicznych i funkcjonalnych, w tym jakości używanej wody i stan techniczny urządzeń; 6) wzdłuż tężni powinny być wybudowane trakty spacerowe z ławkami, dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich; 7) w pobliżu tężni powinny znajdować się ogólnodostępne pomieszczenia higieniczno-sanitarne, w tym co najmniej jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich; wymaganie dotyczące pomieszczenia higieniczno-sanitarne uważa się za spełnione w przypadku, gdy w pobliżu tężni zlokalizowane jest pomieszczenie wyposażone co najmniej w miskę ustępową; 8) w widocznych miejscach przy tężni powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z tężni. 	<p>§ 11. Tężnia powinna spełniać następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) być zlokalizowana w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej; 2) do wytwarzania aerozolu leczniczego w tężni powinna być wykorzystywana woda uznana za leczniczą; 3) konstrukcja i rozwiązania techniczne powinny zapewniać uzyskanie aerozolu o właściwościach leczniczych, potwierdzonych wynikami badań; 4) instalacje doprowadzające solankę na pomost górny, pompa i armatura powinny być wykonane z materiałów odpornych na działanie chemiczne i żrące solanki oraz nie powinny reagować chemicznie z używaną wodą leczniczą; 5) tężnia powinna działać na podstawie instrukcji funkcjonalnej, określającej sposób wytwarzania aerozolu, zakres i częstotliwość monitorowania warunków sanitarnohigienicznych i funkcjonalnych, w tym jakości używanej wody i stan techniczny urządzeń; 6) wzdłuż tężni powinny być wybudowane trakty spacerowe z ławkami, dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich; 7) w pobliżu tężni powinny znajdować się ogólnodostępne pomieszczenia higieniczno-sanitarne – co najmniej jedno pomieszczenie, w tym co najmniej jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich; 8) w widocznych miejscach przy tężni powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z tężni.
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jako że podstawowym wymogiem dla solanek przydatnych do wytwarzania aerozolu jest ich odpowiednie stężenie i wykluczenie w nich obecności składników potencjalnie szkodliwych dla zdrowia, do wytwarzania aerozolu należy dopuścić również stosowanie solanek, które nie posiadają świadectw potwierdzających ich bezpośrednią przydatność do zabiegów kuracyjnych (czynnikiem leczniczym w przypadku tężni jest aerozol o właściwościach leczniczych, potwierdzonych wynikami badań, a nie solanka). 2. Przywołany w paragrafie 11 rozporządzenia artykuł 36 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych dotyczy tylko naturalnych surowców leczniczych – wód i borowin oraz klimatu, a nie aerozolu wytwarzanego z określonego rodzaju wód – zasady wydania „świadectwa” dla tężni, a ściślej wytwarzanego na nich aerozolu powinien zatem określać odrębny artykuł ustawy lub jej aktu wykonawczego. W aktach tych mogą być uwzględnione propozycje i wymagania oparte na dotychczasowych wynikach badań wykonanych w strefie okofototeżniowej w Ciechocinku, Inowrocławiu, Konstancinie, a także Goldapi, opublikowane w piśmiennictwie balneologicznym. <p>Poza powyższym oraz korektą dotyczącą definicji pomieszczenia higieniczno-sanitarnego treść paragrafu pozostawiono bez zmian.</p>
<p>§ 12. Park i ścieżki ruchowe powinny spełniać następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) być zlokalizowane w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej; 2) powierzczenia parku, jego usytuowanie i rodzaj roślinności powinny zapewniać kształtowanie korzystnych warunków środowiska uzdrowiskowego; 	<p>§ 12. Park i ścieżki ruchowe powinny spełniać następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) być zlokalizowane w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej;

<p>3) na terenie parku powinny znajdować się: ławki, pojemniki na odpady, a także odpowiednio oświetlenie;</p> <p>4) na terenie parku można wyznaczyć ścieżki rowerowe; ścieżki rowerowe powinny być utwardzone i umożliwiać poruszanie się osób pieszych oraz niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich;</p> <p>5) ścieżki ruchowe powinny być wyposażone w specjalne informacje określające sposób, w jaki się z nich korzysta;</p> <p>6) ścieżki ruchowe przeznaczone dla osób ze schorzeniami kardiologicznymi powinny być wytyczone po uzgodnieniu z lekarzami specjalistami w dziedzinach kardiologii oraz balneologii i medycyny fizykalnej;</p> <p>7) na terenie parku powinny znajdować się pomieszczenia higieniczno-sanitarne, w tym co najmniej jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich; wymaganie dotyczące pomieszczenia higieniczno-sanitarne uważa się za spełnione w przypadku, gdy na terenie parku zlokalizowane jest pomieszczenie wyposażone co najmniej w miskę ustępową;</p> <p>8) w widocznych miejscach przy wejściu do parku powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z parku.</p>	<p>2) powierzchnia parku, jego usytuowanie i rodzaj roślinności powinny zapewniać kształtowanie korzystnych warunków środowiska uzdrowiskowego;</p> <p>3) na terenie parku powinny znajdować się: ławki, pojemniki na odpady, a także odpowiednio oświetlenie;</p> <p>4) na terenie parku można wyznaczyć ścieżki rowerowe; ścieżki rowerowe powinny być utwardzone i umożliwiać poruszanie się osób pieszych oraz niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich;</p> <p>5) na terenie parku można wyznaczyć ścieżki ruchowe; ścieżki ruchowe powinny być wyposażone w specjalne informacje określające sposób, w jaki się z nich korzysta;</p> <p>6) ścieżki ruchowe przeznaczone dla osób ze schorzeniami kardiologicznymi powinny być wytyczone po uzgodnieniu z lekarzami specjalistami w dziedzinach kardiologii oraz balneologii i medycyny fizykalnej;</p> <p>7) na terenie parku można lokalizować siłownie plenerowe; siłownie plenerowe powinny być wyposażone w specjalne informacje określające sposób, w jaki się z nich korzysta;</p> <p>8) na terenie parku lub poblizu parku powinny znajdować się pomieszczenia higieniczno-sanitarne – co najmniej jedno pomieszczenie, w tym co najmniej jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;</p> <p>9) w widocznych miejscach przy wejściu do parku powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z parku.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p> <p>Poza korektą dotyczącą dopuszczenia lokalizowania na terenie parku siłowni plenerowych oraz korektą definicji i lokalizacji pomieszczenia higieniczno-sanitarnego treść paragrafu pozostawiono bez zmian.</p>	
<p>§ 13. Urządzony odcinek wybrzeża morskiego powinien spełniać następujące wymagania:</p>	
<p>1) być wydzielony i przygotowany do terapii ruchowej i bezpiecznego korzystania z walorów morza;</p> <p>2) woda powinna spełniać wymagania dotyczące czystości mikrobiologicznej;</p> <p>3) piasek powinien być wolny od zanieczyszczeń, które mogłyby zagrażać zdrowiu osób korzystających z urzędzonego odcinka wybrzeża morskiego;</p> <p>4) powinien być zlokalizowany co najmniej jeden punkt dozoru zaopatrzonego w sprzęt ratowniczy;</p> <p>5) na terenie urzędzonego odcinka wybrzeża morskiego powinny znajdować się:</p> <p>a) przebieralnie,</p> <p>b) pomieszczenia higieniczno-sanitarne, z wyłączeniem konieczności zaopatrzenia w natrysk,</p> <p>c) punkt pierwszej pomocy medycznej,</p> <p>d) pojemniki na odpady;</p> <p>6) obszar wodny przeznaczony do kąpielii powinien spełniać następujące wymagania:</p> <p>a) obszar o głębokości ponad 1 m powinien być wyraźnie oznaczony,</p> <p>b) dno powinno być wolne od zanieczyszczeń;</p> <p>7) kąpielisko powinno być zlokalizowane tak, aby miało dogodnie ukształtowany brzeg i dno oraz dobre nasłonecznienie;</p> <p>8) dojsčia do urzędzonego odcinka wybrzeża morskiego, jak i jego obszar powinny być zorganizowane w sposób niezagrażający środowisku naturalnemu i umocnieniom w</p>	<p>1) być wydzielony i przygotowany do terapii ruchowej i bezpiecznego korzystania z walorów morza;</p> <p>2) woda powinna spełniać wymagania dotyczące czystości mikrobiologicznej;</p> <p>3) piasek powinien być wolny od zanieczyszczeń, które mogłyby zagrażać zdrowiu osób korzystających z urzędzonego odcinka wybrzeża morskiego;</p> <p>4) powinien być zlokalizowany co najmniej jeden punkt dozoru zaopatrzonego w sprzęt ratowniczy;</p> <p>5) na terenie urzędzonego odcinka wybrzeża morskiego powinny znajdować się:</p> <p>a) przebieralnie,</p> <p>b) pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe,</p> <p>c) punkt pierwszej pomocy medycznej,</p> <p>d) pojemniki na odpady;</p> <p>6) obszar wodny przeznaczony do kąpielii powinien spełniać następujące wymagania:</p> <p>a) obszar o głębokości ponad 1 m powinien być wyraźnie oznaczony,</p> <p>b) dno powinno być wolne od zanieczyszczeń;</p> <p>7) kąpielisko powinno być zlokalizowane tak, aby miało dogodnie ukształtowany brzeg i dno oraz dobre nasłonecznienie;</p> <p>8) dojsčia do urzędzonego odcinka wybrzeża morskiego, jak i jego obszar powinny być zorganizowane w sposób niezagrażający środowisku naturalnemu i umocnieniom w pasie</p>

<p>pasie technicznym brzegu morskiego oraz umożliwiający korzystanie z nich osobom niepełnosprawnym poruszającym się na wózkach inwalidzkich;</p> <p>9) sposób zagospodarowania terenu na obszarze pasa technicznego wymaga uzgodnienia z dyrektorem właściwego urzędu morskiego;</p> <p>10) w widocznych miejscach przy wejściu na obszar powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z urządzonego odcinka wybrzeża morskiego.</p>	<p>technicznym brzegu morskiego oraz umożliwiający korzystanie z nich osobom niepełnosprawnym poruszającym się na wózkach inwalidzkich;</p> <p>9) sposób zagospodarowania terenu na obszarze pasa technicznego wymaga uzgodnienia z dyrektorem właściwego urzędu morskiego;</p> <p>10) w widocznych miejscach przy wejściu na obszar powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z urządzonego odcinka wybrzeża morskiego.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p> <p>§ 14. Leczniczy basen uzdrowskiowy powinien spełniać następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) być wypelniony wodą leczniczą, która zachowuje swoje właściwości w czasie eksploatacji basenu; 2) woda lecznicza w basenie powinna spełniać wymagania sanitarne i jakościowe pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym; 3) basen, w którym stosuje się wody lecznicze zawierające dwutlenek węgla (CO₂), radon (Rn) lub siarkowodor (H₂S), powinien posiadać specjalne wyciągi dla ewakuacji tych gazów znad lustra wody; 4) eksploatacja basenu powinna odbywać się w jednym z następujących systemów: <ol style="list-style-type: none"> a) otwartym – przy stałym dopływie wody leczniczej z ujęcia i odpływie wody z basenu; b) częściowo zamkniętym – przy określonym dopływie wody leczniczej z ujęcia, do wody uzdatnianej metodami fizycznymi i chemicznymi poza basenem i ponownie wprowadzanej do basenu; 5) sposób eksploatacji basenu oraz sposób monitorowania jakości wody i powietrza hali basenowej powinna określać instrukcja funkcjonalna opracowana dla każdego basenu; 6) być wyposażony w sprzęt do ćwiczeń, w szczególności na brzegach niecki powinny zostać zamieszczone uchwyty do ćwiczeń; 7) pomieszczenia przybasenowe powinny być podzielone na dwie strefy: przeznaczoną dla pacjentów w obuwu oraz przeznaczoną dla pacjentów bez obuwia; poszczególne pomieszczenia, oddzielne dla kobiet i mężczyzn i zapewniające możliwość korzystania z nich przez osoby niepełnosprawne poruszające się na wózkach inwalidzkich powinny być usytuowane w następującej kolejności: <ol style="list-style-type: none"> a) przebieralnie wyposażone w szafki na ubrania w liczbie odpowiedniej dla osób korzystających z basenu, b) pomieszczenia higieniczno-sanitarne, c) natryski, d) brodzik; 8) instalacje i urządzenia basenowe powinny być wykonane z materiałów niereagujących chemicznie z używaną wodą leczniczą; 9) przy basenie, w którym stosuje się dezynfekcję wody środkami chemicznymi, powinny być pomieszczenia dla stacji uzdatniania oraz magazyny środków chemicznych; pomieszczenia te powinny być wyposażone w wentylację i urządzenia pomiarowo-kontrolne do oznaczania środków chemicznych pozostających w wodzie wypelniającej basen; 	<p>Poza korektą dotyczącą definicji pomieszczenia higieniczno-sanitarne treść paragrafu pozostawiono bez zmian.</p> <p>§ 14. Leczniczy basen uzdrowskiowy powinien spełniać następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) być wypelniony wodą leczniczą, która zachowuje swoje właściwości w czasie eksploatacji basenu; 2) woda lecznicza w basenie powinna spełniać wymagania sanitarne i jakościowe pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym, zgodnie z obowiązującymi przepisami; 3) eksploatacja basenu powinna odbywać się w jednym z następujących systemów: <ol style="list-style-type: none"> a) otwartym – przy stałym dopływie wody z ujęcia i odpływie wody z basenu, b) częściowo zamkniętym – przy określonym dopływie wody z ujęcia, do wody uzdatnianej metodami fizycznymi i chemicznymi poza basenem i ponownie wprowadzanej do basenu; 4) hala basenowa powinna być wyposażona w wentylację; 5) sposób eksploatacji basenu oraz sposób monitorowania jakości wody i jakości powietrza hali basenowej powinna określać instrukcja funkcjonalna opracowana dla każdego basenu, przy uwzględnieniu przepisów odrębnych określających najwyższe dopuszczalne stężenia czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy; 6) w skład instalacji basenu powinny wchodzić następujące urządzenia: <ol style="list-style-type: none"> a) instalacja zasilająca wodą leczniczą, b) instalacja przelewowa wraz ze zbieraczem zanieczyszczeń – kanalikiem przelewowym wokół basenu, c) instalacja spustowa odprowadzająca wodę do kanalizacji, d) instalacja zwykłej wody ciepłej i zimnej; 7) instalacje i urządzenia basenowe powinny być wykonane z materiałów niereagujących chemicznie z używaną wodą leczniczą; 8) posadzka oraz dno i ściany niecki basenu powinny być wyłożone materiałem wodoszczelnym o powierzchni zabezpieczającej przed poślizgiem i pozwalającym na ich łatwe mycie i dezynfekcję; posadzka powinna być wyposażona we wpusty ścielkowe ze spadkiem posadzki w kierunku wpustów w celu zabezpieczenia przed sphywem wody przelewającej się z basenu; 9) wloty i wyloty wody oraz jej spust powinny być usytuowane w sposób zapewniający równy przepływ wody we wszystkich przekrojach niecki basenowej, ponadto powinien być co najmniej jeden spust denny umożliwiający całkowite opróżnienie basenu; 10) przy basenie, w którym stosuje się dezynfekcję wody środkami chemicznymi, powinny być pomieszczenia dla stacji uzdatniania oraz magazyny środków chemicznych; pomieszczenia te

<p>10) wloty i wyloty wody oraz jej spust powinny być usytuowane w sposób zapewniający równy przepływ wody we wszystkich przekrojach niecki basenowej, ponadto powinien być co najmniej jeden spust denny umożliwiający całkowite opróżnienie basenu;</p> <p>11) prędkość przepływu wody na wlotach powinna wynosić od 1,0 m/s do 0,5 m/s, na wylotach od 0,3 m/s do 0,5 m/s; wyloty powinny być wyposażone w zawory odcinające;</p> <p>12) na jedną osobę korzystającą z basenu powinna przypadać powierzchnia umożliwiająca właściwe wykonywanie zabiegów;</p> <p>13) niecka basenowa powinna być napełniona wodą na głębokość od 0,6 m do 1,60 m, w zależności od wieku i wzrostu osób kwalifikowanych do korzystania z basenu;</p> <p>14) wejście do basenu powinno zapewniać możliwość wejścia osobom o ograniczonej sprawności oraz niepełnosprawnym;</p> <p>15) w skład instalacji basenu powinny wchodzić następujące urządzenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> instalacja zasilająca wodą leczniczą, instalacja przelewowa wraz ze zbieraczem zanieczyszczeń – kanałikiem przelewowym wokół basenu, instalacja spustowa odprowadzająca wodę do kanalizacji, instalacja zwykłej wody ciepłej i zimnej; <p>16) posadzka oraz dno i ściany niecki basenu powinny być wyłożone materiałem wodoszczelnym o powierzchni zabezpieczającej przed poślizgiem i pozwalającym na ich łatwe mycie i dezynfekcję; posadzka powinna być wyposażona we wpusty ściekowe ze spadkiem posadzki w kierunku wpustów w celu zabezpieczenia przed sptywem wody przelewającej się z basenu;</p> <p>17) korzystanie z basenu powinno odbywać się pod nadzorem fizjoterapeuty i ratownika lub fizjoterapeuty posiadającego uprawnienia ratownika;</p> <p>18) w widocznych miejscach przy wejściu na basen powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z basenu.</p>	<p>powinny być wyposażone w wentylację i urządzenie pomiarowo-kontrolne do oznaczania środków chemicznych pozostających w wodzie wypełniającej basen;</p> <p>11) pomieszczenia przybasenowe powinny być podzielone na dwie strefy: przeznaczoną dla pacjentów w obuwiu oraz przeznaczoną dla pacjentów bez obuwia; poszczególne pomieszczenia, zapewniające możliwość korzystania z nich przez osoby niepełnosprawne poruszające się na wózkach inwalidzkich, powinny być usytuowane w następującej kolejności:</p> <ol style="list-style-type: none"> przebieralnie oddzielne dla kobiet i mężczyzn wyposażone w szafki na ubrania albo szatnie wyposażone w szafki na ubrania i indywidualne przebieralnie – w liczbie odpowiedniej dla osób korzystających z basenu, pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe, natryski zbiorowe lub indywidualne kabiny natryskowe, brodzik lub urządzenie do natryskiwania stóp środkiem dezynfekującym; <p>12) wejście do basenu powinno zapewniać możliwość wejścia osobom o ograniczonej sprawności oraz niepełnosprawnym; jeżeli niecka basenowa jest wyposażona w schody i/lub pochylnie, powinny być one usytuowane tam, gdzie głębokość jest najmniejsza, schody powinny być wyposażone co najmniej w jedną poręcz;</p> <p>13) dopuszcza się napełnianie wodą niecki basenowej na głębokość w przedziale od 0,6 m do 1,60 m, w zależności od wieku i wzrostu osób kwalifikowanych do korzystania z basenu,</p> <p>14) na jedną osobę korzystającą z basenu powinna przypadać powierzchnia umożliwiająca właściwe wykonywanie zabiegów;</p> <p>15) basen powinien być wyposażony w sprzęt do ćwiczeń, w szczególności na brzegach niecki powinny zostać zamieszczone uchwyty do ćwiczeń; warunek nie jest wymagany w przypadku basenów leczniczych wykorzystywanych wyłącznie do kąpielii leczniczych;</p> <p>16) w widocznych miejscach przy wejściu na basen powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z basenu.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tekst paragrafu preredagowano w celu ustalenia ciągu logicznego kolejnych punktów. 2. Przy uwzględnieniu celowości i racjonalności wymagań oraz wpływu wymagań na jakość i standard udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz na koszty prowadzonej działalności leczniczej: <ul style="list-style-type: none"> – zastąpiono wymóg lokalizowania pomieszczeń przybasenowych obligatoryjnie odrębnie dla kobiet i mężczyzn, wymogiem umożliwiającym udostępnienia pomieszczeń koedukacyjnych z indywidualnymi przebieralniami i natryskami, – skorygowano wymóg dotyczący sprzętu do ćwiczeń dla basenów leczniczych, w których wykonywane są wyłącznie kąpiele lecznicze (bez ćwiczeń), ponieważ sprzęt do ćwiczeń jest w takich przypadkach zbędny, określono wymogi dotyczące jakości wody oraz jakości powietrza w pomieszczeniu hali basenowej w odniesieniu do regulujących te zagadnienie obowiązujących przepisów odrębnych, – wykreślono wymóg dotyczący obecności fizjoterapeuty oraz ratownika w trakcie korzystania z basenu, ponieważ przedmiotowe rozporządzenie określa wymogi infrastrukturalne, a zatem, zdaniem rekomendujących, wymogi personalne (dotyczące personelu obsługującego zakłady i urzędzenia lecznictwa uzdrowiskowego) powinny być określone w przepisach odrębnych.
<p>§ 15. Rehabilitacyjny basen uzdrowiskowy powinien spełniać wymagania określone w § 14 pkt 4 i 5, 7, 9–11, 13, 14 i 16–18, a ponadto powinien spełniać wymagania:</p>	<p>§ 15. Rehabilitacyjny basen uzdrowiskowy powinien spełniać wymagania określone w § 14 pkt 3-5, 8-13 i 16, a ponadto powinien spełniać następujące wymagania:</p>

<ol style="list-style-type: none"> 1) być napełniany wodą spełniającą wymagania sanitarne i jakościowe pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym, zgodnie z obowiązującymi przepisami; 2) na jedną osobę korzystającą z basenu powinna przypadać powierzchnia umożliwiająca właściwe prowadzenie rehabilitacji; 3) być wyposażony w sprzęt do ćwiczeń, w szczególności na brzegach niecki powinny zostać zamieszczone uchwyty do ćwiczeń; poręcze do ćwiczeń rehabilitacyjnych powinny zajmować minimum 50% obwodu basenu; mogą one stanowić oddzielny element konstrukcyjny, jak też stanowić stałe części niecki basenowej; 4) niecka basenowa powinna być wyposażona w schody i pochylnie, które powinny być usytuowane tam, gdzie głębokość jest najmniejsza; minimalna szerokość schodów powinna wynosić 1 m, pochylnia lub schody powinny być wyposażone co najmniej w jedną poręcz; 5) w skład instalacji powinny wchodzić następujące urządzenia: <ol style="list-style-type: none"> a) instalacja zasilająca wodą, b) instalacja przelewowa wraz ze zbieraczem zanieczyszczeń – kanalikiem przelewowym wokół basenu, c) instalacja spustowa odprowadzająca wodę do kanalizacji, d) instalacja zwykłej wody ciepłej i zimnej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) być napełniany wodą spełniającą wymagania sanitarne i jakościowe pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym, zgodnie z obowiązującymi przepisami; 2) w skład instalacji basenu powinny wchodzić następujące urządzenia: <ol style="list-style-type: none"> a) instalacja wody ciepłej i zimnej; b) instalacja przelewowa wraz ze zbieraczem zanieczyszczeń – kanalikiem przelewowym wokół basenu, c) instalacja spustowa odprowadzająca wodę do kanalizacji; 3) na jedną osobę korzystającą z basenu powinna przypadać powierzchnia umożliwiająca właściwe prowadzenie rehabilitacji; 4) basen powinien być wyposażony w sprzęt do ćwiczeń, w szczególności na brzegach niecki powinny zostać zamieszczone uchwyty do ćwiczeń; poręcze do ćwiczeń rehabilitacyjnych powinny zajmować minimum 50% obwodu basenu; mogą one stanowić oddzielny element konstrukcyjny, jak też stanowić stałe części niecki basenowej.
<p style="text-align: center;">Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p> <p>§ 16. Urządzone podziemne wyrobisko górnicze powinno spełniać następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stropy i ociosy wyrobiska powinny być zabezpieczone odpowiednią obudową zapewniającą bezpieczeństwo; 2) stropy i ociosy wyrobiska oraz stan techniczny i stateczności obudowy powinny podlegać stałej kontroli w celu zachowania bezpieczeństwa; 3) przy urządzaniu wyrobiska powinien być opracowany i zapewniony stały i niezmienny dopływ powietrza przewietrzającego rejon komór; 4) dla uzyskania optymalnych warunków skuteczności leczenia powinno się określić parametry dla urządzanego podziemnego wyrobiska górniczego, jakie powinien posiadać mikroklimat w komorach leczniczych; dotyczy to przede wszystkim prędkości przepływu, temperatury, wilgotności oraz składu chemicznego i stopnia jonizacji powietrza; 5) posiadać rezerwowe chodniki awaryjne pozwalające na ewakuację z pomieszczeń zagospodarowanych do celów leczniczych na powierzchni; 6) na drogach komunikacyjnych powinny być założone rezerwowe stanowiska pomiarowe; 7) prace zabezpieczające prowadzone w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym powinny być wykonane na podstawie: <ol style="list-style-type: none"> a) pomiarów zamontowanych rozwarstwieniomierzy, b) pomiarów konwergencji pionowej i poziomej, c) okresowych pomiarów niwelacyjnych, d) badań próbek pobranych z miejsc wykonywanych iniekcji skał; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tekst paragrafu preredagowano w celu ustalenia ciągu logicznego kolejnych punktów. 2. Przy uwzględnieniu celowości i racjonalności wymagań oraz wpływu wymagań na jakość i standard udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz na koszty prowadzonej działalności leczniczej: <ul style="list-style-type: none"> – ujednolicono wymóg dostępności basenu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych, z wymogiem jak dla basenów leczniczych, co umożliwi wykorzystywanie na basenach rehabilitacyjnych, zamiast obligatoryjnych pochylni, podnośników basenowych hydraulicznych umożliwiających korzystanie z basenu przez osoby niepełnosprawne. <p>§ 16. Urządzone podziemne wyrobisko górnicze powinno spełniać następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stropy i ociosy wyrobiska powinny być zabezpieczone odpowiednią obudową zapewniającą bezpieczeństwo; 2) stropy i ociosy wyrobiska oraz stan techniczny i stateczności obudowy powinny podlegać stałej kontroli w celu zachowania bezpieczeństwa; 3) przy urządzaniu wyrobiska powinien być opracowany i zapewniony stały i niezmienny dopływ powietrza przewietrzającego rejon komór; 4) dla uzyskania optymalnych warunków skuteczności leczenia powinno się określić parametry dla urządzanego podziemnego wyrobiska górniczego, jakie powinien posiadać mikroklimat w komorach leczniczych; dotyczy to przede wszystkim prędkości przepływu, temperatury, wilgotności oraz składu chemicznego i stopnia jonizacji powietrza; 5) posiadać rezerwowe chodniki awaryjne pozwalające na ewakuację z pomieszczeń zagospodarowanych do celów leczniczych na powierzchni; 6) na drogach komunikacyjnych powinny być założone rezerwowe stanowiska pomiarowe; 7) prace zabezpieczające prowadzone w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym powinny być wykonane na podstawie: <ol style="list-style-type: none"> a) pomiarów zamontowanych rozwarstwieniomierzy, b) pomiarów konwergencji pionowej i poziomej,

<p>8) w komorach w widocznym miejscu powinny być umieszczone tablice informacyjne o drogach ewakuacyjnych oraz instrukcje dotyczące sposobu zachowania się w sytuacjach zagrożenia;</p> <p>9) komory powinny być urządzone i wyposażone w sposób zapewniający bezpieczeństwo pacjentów i personelu, w tym wyposażone w system łączności;</p> <p>10) komunikacja w komorach leczniczych powinna być dostosowana do poruszania się osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich;</p> <p>11) w komorach powinno być zapewnione stałe zasilanie w energię elektryczną; oświetlenie pomieszczeń musi odbywać się w sposób ciągły;</p> <p>12) w komorach powinno być zapewnione stałe zasilanie w energię elektryczną; oświetlenie pomieszczeń musi odbywać się w sposób ciągły;</p> <p>13) w urządzeniach podziemnym wyrobiska górniczego stosuje się również wymagania eksploatacyjne, funkcjonalne i techniczne określone w przepisach ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981);</p> <p>14) w widocznych miejscach przy wejściu powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z urządzonego podziemnego wyrobiska górniczego.</p>	<p>c) okresowych pomiarów niwelacyjnych,</p> <p>d) badań próbek pobranych z miejsc wykonywanych iniekcji skał;</p> <p>8) w komorach w widocznym miejscu powinny być umieszczone tablice informacyjne o drogach ewakuacyjnych oraz instrukcje dotyczące sposobu zachowania się w sytuacjach zagrożenia;</p> <p>9) komory powinny być urządzone i wyposażone w sposób zapewniający bezpieczeństwo pacjentów i personelu, w tym wyposażone w system łączności;</p> <p>10) komunikacja w komorach leczniczych powinna być dostosowana do poruszania się osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich;</p> <p>11) w komorach powinno być zapewnione stałe zasilanie w energię elektryczną; oświetlenie pomieszczeń musi odbywać się w sposób ciągły;</p> <p>12) w odpowiedniej odległości od urządzonego podziemnego wyrobiska górniczego powinny znajdować się pomieszczenia higieniczno-sanitarne;</p> <p>13) w urządzeniach podziemnym wyrobiska górniczego stosuje się również wymagania eksploatacyjne, funkcjonalne i techniczne określone w przepisach ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. nr 163, poz. 981 z późn. zm.);</p> <p>14) w widocznych miejscach przy wejściu powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z urządzonego podziemnego wyrobiska górniczego.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>Poza korektą dotyczącą definicji pomieszczenia higieniczno-sanitarnego treść paragrafu pozostawiono bez zmian.</p> <p>Treść paragrafu uwzględniono w „Warunkach ogólnych” (§1b pkt 10).</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>Treść paragrafu uwzględniono w „Warunkach ogólnych” (§1b pkt 10).</p> <p>§ 17. Uwzględniając ochronę dóbr kultury, dopuszcza się odstępstwa od określonych wymagań dla zakładów i/lub urządzeń zlokalizowanych w obrębie obiektu wpisanego do rejestru zabytków i/lub objętego ochroną konserwatorską, po otrzymaniu zgody od uprawnionych organów, na podstawie odrębnych przepisów.</p> <p>Przy uwzględnieniu ochrony zabytków i dóbr kultury oraz ograniczeń budowlanych i technicznych wynikających z tego tytułu, w nawiązaniu do art. 5 ust.3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach i/lub urzędach lecznictwa uzdrowiskowego uzyskania odstępstwa od określonych wymagań dla zakładów i/lub urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego zlokalizowanych w obrębie obiektu wpisanego do rejestru zabytków i/lub objętego ochroną konserwatorską, po otrzymaniu zgody od uprawnionych organów, na podstawie odrębnych przepisów.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>§ 18. Zakłady i urzędnictwa uzdrowiskowego należy dostosować do wymagań określonych w niniejszym rozporządzeniu w terminie nie dłuższym niż do dnia 31 grudnia 2021 roku.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>§ 18. Zakłady i urzędnictwa uzdrowiskowego należy dostosować do wymagań określonych w niniejszym rozporządzeniu w terminie nie dłuższym niż do dnia 31.12.2023 roku.</p> <p>Ze względu na znaczne ograniczenie, w związku z epidemią COVID-19, możliwości zakończenia procesu dostosowawczego w latach 2020-2021 oraz brak – w większości województw – programów unijnych dedykowanych podmiotom uzdrowiskowym w ramach perspektywy finansowej 2014-2020, zasadne jest wydłużenie okresu dostosowawczego w celu umożliwienia zrealizowania projektów dostosowawczych między innymi z wykorzystaniem środków z Funduszy Europejskich dostępnych w nowej perspektywie finansowej, w tym regionalnych programów operacyjnych oraz Instrumentu na rzecz Odbudowy.</p>

<p>§ 19. Traci moc rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 sierpnia 2006 r. w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urzędzenia lecznictwa uzdrowiskowego (Dz. U. Nr 161, poz. 1142 oraz z 2010 r. Nr 258, poz. 1761).</p>	<p>§ 19. Traci moc rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urzędzenia lecznictwa uzdrowiskowego (t.j. Dz. U. 2020 poz. 1838).</p>
<p>§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.</p>	<p>§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.</p>

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA

z dnia .....

zmieniające rozporządzenie w sprawie w sprawie określenia wymagań, jakim powinny podlegać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego

Na podstawie art. 5 ust. 3 oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1301) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania, jakim powinny odpowiadać zakłady lecznictwa uzdrowiskowego;
- 2) wymagania eksploatacyjne, funkcjonalne i techniczne, jakim powinny odpowiadać urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego.

§ 1a. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) pokój łóżkowy – pomieszczenie dla pacjentów wyposażone w łóżko/a jednoosobowe, stół jeden na pokój, krzesła jedno na osobę, szafę ubraniową, umywalkę z zimną i ciepłą wodą oraz pojemnik na odpadki; wymaganie dotyczące umywalki oraz pojemnika uważa się za spełnione w przypadku, gdy przy pokoju zlokalizowane jest pomieszczenie higieniczno-sanitarne;
- 2) izolatka – pomieszczenie spełniające wymogi pokoju łóżkowego przeznaczone do odosobnienia pacjenta lub grupy pacjentów, chorych na chorobę zakaźną albo podejrzanych o chorobę zakaźną, w celu uniemożliwienia przeniesienia biologicznego czynnika chorobotwórczego na inne osoby;
- 3) pomieszczenie higieniczno-sanitarne przy pokojach łóżkowych – pomieszczenie wyposażone co najmniej w miskę ustępową, umywalkę, natrysk oraz pojemnik na odpadki;
- 4) pomieszczenie higieniczno-sanitarne zbiorowe – pomieszczenie wyposażone co najmniej w miskę ustępową, uchwyty zapewniające bezpieczeństwo przy korzystaniu z toalety, umywalkę, dozownik z mydłem w płynie, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia oraz pojemnik na odpadki;
- 5) pomieszczenie porządkowe – pomieszczenie służące do przechowywania sprzętu stosowanego do utrzymania czystości, środków czystości, preparatów myjąco-dezynfekcyjnych oraz do zbierania brudnej bielizny i odpadów, a także do przygotowywania roztworów roboczych oraz mycia i dezynfekcji sprzętu stosowanego do utrzymywania czystości, wyposażone w zlew z baterią i dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym;
- 6) gabinet diagnostyczno-zabiegowy – pomieszczenie służące do wykonywania zabiegów diagnostycznych lub terapeutycznych o charakterze zabiegowym zaopatrzone w leki pierwszej pomocy i zestaw do udzielania pierwszej pomocy;
- 7) stanowisko wzmoczonego nadzoru kardiologicznego – wyodrębnione pomieszczenie z możliwością prowadzenia stałego nadzoru, w szczególności zapewniające pracownikom możliwość obserwacji pacjenta, wyposażone w: co najmniej jedno antystatyczne łóżko do intensywnej terapii dostępne z trzech stron, w tym z dwóch dłuższych, kardiomonitor przy każdym łóżku, aparat EKG, instalacje gazów medycznych lub butle z tlenem, zestaw do reanimacji w skład którego wchodzi co najmniej defibrylator oraz zestaw do intubacji i wentylacji (worek samorozprężalny), elektryczne urządzenie do ssania;

- 8) lokalizacja – budynek lub zespół budynków oznaczonych tym samym adresem albo oznaczonych innymi adresami, tworzących funkcjonalną całość.

§ 1b. Wymagania ogólne:

- 1) podłogi w pomieszczeniach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne, z wyłączeniem pokoi łóżkowych, powinny być wykonane z materiałów umożliwiającymi ich mycie i dezynfekcję;
- 2) ściany wokół umywalk i zlewozmywaków powinny być wykończone w sposób zabezpieczający ścianę przed zawilgoceniem;
- 3) w pokojach łóżkowych zapewnia się bezpośredni dostęp światła dziennego;
- 4) pokoje łóżkowe nie powinny znajdować się poniżej poziomu terenu urządzonego przy budynku;
- 5) dopuszcza się lokalizowanie poniżej poziomu terenu urządzonego przy budynku pomieszczeń o charakterze diagnostycznym, terapeutycznym, magazynowym i o funkcjach pomocniczych, przeznaczonych na pobyt ludzi, pod warunkiem uzyskania zgody właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego;
- 6) gabinety lekarskie oraz gabinety diagnostyczno-zabiegowe wyposaża się w co najmniej jedną umywalkę z baterią z ciepłą i zimną wodą, dozownik z mydłem w płynie, dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnik na odpadki;
- 7) pomieszczenia wymagające utrzymania aseptyki i wyposażenie tych pomieszczeń powinny umożliwiać ich mycie i dezynfekcję;
- 8) instalacje i urządzenia wentylacji mechanicznej i klimatyzacji powinny podlegać okresowemu przeglądowi, czyszczeniu lub wymianie elementów instalacji zgodnie z zaleceniami producenta; dokonanie tych czynności powinno być udokumentowane.

§ 2. Szpital uzdrowiskowy powinien odpowiadać następującym wymaganiom:

- 1) powinien być położony w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej;
- 2) powinien stanowić samodzielny budynek albo zespół budynków albo wydzieloną część innego zakładu lecznictwa uzdrowiskowego;
- 3) w lokalizacji powinien być dostępny zakład przyrodoleczniczy;
- 4) baza lokalowa, zabiegowa i żywieniowa powinna być dostępna dla osób niepełnosprawnych ruchowo, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich (w budynkach wielokondygnacyjnych za pomocą dźwigu lub innych urządzeń technicznych z wyjątkiem schodolazów);
- 5) przynajmniej 2% miejsc w pokojach łóżkowych i w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych (przy pokojach łóżkowych lub zbiorowych) w obiekcie powinno być przystosowanych dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- 6) w skład pomieszczeń pielęgnacyjnych powinny wchodzić co najmniej:
  - a) gabinet lekarski,
  - b) punkt pielęgniarski,
  - c) gabinet diagnostyczno - zabiegowy,
  - d) pokoje łóżkowe,
  - e) pomieszczenia higieniczno-sanitarne przy pokojach łóżkowych lub pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe wyposażone dodatkowo w natrysk (w ilości dostosowanej do liczby miejsc w pokojach łóżkowych);
- 7) w szpitalach prowadzących leczenie o profilu choroby kardiologiczne i nadciśnienie powinno znajdować się stanowisko wzmoczonego nadzoru kardiologicznego;
- 8) pokoje łóżkowe powinny być wyposażone w system sygnalizacji przywoławczej;
- 9) w skład pomieszczeń ogólnych powinny wchodzić co najmniej:

- a) jadalnia i pomieszczenia przeznaczone do przygotowania lub dystrybucji posiłków i napojów,
  - b) pokoje pracowników medycznych i administracyjnych – co najmniej jedno pomieszczenie,
  - c) pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla personelu – co najmniej jedno pomieszczenie,
  - d) pomieszczenia porządkowe – co najmniej jedno pomieszczenie.
- 10) w przypadku, gdy szpital uzdrowiskowy stanowi wydzieloną część innego zakładu lecznictwa uzdrowiskowego lub na terenie szpitala uzdrowiskowego wydzielono inne zakłady lecznictwa uzdrowiskowego, gabinety lekarskie, punkty pielęgniarskie i gabinety diagnostyczno – zabiegowe oraz pomieszczenia ogólne mogą być wspólne całego zakładu.

§ 3. Sanatorium uzdrowiskowe powinno odpowiadać wymaganiom określonym w § 2 pkt 1-3, 5-6 i 9, a ponadto następującym wymaganiom:

- 1) baza lokalowa, zabiegowa i żywieniowa w sanatorium uzdrowiskowym o profilach: choroby ortopedyczno-urazowe, choroby reumatologiczne, choroby neurologiczne oraz choroby kardiologiczne i nadciśnienie powinna być dostępna dla osób niepełnosprawnych ruchowo, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich (w budynkach wielokondygnacyjnych za pomocą dźwigu lub innych urządzeń technicznych z wyjątkiem schodolazów);
- 2) w przypadku, gdy sanatorium stanowi wydzieloną część innego zakładu lecznictwa uzdrowiskowego lub na terenie sanatorium wydzielono inne zakłady lecznictwa uzdrowiskowego, gabinety lekarskie, punkty pielęgniarskie i gabinety diagnostyczno – zabiegowe oraz pomieszczenia ogólne mogą być wspólne dla całego zakładu.

§ 4. Szpital uzdrowiskowy dla dzieci powinien odpowiadać wymaganiom określonym w § 2, z uwzględnieniem potrzeb zakwaterowania dzieci, a ponadto następującym wymaganiom:

- 1) w skład szpitala uzdrowiskowego dla dzieci powinny wchodzić następujące pomieszczenia:
  - a) izolatka,
  - b) co najmniej:
    - jedna świetlica (pokój zabaw) dla dzieci z wyposażeniem,
    - jedna sala szkolna,
    - jeden pokój do samodzielnej pracy dla dzieci,
    - jeden pokój dla nauczycieli;
- 2) w szpitalu uzdrowiskowym dla dzieci powinno zapewnić się sale łóżkowe wydzielone ze względu na przedział wiekowy i płeć dzieci;
- 3) wyposażenie szpitala uzdrowiskowego dla dzieci, w szczególności gniazda wtykowe elektryczne, okna, krany z gorącą wodą, poręcze, powinno być odpowiednio zabezpieczone;
- 4) w oddziale dziecięcym powinno zapewnić się pomieszczenie higieniczno-sanitarne wyposażone dodatkowo w natrysk dla rodziców lub opiekunów dziecka;
- 5) układ funkcjonalny szpitala uzdrowiskowego dla dzieci powinien zapewniać możliwość izolowania poszczególnych oddziałów;
- 6) szpital uzdrowiskowy dla dzieci powinien posiadać wydzielony i ogrodzony teren do zajęć ruchowych.

§ 5. Sanatorium uzdrowiskowe dla dzieci powinno odpowiadać wymaganiom określonym w § 3, z uwzględnieniem potrzeb zakwaterowania dzieci oraz w § 4 pkt 1–4 i 6.

§ 6. Przychodnia uzdrowiskowa powinna odpowiadać następującym wymaganiom:

- 1) powinna być położona w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej;

- 2) powinna stanowić samodzielny budynek albo zespół budynków albo być urządzona w budynku o innym przeznaczeniu pod warunkiem całkowitej izolacji przychodni od użytkowników w budynkach użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego lub indywidualnego, z wyłączeniem węzłów komunikacji pionowej i poziomej w tym budynku, wspólnych dla wszystkich użytkowników albo być urządzona w innym zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego pod warunkiem zachowania rozdzielności czasowej udzielania świadczeń dla pacjentów stacjonarnych i ambulatoryjnych;
- 3) w lokalizacji powinien być dostępny zakład przyrodolecznicy;
- 4) powinna być dostępna dla osób niepełnosprawnych ruchowo, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich (w budynkach wielokondygnacyjnych za pomocą dźwigu lub innych urządzeń technicznych z wyjątkiem schodolazów);
- 5) w przychodni uzdrowiskowej należy zapewnić dostęp do pomieszczenia higieniczno-sanitarnego zbiorowego – co najmniej jednego pomieszczenia, przy czym przynajmniej jedno pomieszczenie powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- 6) w skład przychodni uzdrowiskowej powinny wchodzić co najmniej następujące pomieszczenia:
  - a) gabinet lekarski;
  - b) gabinet diagnostyczno-zabiegowy.

§ 7. Zakład przyrodolecznicy powinien odpowiadać następującym wymaganiom:

- 1) powinien być położony w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej;
- 2) powinien stanowić samodzielny budynek albo zespół budynków powiązanych funkcjonalnie albo wydzieloną część innego zakładu lecznictwa uzdrowiskowego;
- 3) powinien być dostępny dla osób niepełnosprawnych ruchowo, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich (w budynkach wielokondygnacyjnych za pomocą dźwigu lub innych urządzeń technicznych z wyjątkiem schodolazów);
- 4) powinien posiadać działy zabiegowe, pomieszczenia i wyposażenie odpowiednie do prowadzonych w nim kierunków leczniczych oraz stosowanych naturalnych surowców leczniczych, wykorzystywanych w/do:
  - a) balneoterapii: wanny do kąpiei leczniczych i/lub basen leczniczy i/lub inhalatoria do inhalacji z leczniczych wód mineralnych i/lub urządzenia do kąpiei gazowych,
  - b) peloidoterapii: wanny do kąpiei borowinowych i/lub stanowiska do zawijań i /lub okładów i /lub fasonów borowinowych,
  - c) hydroterapii: wanny i/lub natryski i/lub basen rehabilitacyjny,
  - d) fizykoterapii: zestaw/y do elektroterapii z osprzętem i/lub do magnetoterapii i/lub do termoterapii i/lub do światłolecznictwa i/lub do ultradźwięków (z wyłączeniem ultradźwięków w przypadku zakładu przyrodoleczniczego dla dzieci do ukończenia 18 roku życia),
  - e) kinezyterapii: sale kinezyterapii indywidualnej i/lub grupowej z wyposażeniem,
  - f) masażu leczniczego;
- 5) w skład zakładu przyrodoleczniczego stanowiącego samodzielny budynek albo zespół budynków powiązanych funkcjonalnie powinny wchodzić co najmniej następujące pomieszczenia:
  - a) gabinet lekarski, punkt pielęgniarski oraz gabinet diagnostyczno – zabiegowy;
  - b) miejsca umożliwiające oczekiwanie na zabiegi i wypoczynek po zabiegach w pozycji siedzącej, odpowiednio do rodzajów i liczby stanowisk zabiegowych,
  - c) w przypadku realizacji kąpiei mineralnych lub kąpiei borowinowych lub zawijań borowinowych: co najmniej jedna sala wypoczynkowa umożliwiająca wypoczynek po zabiegach w pozycji leżącej lub siedzącej, zgodnie ze wskazaniami medycznymi,

- d) co najmniej dwa pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe, licząc łącznie na 60 osób równocześnie przebywających w zakładzie; przy czym przynajmniej jedno pomieszczenie powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- 6) w zakładzie przyrodolecznictwem stanowiącym wydzieloną część szpitala uzdrowiskowego lub sanatorium uzdrowiskowego powinny znajdować się co najmniej miejsca umożliwiające oczekiwanie na zabiegi i wypoczynek po zabiegach w pozycji siedzącej, odpowiednio do rodzajów i liczby stanowisk zabiegowych;
  - 7) sala do kinezyterapii powinna stanowić odrębne pomieszczenie;
  - 8) gabinet masażu powinien stanowić odrębne pomieszczenie;
  - 9) zabiegi fototerapii i elektroterapii powinny być udzielane w osobnych pomieszczeniach lub kabinach lub na wydzielonych stanowiskach;
  - 10) urządzenia do magnetoterapii oraz urządzenia do laseroterapii powinny być instalowane w oddzielnych pomieszczeniach lub kabinach lub na wydzielonych stanowiskach z zachowaniem wymagań i zaleceń zgodnych z właściwymi Polskimi Normami;
  - 11) ściany i podłogi pomieszczeń, w których odbywają się zabiegi balneoterapii, hydroterapii oraz kąpiele i zawiązań peloidowych, powinny być wyłożone materiałem wodoszczelnym, pozwalającym na ich łatwe mycie i dezynfekcję;
  - 12) do pomieszczeń, w których odbywają się zabiegi balneoterapii, peloidoterapii i hydroterapii, powinna być doprowadzona do stanowisk zabiegowych woda ciepła i zimna;
  - 13) urządzenia i instalacje, w szczególności doprowadzające wody mineralne, wodę ciepłą i zimną lub gaz, powinny być oznakowane w sposób umożliwiający ich rozróżnienie;
  - 14) przy wannach kąpielowych powinny być zamocowane uchwyty ułatwiające pacjentowi wejście do wanny i wyjście z wanny oraz instalacja przywoławcza;
  - 15) pomieszczenia zakładu przyrodolecznictwa powinny posiadać wentylację grawitacyjną;
  - 16) pomieszczenia, w których jest konieczna zwiększona wymiana powietrza, powinny posiadać wentylację mechaniczną; w szczególności dotyczy to:
    - a) kuchni borowinowych i parafinowych,
    - b) pomieszczeń peloidoterapii,
    - c) pomieszczeń zabiegów hydroterapeutycznych,
    - d) pomieszczeń zabiegów inhalacyjnych,
    - e) sal kinezyterapii;
  - 17) w przypadku użytkowania w zakładzie przyrodolecznictwem wód leczniczych, w których rozpuszczone są substancje gazowe, układ instalacji powinien zabezpieczać przed nadmiernymi stratami składników gazowych; wysokości strat w instalacji nie powinny przekraczać wartości powodujących zmianę właściwości fizykochemicznych określonych w wydanym dla wody świadectwie potwierdzającym jej właściwości lecznicze;
  - 18) doprowadzenie do wanien wód leczniczych zgazowanych powinno następować w sposób wykluczający rozpryskiwanie wody;
  - 19) w zakresie saturatorów i innych urządzeń wykorzystujących CO₂:
    - a) saturatory powinny zapewniać minimalne nasycenie CO₂ wody o naturalnej temperaturze w ilości 2 200 mg/l,
    - b) butle z CO₂, zarówno pełne, jak i puste, powinny być umieszczone w uchwytach;
  - 20) pomieszczenia, w których w celach leczniczych wykorzystywane są gazy lecznicze: dwutlenek węgla (CO₂), radon (Rn) lub siarkowodor (H₂S) oraz w przypadku, gdy występuje ich wydzielanie się z wód leczniczych, powinny być wyposażone w dolne przelewy gazowe oraz w wentylację mechaniczną wyposażoną w wyciąg dolny przy przekroczeniu stężenia gazu leczniczego ustalonego w przepisach

odrębnych określających najwyższe dopuszczalne stężenia czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy;

- 21) w zakresie urządzeń do przygotowywania i udzielania zabiegów peloidowych:
  - a) pomieszczenie zabiegowe do zawiązań lub kąpeli borowinowych powinno być wyposażone w wannę do kąpeli oczyszczającej z baterią natryskową lub w kabinę natryskową,
  - b) zużyta borowina powinna być odprowadzona poza obręb zakładu,
  - c) proces technologiczny użytkowania peloidów powinien wykluczyć możliwość używania do zabiegów peloidów zużytych (odpadowych),
  - d) przechowywane peloidy powinny być odpowiednio zabezpieczone przed ich zanieczyszczeniem i wysuszeniem;
- 22) preparaty używane do kąpeli i sole kąpielowe powinny być przechowywane w trwałych pojemnikach chroniących przed ich zanieczyszczeniem;
- 23) sprężarki stosowane do zabiegów inhalacyjnych powinny mieć czerpnię powietrza wyprowadzoną na zewnątrz zakładu i umożliwiającą pobór powietrza z zewnątrz; na przewodzie tłocznym powinien być zainstalowany filtr powietrza wymieniany zgodnie z zaleceniami producenta;
- 24) urządzenia mechaniczne napędzane silnikiem elektrycznym powinny posiadać izolację zapobiegającą przenoszeniu się drgań i hałasu;
- 25) pomieszczenia, w których wykonywane są zabiegi, powinny być wyposażone w sprzęt umożliwiający określenie czasu trwania zabiegu (zegar lub minutnik lub oprogramowanie urządzenia zabiegowego);
- 26) w widocznym miejscu powinny być wywieszane przepisy porządkowe dla korzystających z zakładu przyrodoleczniczego;
- 27) w widocznym miejscu powinna być umieszczona informacja o rodzaju zabiegów wykonywanych w zakładzie przyrodoleczniczym.

§ 8. Szpital uzdrowiskowy w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym powinien odpowiadać wymaganiom określonym w § 2 pkt 3-6 i 8-10, a ponadto następującym wymaganiom:

- 1) znajdować się w wyodrębnionym urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym oraz w obiektach naziemnych zlokalizowanych bezpośrednio w pobliżu wyrobiska górniczego;
- 2) zapewniać dostęp do podziemnej komory leczniczej przeznaczonej dla urządzeń i sprzętu służącego do zabiegów fizjoterapii; mikroklimat komory powinien odznaczać się właściwościami korzystnymi dla zdrowia, w tym obecnością aerozoli mineralnych, korzystną jonizacją powietrza oraz stabilnymi i optymalnymi dla zdrowia warunkami termicznymi i poziomem wilgotności;
- 3) w skład zespołu pomieszczeń zlokalizowanych w podziemnym wyrobisku górniczym powinny wchodzić co najmniej:
  - a) wydzielone miejsca łóżkowe w podziemnej komorze leczniczej,
  - b) pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe w podziemnej komorze leczniczej – co najmniej jedno pomieszczenie – wyposażone dodatkowo w natrysk, przy czym przynajmniej jedno pomieszczenie powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;
  - c) gabinet diagnostyczno-zabiegowy;
  - d) pokoje pracowników medycznych – co najmniej jedno pomieszczenie,
  - e) pomieszczenia porządkowe – co najmniej jedno pomieszczenie,
  - f) jadalnia i pomieszczenia przeznaczone do przygotowania lub dystrybucji posiłków i napojów.

§ 9. Sanatorium uzdrowiskowe w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym powinno odpowiadać wymaganiom określonym w §2 pkt 3, 5-6 i 9, w §3 pkt 1-2 oraz w §8 pkt 1-3.

§ 10. Pijalnia uzdrowiskowa powinna spełniać następujące wymagania:

- 1) być zlokalizowana w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej;
- 2) być dostosowana do eksploatacji całorocznej;
- 3) być wyposażona w:
  - a) instalacje do wydawania wody leczniczej pacjentom, spełniające wymagania sanitarne i techniczne,
  - b) instalacje do podgrzewania wody do temperatury zalecanej przez lekarza, jeżeli woda jest lub powinna być zalecana przez lekarza w temperaturze innej, niż naturalna,
  - c) urządzenia do kontrolowania temperatury wody, jeżeli woda jest lub powinna być zalecana przez lekarza w temperaturze innej, niż naturalna,
  - d) salę spacerową o wielkości dostosowanej do liczby kuracjuszy korzystających z krenoterapii,
  - e) pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe – co najmniej jedno pomieszczenie,
- 4) woda w pijalni powinna być wydawana pacjentom w naczyniach jednorazowych lub wielorazowych mytych po każdym użyciu; w pijalni mogą być udostępniane butelkowane wody lecznicze;
- 5) jakość wód leczniczych w trakcie pobierania z ujęcia, przesyłania za pomocą instalacji do pijalni oraz dystrybucji nie powinna ulec zmianom pod względem sanitarnohigienicznym oraz wartości terapeutycznej;
- 6) dojście do pijalni uzdrowiskowej powinno być utwardzone i umożliwiać poruszanie się osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich;
- 7) pijalnia powinna być wyposażona w tablice określające w formie graficznej i/lub opisowej właściwości fizykochemiczne udostępnianych wód leczniczych oraz wskazania do ich stosowania w formie kuracji pitnej;
- 8) w widocznych miejscach przy wejściu do pijalni uzdrowiskowej powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z pijalni uzdrowiskowej.

§ 10a. Punkt czerpalny wody leczniczej zlokalizowany w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego lub na terenie innego, poza pijalnią uzdrowiskową, urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, powinien odpowiadać co najmniej wymaganiom określonym w §10. pkt 3a, 5 i 7.

§ 11. Tężnia powinna spełniać następujące wymagania:

- 1) być zlokalizowana w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej;
- 2) do wytwarzania aerozolu leczniczego w tężni powinna być wykorzystywana woda uznana za leczniczą lub solanka niezawierająca składników potencjalnie szkodliwych dla zdrowia;
- 3) konstrukcja i rozwiązania techniczne powinny zapewniać uzyskanie aerozolu o właściwościach leczniczych, potwierdzonych wynikami badań;
- 4) instalacje doprowadzające solankę na pomost górny, pompa i armatura powinny być wykonane z materiałów odpornych na działanie chemiczne i żrące solanki oraz nie powinny reagować chemicznie z używaną wodą leczniczą;
- 5) tężnia powinna działać na podstawie instrukcji funkcjonalnej, określającej sposób wytwarzania aerozolu, zakres i częstotliwość monitorowania warunków sanitarnohigienicznych i funkcjonalnych, w tym jakości używanej wody i stan techniczny urządzeń;
- 6) wzdłuż tężni powinny być wybudowane trakty spacerowe z ławkami, dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- 7) w pobliżu tężni powinny znajdować się ogólnodostępne pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe – co najmniej jedno pomieszczenie, w tym co najmniej jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- 8) w widocznych miejscach przy tężni powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z tężni.

§ 12. Park i ścieżki ruchowe powinny spełniać następujące wymagania:

- 1) być zlokalizowane w strefie „A” ochrony uzdrowskiej;
- 2) powierzchnia parku, jego usytuowanie i rodzaj roślinności powinny zapewniać kształtowanie korzystnych warunków środowiska uzdrowskiego;
- 3) na terenie parku powinny znajdować się: ławki, pojemniki na odpady, a także odpowiednie oświetlenie;
- 4) na terenie parku można wyznaczyć ścieżki rowerowe; ścieżki rowerowe powinny być utwardzone i umożliwiać poruszanie się osób pieszych oraz niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich;
- 5) na terenie parku można wyznaczyć ścieżki ruchowe; ścieżki ruchowe powinny być wyposażone w specjalne informacje określające sposób, w jaki się z nich korzysta;
- 6) ścieżki ruchowe przeznaczone dla osób ze schorzeniami kardiologicznymi powinny być wytyczane po uzgodnieniu z lekarzami specjalistami w dziedzinach kardiologii oraz balneologii i medycyny fizykalnej;
- 7) na terenie parku można lokalizować siłownie plenerowe; siłownie plenerowe powinny być wyposażone w specjalne informacje określające sposób, w jaki się z nich korzysta;
- 8) na terenie parku lub poblizu parku powinny znajdować się pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe – co najmniej jedno pomieszczenie, w tym co najmniej jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- 9) w widocznych miejscach przy wejściu do parku powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z parku.

§ 13. Urządzonego odcinka wybrzeża morskiego powinien spełniać następujące wymagania:

- 1) być wydzielony i przygotowany do terapii ruchowej i bezpiecznego korzystania z walorów morza;
- 2) woda powinna spełniać wymagania dotyczące czystości mikrobiologicznej;
- 3) piasek powinien być wolny od zanieczyszczeń, które mogłyby zagrażać zdrowiu osób korzystających z urządzonego odcinka wybrzeża morskiego;
- 4) powinien być zlokalizowany co najmniej jeden punkt dozoru zaopatrzonego w sprzęt ratowniczy;
- 5) na terenie urządzonego odcinka wybrzeża morskiego powinny znajdować się:
  - a) przebieralnie,
  - b) pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe,
  - c) punkt pierwszej pomocy medycznej,
  - d) pojemniki na odpady;
- 6) obszar wodny przeznaczony do kąpieli powinien spełniać następujące wymagania:
  - a) obszar o głębokości ponad 1 m powinien być wyraźnie oznaczony,
  - b) dno powinno być wolne od zanieczyszczeń;
- 7) kąpielisko powinno być zlokalizowane tak, aby miało dogodnie ukształtowany brzeg i dno oraz dobre nasłonecznienie;
- 8) dojścia do urządzonego odcinka wybrzeża morskiego, jak i jego obszar powinny być zorganizowane w sposób niezagrażający środowisku naturalnemu i umocnieniom w pasie technicznym brzegu morskiego oraz umożliwiającą korzystanie z nich osobom niepełnosprawnym poruszającym się na wózkach inwalidzkich;
- 9) sposób zagospodarowania terenu na obszarze pasa technicznego wymaga uzgodnienia z dyrektorem właściwego urzędu morskiego;
- 10) w widocznych miejscach przy wejściu na obszar powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z urządzonego odcinka wybrzeża morskiego.

§ 14. Lecznicyz basen uzdrowski powinien spełniać następujące wymagania:

- 1) być wypełniony wodą leczniczą, która zachowuje swoje właściwości w czasie eksploatacji basenu;

- 2) woda lecznicza w basenie powinna spełniać wymagania sanitarne i jakościowe pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym, zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 3) eksploatacja basenu powinna odbywać się w jednym z następujących systemów:
  - a) otwartym – przy stałym dopływie wody z ujęcia i odpływie wody z basenu,
  - b) częściowo zamkniętym – przy określonym dopływie wody z ujęcia, do wody uzdatnianej metodami fizycznymi i chemicznymi poza basenem i ponownie wprowadzanej do basenu;
- 4) hala basenowa powinna być wyposażona w wentylację;
- 5) sposób eksploatacji basenu oraz sposób monitorowania jakości wody i jakości powietrza hali basenowej powinna określać instrukcja funkcjonalna opracowana dla każdego basenu, przy uwzględnieniu przepisów odrębnych określających najwyższe dopuszczalne stężenia czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy;
- 6) w skład instalacji basenu powinny wchodzić następujące urządzenia:
  - a) instalacja zasilająca wodą leczniczą,
  - b) instalacja przelewowa wraz ze zbieraczem zanieczyszczeń – kanalikiem przelewowym wokół basenu,
  - c) instalacja spustowa odprowadzająca wodę do kanalizacji,
  - d) instalacja zwykłej wody ciepłej i zimnej;
- 7) instalacje i urządzenia basenowe powinny być wykonane z materiałów niereagujących chemicznie z używaną wodą leczniczą;
- 8) posadzka oraz dno i ściany niecki basenu powinny być wyłożone materiałem wodoszczelnym o powierzchni zabezpieczającej przed poślizgiem i pozwalającym na ich łatwe mycie i dezynfekcję; posadzka powinna być wyposażona we wpusty ściekowe ze spadkiem posadzki w kierunku wpustów w celu zabezpieczenia przed spływem wody przelewającej się z basenu;
- 9) wloty i wyloty wody oraz jej spust powinny być usytuowane w sposób zapewniający równy przepływ wody we wszystkich przekrojach niecki basenowej, ponadto powinien być co najmniej jeden spust denny umożliwiający całkowite opróżnienie basenu;
- 10) przy basenie, w którym stosuje się dezynfekcję wody środkami chemicznymi, powinny być pomieszczenia dla stacji uzdatniania oraz magazyny środków chemicznych; pomieszczenia te powinny być wyposażone w wentylację i urządzenia pomiarowo-kontrolne do oznaczania środków chemicznych pozostających w wodzie wypełniającej basen;
- 11) pomieszczenia przybasenowe powinny być podzielone na dwie strefy: przeznaczoną dla pacjentów w obuwiu oraz przeznaczoną dla pacjentów bez obuwia; poszczególne pomieszczenia, zapewniające możliwość korzystania z nich przez osoby niepełnosprawne poruszające się na wózkach inwalidzkich, powinny być usytuowane w następującej kolejności:
  - a) przebieralnie oddzielne dla kobiet i mężczyzn wyposażone w szafki na ubrania albo szatnie wyposażone w szafki na ubrania i indywidualne przebieralnie – w liczbie odpowiedniej dla osób korzystających z basenu,
  - b) pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe,
  - c) natryski zbiorowe lub indywidualne kabiny natryskowe,
  - d) brodzik lub urządzenia do natryskiwania stóp środkiem dezynfekującym;
- 12) wejście do basenu powinno zapewniać możliwość wejścia osobom o ograniczonej sprawności oraz niepełnosprawnym; jeżeli niecka basenowa jest wyposażona w schody i/lub pochylnie, powinny być one usytuowane tam, gdzie głębokość jest najmniejsza, schody powinny być wyposażone co najmniej w jedną poręcz;
- 13) dopuszcza się napełnianie wodą niecki basenowej na głębokość w przedziale od 0,6 m do 1,60 m, w zależności od wieku i wzrostu osób kwalifikowanych do korzystania z basenu,

- 14) na jedną osobę korzystającą z basenu powinna przypadać powierzchnia umożliwiająca właściwe wykonywanie zabiegów;
- 15) basen powinien być wyposażony w sprzęt do ćwiczeń, w szczególności na brzegach niecki powinny zostać zamieszczone uchwyty do ćwiczeń; warunek nie jest wymagany w przypadku basenów leczniczych wykorzystywanych wyłącznie do kąpieli leczniczych;
- 16) w widocznych miejscach przy wejściu na basen powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z basenu.

§ 15. Rehabilitacyjny basen uzdrowskiowy powinien spełniać wymagania określone w § 14 pkt 3-5, 8-13 i 16, a ponadto powinien spełniać następujące wymagania:

- 1) być napełniany wodą spełniającą wymagania sanitarne i jakościowe pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym, zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 2) w skład instalacji basenu powinny wchodzić następujące urządzenia:
  - a) instalacja wody ciepłej i zimnej;
  - b) instalacja przelewową wraz ze zbieraczem zanieczyszczeń – kanalikiem przelewowym wokół basenu,
  - c) instalacja spustowa odprowadzająca wodę do kanalizacji;
- 3) na jedną osobę korzystającą z basenu powinna przypadać powierzchnia umożliwiająca właściwe prowadzenie rehabilitacji;
- 4) basen powinien być wyposażony w sprzęt do ćwiczeń, w szczególności na brzegach niecki powinny zostać zamieszczone uchwyty do ćwiczeń; poręcze do ćwiczeń rehabilitacyjnych powinny zajmować minimum 50% obwodu basenu; mogą one stanowić oddzielny element konstrukcyjny, jak też stanowić stałe części niecki basenowej.

§ 16. Urządzone podziemne wyrobisko górnicze powinno spełniać następujące wymagania:

- 1) stropy i ociosy wyrobiska powinny być zabezpieczone odpowiednią obudową zapewniającą bezpieczeństwo;
- 2) stropy i ociosy wyrobiska oraz stan techniczny i stateczności obudowy powinny podlegać stałej kontroli w celu zachowania bezpieczeństwa;
- 3) przy urządzeniu wyrobiska powinien być opracowany i zapewniony stały i niezmienny dopływ powietrza przewietrzającego rejon komór;
- 4) dla uzyskania optymalnych warunków skuteczności leczenia powinno się określić parametry dla urządzonego podziemnego wyrobiska górniczego, jakie powinien posiadać mikroklimat w komorach leczniczych; dotyczy to przede wszystkim prędkości przepływu, temperatury, wilgotności oraz składu chemicznego i stopnia jonizacji powietrza;
- 5) posiadać rezerwowe chodniki awaryjne pozwalające na ewakuację z pomieszczeń zagospodarowanych do celów leczniczych na powierzchnię;
- 6) na drogach komunikacyjnych powinny być założone rezerwowe stanowiska pomiarowe;
- 7) prace zabezpieczające prowadzone w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym powinny być wykonane na podstawie:
  - a) pomiarów zamontowanych rozwarstwieniomierzy,
  - b) pomiarów konwergencji pionowej i poziomej,
  - c) okresowych pomiarów niwelacyjnych,
  - d) badań próbek pobranych z miejsc wykonywanych iniekcji skał;
- 8) w komorach w widocznym miejscu powinny być umieszczone tablice informacyjne o drogach ewakuacyjnych oraz instrukcje dotyczące sposobu zachowania się w sytuacjach zagrożeń;

- 9) komory powinny być urządzone i wyposażone w sposób zapewniający bezpieczeństwo pacjentów i personelu, w tym wyposażone w system łączności;
- 10) komunikacja w komorach leczniczych powinna być dostosowana do poruszania się osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich;
- 11) w komorach powinno być zapewnione stałe zasilanie w energię elektryczną; oświetlenie pomieszczeń musi odbywać się w sposób ciągły;
- 12) w odpowiedniej odległości od urządzonego podziemnego wyrobiska górniczego powinny znajdować się pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe;
- 13) w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym stosuje się również wymagania eksploatacyjne, funkcjonalne i techniczne określone w przepisach ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. nr 163, poz. 981 z późn. zm.);
- 14) w widocznych miejscach przy wejściu powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z urządzonego podziemnego wyrobiska górniczego.

§ 17. Uwzględniając ochronę dóbr kultury, dopuszcza się odstępstwa od określonych wymagań dla zakładów i/lub urządzeń zlokalizowanych w obrębie obiektu wpisanego do rejestru zabytków i/lub objętego ochroną konserwatorską, po otrzymaniu zgody od uprawnionych organów, na podstawie odrębnych przepisów.

§ 18. Zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego należy dostosować do wymagań określonych w niniejszym rozporządzeniu w terminie nie dłuższym niż do dnia 31.12.2023 roku.

§ 19. Traci moc rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego (t.j. Dz. U. 2020 poz. 1838).

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Raport Zespołu

Raport końcowy Zespołu do spraw opracowania koncepcji zmian w zakresie systemu leczenia uzdrowiskowego

Wyciąg:

Rekomendacje zmian w zakresie wymogów, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia leczenia uzdrowiskowego

Warszawa
11 XII 2017

Zespół do spraw opracowania koncepcji zmian w zakresie systemu lecznictwa uzdrowiskowego, powołany zarządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2016 roku, w składzie:

1. Dr n. med. Robert Szafkowski - Konsultant krajowy w dziedzinie balneologii i medycyny fizykalnej – Przewodniczący Zespołu
2. Prof. dr hab. n. med. Jacek Rafał Imiela – Konsultant krajowy w dziedzinie chorób wewnętrznych
3. Prof. nadzw. dr hab. n. med. Jan Szczegielniak – Konsultant krajowy w dziedzinie fizjoterapii
4. Prof. dr hab. n. med. Jarosław Kaźmierczak – Konsultant krajowy w dziedzinie kardiologii
5. Dr Agnieszka Jankowska – Zduńczyk - Konsultant krajowy w dziedzinie medycyny rodzinnej
6. Prof. dr hab. n. med. Danuta Ryglewicz – Konsultant krajowy w dziedzinie neurologii
7. Prof. dr hab. n. med. Jarosław Czubak – Konsultant krajowy w dziedzinie ortopedii i traumatologii narządu ruchu
8. Prof. dr hab. n. med. Teresa Jackowska – Konsultant krajowy w dziedzinie pediatrii
9. Prof. nadzw. dr hab. n. med. Krystyna Książopolska – Orłowska – Konsultant krajowy w dziedzinie rehabilitacji medycznej
10. Prof. dr hab. n. med. Marek Brzosko – Konsultant krajowy w dziedzinie reumatologii
11. Dr n. med. Waldemar Andrzej Krupa, prof. nadzw. – Prezes Izby Gospodarczej „Uzdrowiska Polskie”
12. Pan dr n. prawnych Jan Golba – Prezes Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP
13. Pan Jerzy Szymańczyk – Prezes Zarządu Unia Uzdrowisk Polskich
14. Dr n. med. Jacek Chojnowski – Prezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Balneologii i Medycyny Fizykalnej
15. Dr n. med. Arkadiusz Kosowski – Dyrektor Departamentu ds. Służb Mundurowych w Narodowym Funduszu Zdrowia
16. Pan Dominik Dziurda - Dyrektor Wydziału Świadczeń Opieki Zdrowotnej w Agencji Oceny Technologii Medycznej i Taryfikacji - przedstawiciel Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji
17. Pani Elżbieta Mianowska Naczelnik Wydziału Uzdrowisk Departamentu Organizacji Ochrony Zdrowia w Ministerstwie Zdrowia - przedstawiciel Departamentu Organizacji Ochrony Zdrowia w Ministerstwie Zdrowia
18. Pani Izabela Jarzębińska przedstawiciel Departamentu Analiz i Strategii w Ministerstwie Zdrowia
19. Pani Daria Gajewska przedstawiciel Departamentu Ubezpieczenia Zdrowotnego w Ministerstwie Zdrowia
20. Pani Wiesława Tarnowska Wiceprzewodnicząca Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych - przedstawiciel Zespołu Trójstronnego ds. Ochrony Zdrowia
21. Pan Zdzisław Skwarek Przewodniczący Sekcji Krajowej Uzdrowisk Polskich NSZZ "Solidarność"- przedstawiciel Zespołu Trójstronnego ds. Ochrony Zdrowia
22. Dr hab. n. med. Jacek Durmała – Prezes Polskiego Towarzystwa Rehabilitacji
23. Dr Izabela Kowacka – Naczelną Lekarkę Uzdrowiska dla województwa kujawsko-pomorskiego
24. Dr Aleksandra Sędziak – Naczelną Lekarkę Uzdrowiska dla województwa dolnośląskiego

opracował Raport końcowy, przy współpracy Zespołu Ekspertów w składzie:

1. Prof. nadzw. dr hab. n. med. Piotr Majcher – Wiceprezes Polskiego Towarzystwa Rehabilitacji

2. Prof. nadzw. dr hab. n. med. Marta Woldańska-Okońska – Członek Zarządu Polskiego Towarzystwa Rehabilitacji
3. Dr Teresa Latour – Kierownik Zakładu Tworzyw Uzdrawiskowych w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego w Państwowym Zakładzie Higieny w Warszawie
4. Dr Magdalena Kuchcik – reprezentująca Zakład Geoekologii i Klimatologii Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk
5. Prof. dr hab. Krzysztof Błażejczyk – reprezentujący Zakład Geoekologii i Klimatologii Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk
6. Dr Mariola Kucia - Kręblaś – Naczelny Lekarz Uzdrawiska dla województwa lubelskiego oraz dla województwa mazowieckiego
7. Dr Sławomir Szczepaniak – Naczelny Lekarz Uzdrawiska dla województwa podkarpackiego
8. Pani Katarzyna Kędzior – przedstawiciel Agencji Ochrony Technologii Medycznych i Taryfikacji
9. Pan Zbigniew Tytko – przedstawiciel Agencji Ochrony Technologii Medycznych i Taryfikacji
10. Pan mec. Tomasz Jaworski – ekspert, przedstawiciel Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP

Jednocześnie członkowie Zespołu składają podziękowania za merytoryczny wkład w wypracowanie rekomendacji zawartych w *Raporcie końcowym* oraz udział w *posiedzeniach Zespołu*:

Panu Markowi Tombariewiczowi – Podsekretarzowi Stanu w Ministerstwie Zdrowia

Pan Piotrowi Warczyńskiemu – byłemu Podsekretarzowi Stanu w Ministerstwie Zdrowia

Pani Beacie Rorant – Dyrektor Departamentu Organizacji Ochrony Zdrowia w Ministerstwie Zdrowia

Pani Marii Ochman – Przewodniczącej Krajowego Sekretariatu Ochrony Zdrowia NSZZ „Solidarność”

Pani Renacie Górnej – reprezentującej Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych

Pani Barbarze Jabłońskiej – Zastępcy Dyrektora Departamentu ds. Służb Mundurowych w Narodowym Funduszu Zdrowia

Pani Jadwidze Kawwa – Prezes Zarządu „Uzdrowisko Rabka” S.A.

Pani Elżbiecie Trybuch – Dyrektor ds. lecznictwa Uzdrawisko Busko-Zdrój S.A.

Pani Barbarze Nowak – Burmistrz Połczyn-Zdroju

Pani Ewie Przybyło – Burmistrz Rabki-Zdroju

Panu Wojciechowi Legawcowi – Prezesowi Zarządu „Uzdrowisko Busko-Zdrój” S.A.

Panu Marcinowi Zajązkowskiemu – Prezesowi Zarządu Przedsiębiorstwa Uzdrawisko Ciechocinek S.A.

Panu Sebastianowi Zduńskiemu – reprezentującemu konsultanta krajowego w dziedzinie fizjoterapii

oraz wszystkim innym Osobom, które uczestniczyły w wypracowaniu przedłożonych rekomendacji.

7. Rekomendacje zmian w zakresie wymogów, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego

Synteza prawna

Obowiązująca ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o *lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych* (Tj. Dz.U.2017 poz.1056) w art. 5 ust. 3 oraz art. 19 ust. 2 daje delegację Ministrowi Zdrowia do określenia wymagań w rozporządzeniu wykonawczym w następujących artykułach:

- w art. 5 ust. 3

*Minister właściwy do spraw zdrowia określi w drodze rozporządzenia, **wymagania eksploatacyjne, funkcjonalne i techniczne, jakim powinny odpowiadać urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, kierując się wymaganiami określonymi dla tych obiektów oraz standardami przyjętymi w celu zapewnienia efektywności zabiegów i warunków sanitarno-higienicznych oraz uwzględniając ochronę dóbr kultury, a także zagrożenia geologiczne i górnicze w odniesieniu do wyrobisk górniczych,***

oraz

- w art. 19 ust. 2

*Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia **wymagania, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, kierując się bezpieczeństwem pacjenta i koniecznością zachowania standardów świadczeń opieki zdrowotnej, a także wskazaniem nauki i praktyki.***

Również rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. (Dz.U. z dnia 29 czerwca 2012 r. Poz. 739) sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą w § 13 ust. 2, przywołując art. 6 „ustawy uzdrowiskowej”, odsyła do rozporządzenia wykonawczego w sprawie wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 4 ust. 3 i art. 19 ust. 2 tej ustawy.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 „ustawy uzdrowiskowej”, **urządzeniami lecznictwa uzdrowiskowego są:** pijalnie uzdrowiskowe, tężnie, parki, ścieżki ruchowe, urządzone odcinki wybrzeża morskiego, lecznicze i rehabilitacyjne baseny uzdrowiskowe, urządzone podziemne wyrobiska górnicze.

W myśl art. 6 „ustawy uzdrowiskowej” **zakładami lecznictwa uzdrowiskowego są:** szpitale uzdrowiskowe, sanatoria uzdrowiskowe, szpitale uzdrowiskowe dla dzieci i sanatoria dla dzieci, przychodnie uzdrowiskowe, zakłady przyrodolecznicze, szpitale i sanatoria w urządzonych podziemnych wyrobiskach górniczych.

Wymagania prawne dla zakładów lecznictwa uzdrowiskowego oraz urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego powinny uwzględniać:

1. specyfikę (odrębność) lecznictwa uzdrowiskowego w stosunku do innych obszarów ochrony zdrowia;
2. celowość i racjonalność (w tym racjonalność kosztową) wymagań, a zatem wpływ skutków określonych wymagań na faktyczną jakość udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz na standaryzację usług i bezpieczeństwo pacjenta;
3. ochronę zabytków i dóbr kultury oraz ograniczenia budowlane i techniczne wynikające z tego tytułu;
4. spójność z innymi aktami prawnymi [w szczególności z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 12 czerwca 2012 roku w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. z dnia 29 czerwca 2012 r. poz. 739)];
5. harmonizację przepisów z rozwiązaniami prawnymi w krajach Unii Europejskiej.

Niejednoznaczne lub wątpliwe racjonalnie określenie niektórych dotychczasowych przepisów (np. dotyczących podłóg w pomieszczeniach, w których udzielane są świadczenia lub wymaganych działów zakładu przyrodoleczniczego lub ręczników jednorazowych w węzłach higieniczno-sanitarnych lub lokalizowania i wyposażenia wypoczynalni w ZPL) skutkuje dużą i różną uznaniowością interpretacyjną, stosowaną przez instytucje kontrolujące oraz powoduje nieuzasadnione koszty wobec i tak już skromnych środków przeznaczonych na lecznictwo uzdrowiskowe. Taki stan rzeczy negatywnie wpływa na sytuację prawną, organizacyjną oraz finansową świadczeniodawców uzdrowiskowych.

Należy ponadto zwrócić uwagę, iż zakład przyrodoleczniczy nie posiada wyodrębnionego kodu resortowego w rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2012 roku *w sprawie systemu resortowych kodów identyfikacyjnych oraz szczegółowego sposobu ich nadawania* (Dz.U. 2012, poz.594), chociaż ustawa *o lecznictwie uzdrowiskowym* wprowadza zakład przyrodoleczniczy jako jeden z zakładów lecznictwa uzdrowiskowego. Takie kody natomiast posiadają działy zabiegowe, które znajdują się w zakładzie przyrodolecznicznym (dział balneoterapii – 1330, dział hydroterapii – 1316...). Niezbędne zatem jest wyodrębnienie dla zakładu przyrodoleczniczego kodu resortowego. W dalszych krokach należy ponadto zmodyfikować przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia *w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego* w celu ujednoczenia pojęcia zakładu przyrodoleczniczego i bazy zabiegowej, jako tego samego miejsca.

[Rekomendacje w zakresie zmian zapisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia wymagań jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego \(Dz.U. z dnia 26 kwietnia 2012 r. poz. 452, ze zmianami Dz.U. z dnia 19 grudnia 2016 r. poz. 2069\):](#)

Przy uwzględnieniu celowości i racjonalności wymagań oraz wpływu wymagań na jakość i standard udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz na koszty prowadzonej działalności leczniczej:

1. **Wprowadzono definicje pomieszczeń** występujących w rozporządzeniu.
2. **Określono „wymagania ogólne”** w celu zbiorczego zestawienia wymagań infrastrukturalnych dotyczących wszystkich rodzajów zakładów i urzędzeń.
3. W definicji pokoju łóżkowego oraz węzła higieniczno-sanitarnego przy pokoju łóżkowym **wykreślono wymóg udostępniania dla pacjentów w pokojach łóżkowych i węzłach higieniczno-sanitarnych przy pokojach ręczników jednorazowego użycia**, ponieważ pacjenci szpitali uzdrowiskowych i sanatoriów otrzymują ręczniki kąpielowe tekstylne. Obligatoryjne stosowanie ręczników jednorazowych w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, które znajdują się przy pokojach łóżkowych, nie znajduje uzasadnienia w warunkach lecznictwa uzdrowiskowego, szczególnie w sanatorium uzdrowiskowym – nie jest to hospitalizacja obłożnie chorego pacjenta leżącego, któremu czynności lecznicze udzielane są w pokoju, przy łóżku, pokoje łóżkowe pełnią rolę bardziej hotelową, jako miejsce noclegowe oraz miejsce wypoczynku po zabiegach i spacerach, dlatego powinno się dopuścić stosowanie ręczników tekstylnych.
4. W definicji stanowiska wzmożonego nadzoru kardiologicznego uwzględniono możliwość wykorzystania butli z tlenem: wyposażenie stanowiska wzmożonego nadzoru kardiologicznego w zestaw do tlenoterapii prowadzonej przy użyciu butli z tlenem jest w warunkach szpitala uzdrowiskowego rozwiązaniem w zupełności wystarczającym, stosowanym obecnie w większości placówek, spełnia ono wszelkie standardy medyczne.
5. Ze względu na dotychczasowe rozbieżności interpretacyjne, **w wymaganiach ogólnych doprecyzowano, których pomieszczeń może dotyczyć odstępstwo od wymogu określającego, iż „podłogi w pomieszczeniach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne, powinny być wykonane z materiałów umożliwiającymi ich mycie i dezynfekcję”; odstępstwo zdaniem rekomendujących powinno dotyczyć w szczególności – ze względu na charakter realizowanych świadczeń – pokoi zlokalizowanych w sanatoriach uzdrowiskowych.** Pokoje łóżkowe, szczególnie w przypadku obiektów sanatoryjnych, pełnią funkcję w szczególności pobytowe (noclegowe) – skoro dopuszcza się użycie w nich firan, zasłon, łóżek oraz krzeseł tapicerowanych, itp., to należy w pokojach łóżkowych dopuścić do użytku również tzw. „dywanowe” wykładziny podłogowe.
6. **Szpital uzdrowiskowy:**
  - **określono wymóg zapewnienia w szpitalu uzdrowiskowym dostępu do zakładu przyrodoleczniczego (ZPL)** w celu powiązania funkcjonowania i/lub tworzenia szpitala w oparciu o ZPL,
  - dopuszczono możliwość posiadania wspólnych gabinetów medycznych dla całego zakładu (rozwiązanie zasadne np. w przypadku, gdy w obiekcie szpitala uzdrowiskowego zlokalizowany jest jednocześnie ZPL lub pododdział sanatoryjny: koszty tworzenia i utrzymywania zdublowanych gabinetów medycznych w każdym z tych zakładów wydają się nie mieć uzasadnienia),
  - określono wymagania dostosowania szpitala uzdrowiskowego dla osób niepełnosprawnych, w tym zaproponowano zastąpienie nieuzasadnionego, zdaniem rekomendujących, wymogu lokalizowania w szpitalu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dostępnych dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich przy pokojach łóżkowych lub zbiorowych na każdym piętrze, określeniem wymaganego odsetka dostosowanych miejsc w pokojach i węzłach higieniczno-sanitarnych, bez określania, na której kondygnacji miejsca powinny być zlokalizowane.
7. **Sanatorium uzdrowiskowe:**

- określono wymóg zapewnienia w sanatorium dostępu do zakładu przyrodoleczniczego (ZPL) w celu powiązania funkcjonowania i/lub tworzenia sanatorium uzdrowiskowego w oparciu o ZPL,
  - doprecyzowano wymagania dostosowania sanatorium dla osób niepełnosprawnych.
8. **Szpital uzdrowiskowy dla dzieci**
- określono wymóg uwzględnienia potrzeb dzieci w infrastrukturze szpitala,
  - posiadanie sali kinezyterapii jest obligatoryjne dla zakładu przyrodoleczniczego, zatem dublowanie wymogu, zdaniem rekomendujących, nie ma uzasadnienia – przepis skorygowano.
9. **Sanatorium uzdrowiskowe dla dzieci:**
- określono wymóg uwzględnienia potrzeb dzieci w infrastrukturze sanatorium.
10. **Przychodnia uzdrowiskowa:**
- określono wymóg zapewnienia w przychodni dostępu do zakładu przyrodoleczniczego (ZPL) w celu powiązania funkcjonowania i/lub tworzenia przychodni uzdrowiskowej w oparciu o ZPL,
  - określono wymagania dostosowania przychodni dla osób niepełnosprawnych,
  - dopuszczono możliwość wspólnych węzłów komunikacyjnych dla przychodni uzdrowiskowej oraz innych zakładów lecznictwa uzdrowiskowego (przychodnia uzdrowiskowa jest lokalizowana najczęściej w jednym obiekcie z ZPL).
11. **Zakład przyrodoleczniczy (ZPL):**
- w związku z dotychczasowymi wątpliwościami interpretacyjnymi dotyczącymi działań (a także pomieszczeń i wyposażenia) w zakładzie przyrodoleczniczym, niezbędnych do prowadzenia w ZPL „odpowiedniego kierunku leczniczego”, zaproponowano uogólnienie treści rozporządzenia w tym zakresie; zdaniem rekomendujących doprecyzowanie wymogów w tym zakresie powinno być określone przez zespół ekspercki w ramach ustalanych „standardów” m.in. określających minimum infrastruktury ZPL niezbędnej dla prawidłowej i kompleksowej realizacji świadczeń w poszczególnych kierunkach leczniczych;
  - doprecyzowano wymogi infrastrukturalne i/lub dotyczące jakości powietrza w pomieszczeniach fizykoterapii, masażu, kinezyterapii i balneoterapii, w celu ujednoczenia wymogów z innymi przepisami lub Polskimi Normami,
  - zróżnicowano wymóg lokalizowania odrębnych wypoczynalni w ZPL dla obiektów „wolnostojących” (stanowiących samodzielny budynek albo zespół budynków), gdzie taki wymóg ma uzasadnienie, a ZPL zlokalizowanych w innych zakładach lecznictwa uzdrowiskowego, w których pacjenci mogą wypoczywać po zabiegach w systemie „wanna-łóżko” i w których lokalizowanie odrębnych wypoczynalni z miejscami leżącymi nie ma uzasadnienia,
  - zastąpiono wymóg lokalizowania w ZPL oddzielnych sal wypoczynkowych dla kobiet i mężczyzn, wymogiem udostępnienia jednego pomieszczenia (koedukacyjnego),
  - uaktualniono wymogi dotyczące rodzaju i ilości miejsc wypoczynkowych w ZPL (sale wypoczynkowe organizowane wg obecnie obowiązujących wymogów nie są wykorzystywane, a koszty tworzenia i utrzymywania takich sal, zdaniem rekomendujących, nie mają uzasadnienia: zatem szczegółowe określanie ilości leżanek oraz powierzchni jednostkowych nie jest uzasadnione),
  - uaktualniono wymogi dotyczące rodzaju gabinetów medycznych wymaganych w ZPL,

- w wielu zakładach przyrodoleczniczych stosuje się zabiegi parafinowe – w pomieszczeniach kuchni parafinowych jest także niezbędna wentylacja nawiewno-wywiewna,
- warunkiem skutecznego działania wód leczniczych jest zachowanie ich odpowiedniego składu, który determinuje zakwalifikowanie wody do określonej grupy – wody, które posiadają w źródle ilość składnika na dolnym poziomie normy, po stratach przesyłowych na poziomie 20-30% mogą utracić swoją charakterystykę, dlatego - zdaniem rekomendujących, układ instalacji powinien zabezpieczać przed nadmiernymi stratami składników gazowych; wysokości strat w instalacji nie powinny przekraczać wartości, powyżej których woda traci swoją charakterystykę.

12. Szpital uzdrowiskowy w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym:

- doprecyzowano wymogi dla szpitala uzdrowiskowego w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym, pod względem określenia, które pomieszczenia i urządzenia powinny być dostępne w wyrobisku podziemnym, a które w obiektach naziemnych.

13. Sanatorium uzdrowiskowe w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym:

- doprecyzowano wymogi dla sanatorium uzdrowiskowego w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym, pod względem określenia, które pomieszczenia i urządzenia powinny być dostępne w wyrobisku podziemnym, a które w obiektach naziemnych.

14. Pijalnia uzdrowiskowa:

- doprecyzowano wymóg dotyczący posiadania instalacji do podgrzewania wody do temperatury zalecanej przez lekarza oraz urządzeń do kontrolowania temperatury wody, w przypadkach, gdy woda jest i/lub powinna być zalecana przez lekarza w temperaturze innej, niż naturalna – zasadność obowiązywania wymogu zależy od rodzaju wody stosowanej do krenoterapii;
- określono wymagania dla tzw. punktów czerpalnych wody leczniczej: wiele podmiotów dysponuje tzw. punktami czerpalnymi, zlokalizowanymi w budynku szpitala lub sanatorium uzdrowiskowego lub ZPL, które nie mieszczą się w pojęciu pijalni uzdrowiskowej – wskazane jest zatem, zdaniem rekomendujących, określenie minimalnych wymagań dla tego typu punktów.

15. Tężnia:

- Jako że podstawowym wymogiem dla solanek przydatnych do wytwarzania aerozolu jest ich odpowiednie stężenie i wykluczenie w nich obecności składników potencjalnie szkodliwych dla zdrowia, do wytwarzania aerozolu należy dopuścić również stosowanie solanek, które nie posiadają świadectw potwierdzających ich przydatność do zabiegów kuracyjnych – przepis skorygowano odpowiednio.
- Przywołany w paragrafie 11 omawianego rozporządzenia artykuł 36 ustawy dotyczy tylko naturalnych surowców leczniczych - wód i borowin oraz klimatu, a nie aerozolu wytwarzanego z określonego rodzaju wód – zasady wydania „świadectwa” dla tężni, a ściślej wytwarzanego na nich aerozolu powinien zatem określać odrębny artykuł ustawy lub jej aktu wykonawczego. W aktach tych mogą być uwzględnione propozycje i wymagania oparte na dotychczasowych wynikach badań wykonanych w strefie okołotężniowej w Ciechocinku, Inowrocławiu, Konstancinie, a także Gołdapi, opublikowane w piśmiennictwie balneologicznym.
- Poza powyższym i poza korektą dotyczącą definicji pomieszczenia higieniczno-sanitarnego treść paragrafu pozostawiono bez zmian.

16. Park i ścieżki ruchowe:

- poza korektą dotyczącą dopuszczenia lokalizowania na terenie parku siłowni plenerowych oraz korektą definicji pomieszczenia higieniczno-sanitarnego treść paragrafu pozostawiono bez zmian.

17. Urządzony odcinek wybrzeża morskiego:

- poza korektą dotyczącą definicji pomieszczenia higieniczno-sanitarnego treść paragrafu pozostawiono bez zmian.

18. Leczniczy basen uzdrowiskowy:

- zastąpiono wymóg lokalizowania oddzielnych szatni dla kobiet i mężczyzn, wymogiem udostępnienia pomieszczenia koedukacyjnego oraz indywidualnych przebieralni,
- skorygowano wymóg dotyczący sprzętu do ćwiczeń dla basenów leczniczych, w których wykonywane są wyłącznie kąpiele lecznicze (bez ćwiczeń), ponieważ sprzęt do ćwiczeń jest w takich przypadkach zbędny,
- określono wymogi dotyczące jakości wody oraz jakości powietrza w pomieszczeniu hali basenowej w odniesieniu do regulujących te zagadnienie obowiązujących przepisów odrębnych,
- skorygowano wymóg określający głębokość basenu: baseny w zakładach przyrodoleczniczych łączą zwykle funkcje leczniczą z rekreacyjną, najczęściej służą one zarówno dzieciom jak i pacjentom dorosłym, ustalenie granicy od 0,6m do 0,75m dla dzieci wydaje się być nieracjonalne, również z tego powodu, że w uzdrowiskach leczone są dzieci od 3 do 18 roku życia, natomiast głębokość 1,35m jest niewystarczająca także dla osób dorosłych o wzroście powyżej 1,6m,
- wykreślono wymóg dotyczący obecności fizjoterapeuty oraz ratownika w trakcie korzystania z basenu, ponieważ przedmiotowe rozporządzenie określa wymogi infrastrukturalne, a zatem, zdaniem rekomendujących, wymogi personalne (dotyczące personelu obsługującego zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego) powinny być określone w przepisach odrębnych.

19. Rehabilitacyjny basen uzdrowiskowy:

- ujednolicono wymóg dostępności basenu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych, z wymogiem jak dla basenów leczniczych, co umożliwi wykorzystywanie na basenach rehabilitacyjnych, zamiast obligatoryjnych pochylni, podnośników basenowych hydraulicznych umożliwiających korzystanie z basenu przez osoby niepełnosprawne.

20. Urządzone podziemne wyrobisko górnicze:

- poza korektą dotyczącą definicji pomieszczenia higieniczno-sanitarnego treść paragrafu pozostawiono bez zmian.

21. Przy uwzględnieniu ochrony zabytków i dóbr kultury oraz ograniczeń budowlanych i technicznych wynikających z tego tytułu, w nawiązaniu do art. 5 ust.3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. *o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych*, dopuszczono możliwość uzyskania odstępstwa od określonych wymagań dla zakładów i/lub urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego zlokalizowanych w obrębie obiektu wpisanego do rejestru zabytków i/lub objętego ochroną konserwatorską, po otrzymaniu zgody od uprawnionych organów, na podstawie odrębnych przepisów.

22. Wydłużenie terminu na spełnienie wymogów określonych w rozporządzeniu do 31.12.2021 roku umożliwi zakończenie kosztownych działań przystosowawczych, przy możliwości pozyskania przez świadczeniobiorców środków z Funduszy Europejskich dostępnych w perspektywie finansowej 2014-2020.

ZDANIEM REKOMENDUJĄCYCH NA POZIOMIE EKSPERCKIM NALEŻY:

- ✓ doprecyzować wymogi w zakresie minimum infrastruktury zakładu przyrodoleczniczego (działy zabiegowe, pomieszczenia, wyposażenie) niezbędnej dla prawidłowej i kompleksowej realizacji świadczeń w poszczególnych (uaktualnionych) kierunkach leczniczych;

Szczegółowe rekomendacje w zakresie zmian zapisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia wymagań jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego (Dz.U. z dnia 26 kwietnia 2012 r. poz. 452, ze zmianami Dz.U. z dnia 19 grudnia 2016 r. poz. 2069):

Dotychczasowa treść rozporządzenia:	Rekomendowana treść rozporządzenia po zmianach:
Na podstawie art. 5 ust. 3 oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. Nr 167, poz. 1399 z późn. zm.) zarządza się, co następuje:	Na podstawie art. 5 ust. 3 oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 879) zarządza się, co następuje:
§ 1. Rozporządzenie określa: 1) wymagania, jakim powinny odpowiadać zakłady lecznictwa uzdrowiskowego; 2) wymagania eksploatacyjne, funkcjonalne i techniczne, jakim powinny odpowiadać urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego.	§ 1. Rozporządzenie określa: 1) wymagania, jakim powinny odpowiadać zakłady lecznictwa uzdrowiskowego; 2) wymagania eksploatacyjne, funkcjonalne i techniczne, jakim powinny odpowiadać urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego.
Uzasadnienie rekomendowanych zmian:	Treść paragrafu pozostawiono bez zmian
	§ 1a. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają: 1) pokój łóżkowy – pomieszczenie dla pacjentów wyposażone w łóżko/a jednoosobowe, stół jeden na pokój, krzesła jedno na osobę, szafę ubraniową, umywalkę z zimną i ciepłą wodą oraz pojemnik na odpadki; wymaganie dotyczące umywalki oraz pojemnika uważa się za spełnione w przypadku, gdy przy pokoju zlokalizowane jest pomieszczenie higieniczno-sanitarne; 2) izolatka – pomieszczenie przeznaczone do odosobnienia pacjenta lub grupy pacjentów, chorych na chorobę zakaźną albo podejrzanych o chorobę zakaźną, w celu uniemożliwienia przeniesienia biologicznego czynnika chorobotwórczego na inne osoby; 3) pomieszczenie higieniczno-sanitarne przy pokojach łóżkowych – pomieszczenie wyposażone co najmniej w miskę ustępową,

	<p>umywalkę, natrysk oraz pojemnik na odpadki;</p> <p>4) pomieszczenie higieniczno-sanitarne zbiorowe – pomieszczenie wyposażone co najmniej w miskę ustępową, uchwyty zapewniające bezpieczeństwo przy korzystaniu z toalety, umywalkę, dozownik z mydłem w płynie, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia oraz pojemnik na odpadki;</p> <p>5) pomieszczenie porządkowe – pomieszczenie służące do przechowywania sprzętu stosowanego do utrzymania czystości, środków czystości, preparatów myjąco-dezynfekcyjnych oraz do zbierania brudnej bielizny i odpadów, a także do przygotowywania roztworów roboczych oraz mycia i dezynfekcji sprzętu stosowanego do utrzymywania czystości, wyposażone w zlew z baterią i dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym;</p> <p>6) gabinet diagnostyczno-zabiegowy – pomieszczenie służące do wykonywania zabiegów diagnostycznych lub terapeutycznych o charakterze zabiegowym zaopatrzone w leki pierwszej pomocy i zestaw do udzielania pierwszej pomocy;</p> <p>7) stanowisko wzmożonego nadzoru kardiologicznego - wyodrębnione pomieszczenie z możliwością prowadzenia stałego nadzoru, w szczególności zapewniające pracownikom możliwość obserwacji pacjenta, wyposażone w: co najmniej jedno antystatyczne łóżko do intensywnej terapii dostępne z trzech stron, w tym z dwóch dłuższych, kardiomonitor przy każdym łóżku, aparat EKG, instalacje gazów medycznych lub butle z tlenem, zestaw do reanimacji w skład którego wchodzi co najmniej defibrylator oraz zestaw do intubacji i wentylacji (worek samorozprężalny), elektryczne urządzenie do ssania.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>1. Rekomendacja wprowadza definicję pomieszczeń występujących w rozporządzeniu, bez konieczności powtarzania treści w dalszej części aktu.</p> <p>2. Przy uwzględnieniu celowości i racjonalności wymagań oraz wpływu wymagań na jakość i standard udzielanych świadczeń</p>

	<p>zdrowotnych oraz na koszty prowadzonej działalności leczniczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w definicji pokoju łózkowego oraz węzła higieniczno-sanitarnego przy pokoju łózkowym wykreślono wymóg udostępniania dla pacjentów w pokojach łózkowych i węzłach higieniczno-sanitarnych przy pokojach ręczników jednorazowego użycia, ponieważ pacjenci szpitali uzdrowiskowych i sanatoriów otrzymują ręczniki kąpielowe tekstylne; obligatoryjne stosowanie ręczników jednorazowych w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, które znajdują się przy pokojach łózkowych, nie znajduje uzasadnienia w warunkach leczenia uzdrowiskowego, szczególnie w sanatorium uzdrowiskowym – nie jest to hospitalizacja obłożnie chorego pacjenta leżącego, któremu czynności lecznicze udzielane są w pokoju, przy łóżku, pokoje łózkowe pełnią rolę bardziej hotelową, jako miejsce noclegowe oraz miejsce wypoczynku po zabiegach i spacerach, dlatego powinno się dopuścić stosowanie ręczników tekstylnych; – w definicji stanowiska wzmożonego nadzoru kardiologicznego uwzględniono możliwość wykorzystania butli z tlenem: wyposażenie stanowiska wzmożonego nadzoru kardiologicznego w zestaw do tlenoterapii prowadzonej przy użyciu butli z tlenem jest w warunkach szpitala uzdrowiskowego rozwiązaniem w zupełności wystarczającym, stosowanym obecnie w większości placówek, spełnia ono wszelkie standardy medyczne.
	<p>§ 1b. Wymagania ogólne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) podłogi w pomieszczeniach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne, z wyłączeniem pokoi łózkowych, powinny być wykonane z materiałów umożliwiających ich mycie i dezynfekcję; 2) ściany wokół umywalek i zlewozmywaków powinny być wykończone w sposób zabezpieczający ścianę przed zawilgoceniem; 3) w pokojach łózkowych zapewnia się bezpośredni dostęp światła dziennego; 4) pokoje łózkowe nie powinny znajdować się poniżej poziomu terenu urządzonego przy budynku;

	<p>5) dopuszcza się lokalizowanie poniżej poziomu terenu urządzonego przy budynku pomieszczeń o charakterze diagnostycznym, terapeutycznym, magazynowym i o funkcjach pomocniczych, przeznaczonych na pobyt ludzi, pod warunkiem uzyskania zgody właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego;</p> <p>6) gabinety lekarskie oraz gabinety diagnostyczno-zabiegowe wyposaża się w co najmniej jedną umywalkę z baterią z ciepłą i zimną wodą, dozownik z mydłem w płynie, dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnik na odpadki;</p> <p>7) pomieszczenia wymagające utrzymania aseptyki i wyposażenie tych pomieszczeń powinny umożliwiać ich mycie i dezynfekcję;</p> <p>8) instalacje i urządzenia wentylacji mechanicznej i klimatyzacji powinny podlegać okresowemu przeglądowi, czyszczeniu lub wymianie elementów instalacji zgodnie z zaleceniami producenta; dokonanie tych czynności powinno być udokumentowane.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>1. W rekomendacji określono „wymagania ogólne” w celu zbiorczego zestawienia wymagań infrastrukturalnych dotyczących wszystkich rodzajów zakładów i urządzeń.</p> <p>2. Przy uwzględnieniu celowości i racjonalności wymagań oraz wpływu wymagań na jakość i standard udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz na koszty prowadzonej działalności leczniczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ze względu na dotychczasowe rozbieżności interpretacyjne, w wymaganiach ogólnych doprecyzowano, których pomieszczeń może dotyczyć odstępstwo od wymogu określającego, iż „podłogi w pomieszczeniach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne, powinny być wykonane z materiałów umożliwiających ich mycie i dezynfekcję”; odstępstwo zdaniem rekomendujących powinno dotyczyć w szczególności – ze względu na charakter realizowanych świadczeń – pokoi zlokalizowanych w sanatoriach uzdrowiskowych; pokoje łóżkowe, szczególnie w przypadku obiektów sanatoryjnych, pełnią funkcję w szczególności pobytowe (noclegowe) – skoro

	<p>dopuszcza się użycie w nich firan, zasłon, łóżek oraz krzeseł tapicerowanych, itp., to należy w pokojach łóżkowych dopuścić do użytku również tzw. „dywanowe” wykładziny podłogowe.</p>
<p>§ 2. Szpital uzdrowiskowy powinien odpowiadać następującym wymaganiom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) powinien stanowić samodzielny budynek, zespół budynków lub wydzieloną część innego zakładu leczenia uzdrowiskowego, położony w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej; 2) pokoje łóżkowe powinny być wyposażone w system sygnalizacji przywoławczej; 3) oddział szpitalny w szpitalu uzdrowiskowym powinien składać się z zespołów pomieszczeń pielęgnacyjnych i ogólnych; pomieszczenia ogólne mogą być wspólne dla całego szpitala; 4) w skład zespołu pomieszczeń pielęgnacyjnych powinny wchodzić co najmniej: <ol style="list-style-type: none"> a) pokoje łóżkowe wyposażone co najmniej w umywalkę z zimną i ciepłą wodą oraz pojemniki na odpadki; wymaganie dotyczące umywalki uważa się za spełnione w przypadku, gdy przy pokoju zlokalizowane jest pomieszczenie higieniczno-sanitarne, b) gabinet lekarski, c) punkt pielęgniarski, d) gabinet zabiegowy, e) pomieszczenia higieniczno-sanitarne pacjentów przy pokojach łóżkowych lub zbiorowe, wyposażone co najmniej w miskę ustępową, umywalkę, dozownik z mydłem w płynie, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnik na zużyte ręczniki oraz natrysk, przy czym przynajmniej jedno pomieszczenie na piętrze powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich; 5) w skład zespołu pomieszczeń ogólnych powinny wchodzić co najmniej: <ol style="list-style-type: none"> a) pokoje pracowników medycznych i administracyjnych – co najmniej jedno pomieszczenie, b) pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla personelu, c) pomieszczenie służące do przechowywania środków czystości oraz 	<p>§ 2. Szpital uzdrowiskowy powinien odpowiadać następującym wymaganiom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) być położony w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej; 2) stanowić samodzielny budynek albo zespół budynków albo wydzieloną część innego zakładu leczenia uzdrowiskowego; 3) zapewniać pacjentom dostęp do zakładu przyrodoleczniczego; 4) zapewniać osobom niepełnosprawnym ruchowo, także poruszającym się na wózkach inwalidzkich, dostęp do bazy lokalowej, zabiegowej i żywieniowej (w budynkach wielokondygnacyjnych za pomocą dźwigu lub innych urządzeń technicznych z wyjątkiem schodołazów); 5) oddział szpitalny w szpitalu uzdrowiskowym powinien składać się z zespołów pomieszczeń pielęgnacyjnych i ogólnych; gabinety lekarskie, punkty pielęgniarskie i gabinety diagnostyczno – zabiegowe oraz pomieszczenia ogólne mogą być wspólne dla całego zakładu; 6) w skład zespołu pomieszczeń pielęgnacyjnych powinny wchodzić co najmniej: <ol style="list-style-type: none"> a) gabinet lekarski, b) punkt pielęgniarski, c) gabinet diagnostyczno - zabiegowy, d) pokoje łóżkowe, e) pomieszczenia higieniczno-sanitarne przy pokojach łóżkowych lub pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe wyposażone dodatkowo w natrysk (w ilości dostosowanej do liczby miejsc w pokojach łóżkowych); 7) w szpitalach prowadzących leczenie o profilu choroby kardiologiczne i nadciśnienie powinno znajdować się stanowisko wzmożonego nadzoru kardiologicznego; 8) pokoje łóżkowe powinny być wyposażone w system sygnalizacji przywoławczej; 9) przynajmniej jeden pokój łóżkowy oraz jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na

<p>preparatów myjąco-dezynfekcyjnych, a także do przygotowywania roztworów roboczych oraz mycia i dezynfekcji sprzętu stosowanego do utrzymywania czystości, również do zbierania brudnej bielizny i odpadów, wyposażone w zlew z baterią i dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym, zwane dalej „pomieszczeniem porządkowym”,</p> <p>d) jadalnia i pomieszczenia przeznaczone do przygotowania lub dystrybucji posiłków i napojów;</p> <p>6) podłogi w pomieszczeniach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne, powinny być wykonane z materiałów trwałych o powierzchniach gładkich, antypoślizgowych, zmywalnych, nienasiąkliwych i odpornych na działanie środków myjąco-dezynfekcyjnych;</p> <p>7) ściany wokół umywalk i zlewozmywaków powinny być wykończone w sposób zabezpieczający ścianę przed zawilgoceniem;</p> <p>8) w szpitalach prowadzących leczenie w zakresie kardiologii powinno znajdować się stanowisko wzmożonego nadzoru kardiologicznego w wyodrębnionym pomieszczeniu z możliwością prowadzenia stałego nadzoru, w szczególności zapewniające pracownikom możliwość obserwacji pacjenta, wyposażone w:</p> <p>a) co najmniej jedno antystatyczne łóżko do intensywnej terapii dostępne z trzech stron, w tym z dwóch dłuższych,</p> <p>b) zestaw do reanimacji, w skład którego wchodzi co najmniej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – defibrylator, – elektryczne urządzenie do ssania, – zestaw do intubacji i wentylacji (worek samorozprężalny), <p>c) instalacje gazów medycznych,</p> <p>d) kardiomonитор przy każdym łóżku.</p>	<p>wózkach inwalidzkich; w oddziałach szpitalnych o profilach: choroby ortopedyczno-urazowe, choroby reumatologiczne oraz choroby neurologiczne</p> <p>10% miejsc w pokojach łóżkowych i pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych powinno być dostępnych dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;</p> <p>10) w skład zespołu pomieszczeń ogólnych powinny wchodzić co najmniej:</p> <p>a) pokoje pracowników medycznych i administracyjnych – co najmniej jedno pomieszczenie,</p> <p>b) pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla personelu – co najmniej jedno pomieszczenie,</p> <p>c) pomieszczenia porządkowe – co najmniej jedno pomieszczenie,</p> <p>d) jadalnia i pomieszczenia przeznaczone do przygotowania lub dystrybucji posiłków i napojów.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>1. Tekst paragrafu przeredagowano w celu ustalenia ciągu logicznego kolejnych punktów.</p> <p>2. Przy uwzględnieniu celowości i racjonalności wymagań oraz wpływu wymagań na jakość i standard udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz na koszty prowadzonej działalności leczniczej:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – określono wymóg zapewnienia w szpitalu uzdrowiskowym dostępu do zakładu przyrodoleczniczego (ZPL) w celu powiązania funkcjonowania i/lub tworzenia szpitala w oparciu o ZPL, – dopuszczono możliwość posiadania wspólnych gabinetów medycznych dla całego zakładu (rozwiązanie zasadne np. w przypadku, gdy w niewielkim obiekcie szpitala uzdrowiskowego zlokalizowany jest jednocześnie ZPL lub pododdział sanatoryjny: koszty tworzenia i utrzymywania zdublowanych gabinetów medycznych w każdym z tych zakładów wydają się nie mieć uzasadnienia), – określono wymagania dostosowania szpitala uzdrowiskowego dla osób niepełnosprawnych, w tym zaproponowano zastąpienie nieuzasadnionego wymogu lokalizowania w szpitalu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dostępnych dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich przy pokojach łóżkowych lub zbiorowych <u>na każdym piętrze</u>, określeniem wymaganego odsetka dostosowanych miejsc w pokojach i węzłach higieniczno-sanitarnych, bez określania, na której kondygnacji miejsca powinny być zlokalizowane.
<p>§ 3. Sanatorium uzdrowiskowe powinno odpowiadać wymaganiom określonym w § 2 pkt 1 i 4–7; w sanatorium uzdrowiskowym nie ma obowiązku podziału pomieszczeń na ogólne i pielęgnacyjne.</p>	<p>§ 3. Sanatorium uzdrowiskowe powinno odpowiadać wymaganiom określonym w § 2 pkt 1-3, 6 i 10, a ponadto następującym wymaganiom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zapewniać osobom niepełnosprawnym ruchowo, także poruszającym się na wózkach inwalidzkich dostęp do bazy lokalowej, zabiegowej i żywieniowej w sanatorium uzdrowiskowym o profilach: choroby ortopedyczno-urazowe, choroby reumatologiczne, choroby neurologiczne oraz choroby kardiologiczne i nadciśnienie (w budynkach wielokondygnacyjnych za pomocą dźwigu lub innych urządzeń technicznych, z wyjątkiem schodołazów); 2) przynajmniej jeden pokój łóżkowy oraz jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich.

<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>Przy uwzględnieniu celowości i racjonalności wymagań oraz wpływu wymagań na jakość i standard udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz na koszty prowadzonej działalności leczniczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określono wymóg zapewnienia w sanatorium dostępu do zakładu przyrodoleczniczego (ZPL) w celu powiązania funkcjonowania i/lub tworzenia sanatorium uzdrowiskowego w oparciu o ZPL, – doprecyzowano wymagania dostosowania sanatorium dla osób niepełnosprawnych.
<p>§ 4. Szpital uzdrowiskowy dla dzieci powinien odpowiadać wymaganiom określonym w § 2, a ponadto następującym wymaganiom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w skład szpitala uzdrowiskowego dla dzieci powinny wchodzić następujące pomieszczenia: <ol style="list-style-type: none"> a) separatka, b) co najmniej: <ul style="list-style-type: none"> – jedna świetlica dla dzieci, – jedna sala szkolna, – jeden pokój do samodzielnej pracy dla dzieci, – jedna sala kinezyterapii, – jeden pokój dla nauczycieli; 2) w szpitalu uzdrowiskowym dla dzieci powinno zapewnić się sale wydzielone ze względu na przedział wiekowy i płeć dzieci; 3) wyposażenie szpitala uzdrowiskowego dla dzieci, w szczególności gniazda wtykowe elektryczne, okna, krany z gorącą wodą, poręcze, powinno być odpowiednio zabezpieczone; 4) w oddziale dziecięcym powinno zapewnić się pomieszczenie higieniczno-sanitarne wyposażone dodatkowo w natrysk dla rodziców lub opiekunów dziecka; 5) układ funkcjonalny szpitala uzdrowiskowego dla dzieci powinien zapewniać możliwość izolowania poszczególnych oddziałów; 6) szpital uzdrowiskowy dla dzieci powinien posiadać wydzielony i ogrodzony teren do zajęć ruchowych. 	<p>§ 4. Szpital uzdrowiskowy dla dzieci powinien odpowiadać wymaganiom określonym w § 2, z uwzględnieniem potrzeb zakwaterowania dzieci, a ponadto następującym wymaganiom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w skład szpitala uzdrowiskowego dla dzieci powinny wchodzić następujące pomieszczenia: <ol style="list-style-type: none"> a) izolatka, b) co najmniej: <ul style="list-style-type: none"> – jedna świetlica (pokój zabaw) dla dzieci z wyposażeniem, – jedna sala szkolna, – jeden pokój do samodzielnej pracy dla dzieci, – jeden pokój dla nauczycieli; 2) w szpitalu uzdrowiskowym dla dzieci powinno zapewnić się sale łóżkowe wydzielone ze względu na przedział wiekowy i płeć dzieci; 3) wyposażenie szpitala uzdrowiskowego dla dzieci, w szczególności gniazda wtykowe elektryczne, okna, krany z gorącą wodą, poręcze, powinno być odpowiednio zabezpieczone; 4) w oddziale dziecięcym powinno zapewnić się pomieszczenie higieniczno-sanitarne wyposażone dodatkowo w natrysk dla rodziców lub opiekunów dziecka; 5) układ funkcjonalny szpitala uzdrowiskowego dla dzieci powinien zapewniać możliwość izolowania poszczególnych oddziałów; 6) szpital uzdrowiskowy dla dzieci powinien posiadać wydzielony i ogrodzony teren do zajęć ruchowych.
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>1. Określono wymóg uwzględnienia potrzeb dzieci w infrastrukturze szpitala.</p>

	2. Posiadanie sali kinezyterapii jest obligatoryjne dla zakładu przyrodoleczniczego, zatem dublowanie wymogu, zdaniem rekomendujących, nie ma uzasadnienia – przepis skorygowano.
§ 5. Sanatorium uzdrowiskowe dla dzieci powinno odpowiadać wymaganiom określonym w § 3 oraz w § 4 pkt 1–4 i 6.	§ 5. Sanatorium uzdrowiskowe dla dzieci powinno odpowiadać wymaganiom określonym w § 3, z uwzględnieniem potrzeb zakwaterowania dzieci, oraz w § 4 pkt 1–4 i 6.
Uzasadnienie rekomendowanych zmian:	Określono wymóg uwzględnienia potrzeb dzieci w infrastrukturze sanatorium.
§ 6. Przychodnia uzdrowiskowa powinna odpowiadać wymaganiom określonym w § 2 pkt 6 i 7, a ponadto następującym wymaganiom: 1) stanowić samodzielny budynek, zespół budynków lub być urządzona w budynku o innym przeznaczeniu pod warunkiem całkowitej izolacji przychodni od użytkowników w budynkach użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego i indywidualnego, z wyłączeniem węzłów komunikacji pionowej i poziomej w tym budynku, wspólnych dla wszystkich użytkowników, niebędących komunikacją wewnętrzną zakładu lecznictwa uzdrowiskowego; 2) w skład przychodni uzdrowiskowej powinny wchodzić co najmniej następujące pomieszczenia: a) gabinet lekarski, b) gabinet zabiegowy.	§ 6. Przychodnia uzdrowiskowa powinna odpowiadać następującym wymaganiom: 1) być położona w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej; stanowić samodzielny budynek albo zespół budynków albo być urządzona w budynku o innym przeznaczeniu pod warunkiem całkowitej izolacji przychodni od użytkowników w budynkach użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego i indywidualnego, z wyłączeniem węzłów komunikacji pionowej i poziomej w tym budynku, wspólnych dla wszystkich użytkowników albo być urządzona w innym zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego pod warunkiem zachowania rozdzielności czasowej udzielania świadczeń dla pacjentów stacjonarnych i ambulatoryjnych; 2) zapewniać pacjentom dostęp do zakładu przyrodoleczniczego; 3) zapewniać osobom niepełnosprawnym ruchowo dostęp do przychodni uzdrowiskowej o profilach: choroby ortopedyczno-urazowe, choroby reumatologiczne, choroby neurologiczne oraz choroby kardiologiczne i nadciśnienie (w budynkach wielokondygnacyjnych za pomocą dźwigu lub innych urządzeń technicznych, z wyjątkiem schodolazów); 4) zapewniać pacjentom dostęp do pomieszczenia higieniczno-sanitarnego zbiorowego – co najmniej jednego pomieszczenia, przy czym przynajmniej jedno pomieszczenie powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich; 5) w skład przychodni uzdrowiskowej powinny wchodzić co najmniej następujące pomieszczenia: a) gabinet lekarski;

<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>b) gabinet diagnostyczno-zabiegowy.</p> <p>1. Przy uwzględnieniu celowości i racjonalności wymagań oraz wpływu wymagań na jakość i standard udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz na koszty prowadzonej działalności leczniczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określono wymóg zapewnienia w przychodni dostępu do zakładu przyrodoleczniczego (ZPL) w celu powiązania funkcjonowania i/lub tworzenia przychodni uzdrowiskowej w oparciu o ZPL, – określono wymagania dostosowania przychodni dla osób niepełnosprawnych, – dopuszczono możliwość wspólnych węzłów komunikacyjnych dla przychodni uzdrowiskowej oraz innych zakładów lecznictwa uzdrowiskowego (przychodnia uzdrowiskowa jest lokalizowana najczęściej w jednym obiekcie z ZPL).
<p>§ 7. Zakład przyrodoleczniczy powinien odpowiadać następującym wymaganiom:</p> <p>1) posiadać oddziały zabiegowe odpowiednie do prowadzonego w nim kierunku leczniczego;</p> <p>2) w skład zakładu przyrodoleczniczego powinny wchodzić co najmniej następujące pomieszczenia:</p> <p>a) gabinety lekarskie, punkty pielęgniarskie oraz pomieszczenia zabiegowe zaopatrzone w leki pierwszej pomocy i zestaw do udzielania pierwszej pomocy lekarskiej,</p> <p>b) sala kinezyterapii stanowiąca odrębne pomieszczenie z następującym wyposażeniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – drabinki rehabilitacyjne, – piłki lekarskie, sensoryczne oraz gimnastyczne z uchwytyami, – taśmy do ćwiczeń, – trenery dłoni, – rzemień rehabilitacyjny, – skakanki, – materace gimnastyczne, <p>c) sale do terapii indywidualnej z następującym wyposażeniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stół rehabilitacyjny, – uniwersalny gabinet usprawniania leczniczego lub inny system spełniający jego funkcje, 	<p>§ 7. Zakład przyrodoleczniczy powinien odpowiadać następującym wymaganiom:</p> <p>1) być położony w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej;</p> <p>2) stanowić samodzielny budynek albo zespół budynków powiązanych funkcjonalnie albo wydzieloną część innego zakładu lecznictwa uzdrowiskowego;</p> <p>3) zapewniać osobom niepełnosprawnym ruchowo dostęp do bazy zabiegowej (w budynkach wielokondygnacyjnych za pomocą dźwigu lub innych urządzeń technicznych, z wyjątkiem schodolazów);</p> <p>4) posiadać działy zabiegowe, pomieszczenia i wyposażenie odpowiednie do prowadzonych w nim kierunków leczniczych oraz stosowanych naturalnych surowców leczniczych, wykorzystywanych w/do:</p> <p>a) balneoterapii: wanny do kąpeli leczniczych i/lub basen leczniczy i/lub inhalatoria do inhalacji z leczniczych wód mineralnych,</p> <p>b) peloidoterapii: wanny do kąpeli peloidowych i/lub stanowiska do zawijań i/lub okładów peloidowych,</p> <p>c) hydroterapii: wanny i/lub natryski i/lub basen rehabilitacyjny,</p> <p>d) termoterapii: zestaw do kriostymulacji parami azotu lub CO₂ i/lub zestaw do zminolecznictwa schłodzonym</p>

<p>– rotory do ćwiczeń kończyn górnych i dolnych, – stół lub tablica do ćwiczeń manualnych ręki, – cykloergometr lub bieżnia ruchoma,</p> <p>d) gabinet masażu leczniczego, stanowiący odrębne pomieszczenie;</p> <p>3) w zależności od kierunku leczniczego oraz dostępnych naturalnych surowców leczniczych w zakładzie przyrodolecznicych powinny znajdować się co najmniej urządzenia wykorzystywane w:</p> <p>a) balneoterapii: – baseny i wanny do kąpeli leczniczych, – inhalatoria do inhalacji z leczniczych wód mineralnych,</p> <p>b) peloidoterapii,</p> <p>c) hydroterapii: – wanny, – natryski, – baseny rehabilitacyjne,</p> <p>d) termoterapii: – zestaw do kriostymulacji parami azotu lub CO₂, – komora kriogeniczna niskotemperaturowa z zakresem uzyskiwanych temperatur od – 120°C do –180°C z możliwością obserwacji pacjenta w trakcie zabiegu,</p> <p>e) fototerapii: – lampa do naświetlań promieniowaniem podczerwonym lub ultrafioletowym, – zestaw do biostymulacji laserowej użytkowany z zachowaniem wymagań i zaleceń zgodnych z właściwą Polską Normą,</p> <p>f) fizykoterapii: – zestaw do elektroterapii z osprzętem, – zestaw do magnetoterapii, – zestaw do ultradźwięków, z wyłączeniem w przypadku zakładu przyrodolecznicych dla dzieci do ukończenia 18 roku życia;</p> <p>4) posiadać co najmniej jedną salę wypoczynkową umożliwiającą wypoczynek po zabiegach, odpowiednio do rodzajów i liczby stanowisk zabiegowych, wykorzystywanych przez pacjentów oraz przy uwzględnieniu następujących wskazań:</p> <p>a) przy kąpielach mineralnych liczba leżanek powinna być co najmniej równa liczbie stanowisk zabiegowych, b) przy kąpielach i zawijalniach peloidowych liczba leżanek powinna być</p>	<p>powietrzem i/lub urządzenie do niskotemperaturowej krioterapii ogólnoustrojowej z zakresem uzyskiwanych temperatur od - 120° do - 180° z możliwością obserwacji pacjenta w trakcie zabiegu;</p> <p>e) fototerapii: lampa do naświetlań promieniowaniem podczerwonym lub ultrafioletowym i/lub zestaw do biostymulacji laserowej,</p> <p>f) fizykoterapii: zestaw do elektroterapii z osprzętem i/lub zestaw do magnetoterapii i/lub zestaw do ultradźwięków (z wyłączeniem w przypadku zakładu przyrodolecznicych dla dzieci do ukończenia 18 roku życia),</p> <p>g) kinezyterapii: sale kinezyterapii indywidualnej i/lub grupowej,</p> <p>h) masażu leczniczego;</p> <p>5) w skład zakładu przyrodolecznicych stanowiącego samodzielny budynek albo zespół budynków powiązanych funkcjonalnie powinny wchodzić co najmniej następujące pomieszczenia:</p> <p>a) gabinet lekarski, punkt pielęgniarski oraz gabinet diagnostyczno – zabiegowy;</p> <p>b) miejsca umożliwiające oczekiwanie na zabiegi i wypoczynek po zabiegach w pozycji siedzącej, odpowiednio do rodzajów i liczby stanowisk zabiegowych,</p> <p>c) przy kąpielach mineralnych oraz kąpielach i zawijalniach peloidowych: co najmniej jedna sala wypoczynkowa umożliwiająca wypoczynek po zabiegach w pozycji leżącej lub siedzącej, zgodnie ze wskazaniami medycznymi,</p> <p>d) co najmniej dwa pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe, licząc łącznie na 60 osób równocześnie przebywających w zakładzie; przy czym przynajmniej jedno pomieszczenie powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;</p> <p>6) w zakładzie przyrodolecznicych stanowiącym wydzieloną część innego zakładu lecznictwa uzdrowiskowego powinny znajdować się miejsca umożliwiające oczekiwanie na zabiegi i wypoczynek po zabiegach w pozycji siedzącej;</p> <p>6) sala do kinezyterapii powinna stanowić odrębne pomieszczenie;</p>
--	--

<p>co najmniej 1,5 raza większa od liczby stanowisk zabiegowych,</p> <p>c) w zakładach przyrodoleczniczych, w których wykonywane są zabiegi dla kobiet i mężczyzn, sale wypoczynkowe powinny być oddzielne dla każdej płci,</p> <p>d) w salach wypoczynkowych minimalna powierzchnia jednostkowa powinna wynosić 3,5 m² na leżankę,</p> <p>e) w zakładzie, w którym wykonywane są zabiegi niewymagające wypoczynku w pozycji leżącej, powinny znajdować się sale umożliwiające wypoczynek w pozycji siedzącej;</p> <p>5) w przypadku, gdy w zakładzie przyrodoleczniczym wykonywane są zabiegi wymagające sterylnych urządzeń lub ich części, należy zapewnić ich sterylność;</p> <p>6) ściany i posadzki pomieszczeń, w których odbywają się zabiegi balneoterapii, peloidoterapii i hydroterapii, powinny być wyłożone materiałem wodoszczelnym i pozwalającym na ich łatwe mycie i dezynfekcję; posadzki dodatkowo powinny być wyłożone materiałem zabezpieczającym przed poślizgiem;</p> <p>7) do pomieszczeń, w których odbywają się zabiegi balneoterapii, peloidoterapii i hydroterapii, powinna być doprowadzona do stanowisk zabiegowych woda ciepła i zimna;</p> <p>8) przy wannach kąpielowych powinny być zamocowane uchwyty ułatwiające pacjentowi wejście do wanny i wyjście z wanny oraz instalacja przywoławcza;</p> <p>9) pomieszczenia, w których wykonywane są zabiegi, powinny być wyposażone w zegary, pozwalające na określenie czasu trwania zabiegu;</p> <p>10) w zakładzie przyrodoleczniczym powinny znajdować się co najmniej dwa pomieszczenia higieniczno-sanitarne, licząc łącznie na 60 osób równocześnie przebywających w zakładzie; w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym nie jest wymagany natrysk;</p> <p>11) pomieszczenia zakładu przyrodoleczniczego powinny posiadać wentylację grawitacyjną;</p> <p>12) posiadać wentylację nawiewno-wywiewną w:</p> <p>a) kuchniach borowinowych,</p> <p>b) pomieszczeniach peloidoterapii,</p>	<p>7) gabinet masażu powinien stanowić odrębne pomieszczenie;</p> <p>8) zabiegi fototerapii i elektroterapii powinny być udzielane w osobnych pomieszczeniach lub boksach;</p> <p>9) urządzenia do magnetoterapii oraz urządzenia do laseroterapii powinny być instalowane w oddzielnych pomieszczeniach lub boksach z zachowaniem wymagań i zaleceń zgodnych z właściwymi Polskimi Normami;</p> <p>10) diatermie krótkofalowe i mikrofalowe powinny być instalowane w oddzielnych pomieszczeniach lub boksach, odpowiednio zabezpieczonych przed szkodliwym oddziaływaniem promieniowania elektromagnetycznego na otoczenie zgodnie z właściwymi Polskimi Normami;</p> <p>11) ściany i podłogi pomieszczeń, w których odbywają się zabiegi balneoterapii, hydroterapii oraz kąpeli i zawiązań peloidowych, powinny być wyłożone materiałem wodoszczelnym, pozwalającym na ich łatwe mycie i dezynfekcję;</p> <p>12) do pomieszczeń, w których odbywają się zabiegi balneoterapii, peloidoterapii i hydroterapii, powinna być doprowadzona do stanowisk zabiegowych woda ciepła i zimna;</p> <p>13) urządzenia i instalacje, w szczególności doprowadzające wody mineralne, wodę ciepłą i zimną lub gaz, powinny być oznakowane w sposób umożliwiający ich rozróżnienie;</p> <p>14) przy wannach kąpielowych powinny być zamocowane uchwyty ułatwiające pacjentowi wejście do wanny i wyjście z wanny oraz instalacja przywoławcza;</p> <p>15) pomieszczenia zakładu przyrodoleczniczego powinny posiadać wentylację grawitacyjną;</p> <p>16) pomieszczenia, w których jest konieczna zwiększona wymiana powietrza, powinny posiadać wentylację mechaniczną; w szczególności dotyczy to:</p> <p>a) kuchni borowinowych i parafinowych,</p> <p>b) pomieszczeń peloidoterapii,</p> <p>c) pomieszczeń zabiegów hydroterapeutycznych,</p> <p>d) pomieszczeń zabiegów inhalacyjnych,</p> <p>e) sal kinezyterapii;</p> <p>17) w przypadku użytkowania w zakładzie przyrodoleczniczym wód leczniczych, w których rozpuszczone są substancje gazowe,</p>
--	--

<p>c) pomieszczeniach zabiegów hydroterapeutycznych,</p> <p>d) pomieszczeniach zabiegów inhalacyjnych,</p> <p>e) salach kinezyterapii;</p> <p>13) pomieszczenia, w których w celach leczniczych wykorzystywany jest dwutlenek węgla (CO₂), siarkowodór (H₂S) lub radon (Rn) w postaci gazowej lub w przypadku, gdy występuje jego wydzielanie się z wód leczniczych, powinny być wyposażone w dolne przelewy gazowe oraz w wentylację mechaniczną wyposażoną w wyciąg dolny;</p> <p>14) w zakresie urządzeń do przygotowywania i udzielania zabiegów peloidowych:</p> <p>a) pomieszczenie zabiegowe do zawiązań lub kąpeli peloidowych powinno być wyposażone, oprócz urządzenia zabiegowego, w wannę do kąpeli oczyszczającej z baterią natryskową lub kabinę natryskową,</p> <p>b) zużyta borowina powinna być odprowadzona poza obręb zakładu,</p> <p>c) proces technologiczny użytkowania peloidów powinien wykluczyć możliwość używania do zabiegów peloidów zużytych (odpadowych),</p> <p>d) przechowywane peloidy powinny być odpowiednio zabezpieczone przed ich zanieczyszczeniem i wysuszeniem;</p> <p>15) w przypadku użytkowania w zakładzie przyrodolecznictwa wód leczniczych, w których rozpuszczone są substancje gazowe, układ instalacji powinien zabezpieczać przed nadmiernymi stratami składników gazowych; wysokości strat w instalacji nie powinny przekraczać, przyjmując za 100% zawartość składników gazowych w źródle:</p> <p>a) dla wód szczaw – do 20% CO₂,</p> <p>b) dla wód siarczkowych – 30% H₂S,</p> <p>c) dla wód radoczynnych – do 30% Rn,</p> <p>d) dla wód termalnych – do 10% spadku temperatury;</p> <p>16) doprowadzenie do wanien wód leczniczych zgazowanych powinno następować od dołu, wykluczając rozpryskiwanie wody;</p> <p>17) instalacje wody ciepłej i zimnej dla hydroterapii powinny zapewniać zasilanie w wodę o ciśnieniu co najmniej 4 atmosfer;</p> <p>18) w zakresie saturatorów:</p> <p>a) saturatory powinny zapewniać minimalne nasycenie CO₂ wody o</p>	<p>układ instalacji powinien zabezpieczać przed nadmiernymi stratami składników gazowych; wysokości strat w instalacji nie powinny przekraczać wartości, powyżej których woda traci swoją charakterystykę;</p> <p>18) doprowadzenie do wanien wód leczniczych zgazowanych powinno następować w sposób wykluczający rozpryskiwanie wody;</p> <p>19) w zakresie saturatorów i innych urządzeń wykorzystujących CO₂:</p> <p>a) saturatory powinny zapewniać minimalne nasycenie CO₂ wody o naturalnej temperaturze w ilości 2 200 mg/l,</p> <p>b) butle z CO₂, zarówno pełne, jak i puste, powinny być umieszczone w uchwytach;</p> <p>20) pomieszczenia, w których w celach leczniczych wykorzystywane są gazy lecznicze: dwutlenek węgla (CO₂), radon (Rn) lub siarkowodór (H₂S) oraz w przypadku, gdy występuje ich wydzielanie się z wód leczniczych, powinny być wyposażone w dolne przelewy gazowe oraz w wentylację mechaniczną wyposażoną w wyciąg dolny, przy przekroczeniu stężenia gazu leczniczego, ustalonego w przepisach odrębnych określających najwyższe dopuszczalne stężenia czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy;</p> <p>21) w zakresie urządzeń do przygotowywania i udzielania zabiegów peloidowych:</p> <p>a) pomieszczenie zabiegowe do zawiązań lub kąpeli peloidowych powinno być wyposażone w wannę do kąpeli oczyszczającej z baterią natryskową lub kabinę natryskową,</p> <p>b) zużyta borowina powinna być odprowadzona poza obręb zakładu,</p> <p>c) proces technologiczny użytkowania peloidów powinien wykluczyć możliwość używania do zabiegów peloidów zużytych (odpadowych),</p> <p>d) przechowywane peloidy powinny być odpowiednio zabezpieczone przed ich zanieczyszczeniem i wysuszeniem;</p> <p>22) preparaty używane do kąpeli i sole kąpielowe powinny być przechowywane w trwałych pojemnikach chroniących przed ich zanieczyszczeniem;</p> <p>23) sprężarki stosowane do zabiegów inhalacyjnych powinny mieć czerpnię powietrza wyprowadzoną na zewnątrz</p>
--	--

<p>naturalnej temperaturze w ilości 2 200 mg/l,</p> <p>b) butle z CO₂, zarówno pełne, jak i puste, powinny być umieszczone w uchwytach;</p> <p>19) sprężarki stosowane do zabiegów inhalacyjnych powinny mieć czerpnię powietrza wyprowadzoną na zewnątrz zakładu i umożliwiającą pobór powietrza z zewnątrz; na przewodzie tłocznym powinien być zainstalowany filtr powietrza wymieniający zgodnie z zaleceniami producenta;</p> <p>20) urządzenia mechaniczne napędzane silnikiem elektrycznym powinny posiadać izolację zapobiegającą przenoszeniu się drgań i hałasu;</p> <p>21) urządzenia i instalacje, w szczególności doprowadzające wody mineralne, wodę ciepłą i zimną lub gaz, powinny być oznakowane w sposób umożliwiający ich rozróżnienie;</p> <p>22) preparaty używane do kąpieli i sole kąpielowe powinny być przechowywane w trwałych pojemnikach chroniących przed ich zanieczyszczeniem;</p> <p>23) przepisy porządkowe dla korzystających z urządzeń zakładu przyrodoleczniczego powinny być wywieszane w widocznym miejscu;</p> <p>24) w widocznym miejscu powinna być umieszczona informacja o rodzaju zabiegów wykonywanych w zakładzie i godzinach ich wykonywania.</p>	<p>zakładu i umożliwiającą pobór powietrza z zewnątrz; na przewodzie tłocznym powinien być zainstalowany filtr powietrza wymieniający zgodnie z zaleceniami producenta;</p> <p>24) urządzenia mechaniczne napędzane silnikiem elektrycznym powinny posiadać izolację zapobiegającą przenoszeniu się drgań i hałasu;</p> <p>25) pomieszczenia, w których wykonywane są zabiegi, powinny być wyposażone w zegary, pozwalające na określenie czasu trwania zabiegu;</p> <p>26) w widocznym miejscu powinny być wywieszane przepisy porządkowe dla korzystających z zakładu przyrodoleczniczego;</p> <p>27) w widocznym miejscu powinna być umieszczona informacja o rodzaju zabiegów wykonywanych w zakładzie przyrodoleczniczym i godzinach ich wykonywania.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tekst paragrafu przeredagowano w celu ustalenia ciągu logicznego kolejnych punktów. 2. W związku z dotychczasowymi wątpliwościami interpretacyjnymi dotyczącymi działań (a także pomieszczeń i wyposażenia) w zakładzie przyrodoleczniczym (ZPL), niezbędnych do prowadzenia w ZPL „odpowiedniego kierunku leczniczego”, zaproponowano uogólnienie treści rozporządzenia w tym zakresie. Zdaniem rekomendujących doprecyzowanie wymogów w tym zakresie powinno być określone przez zespół ekspercki w ramach ustalanych „standardów” m.in. określających minimum infrastruktury ZPL niezbędnej dla prawidłowej i kompleksowej realizacji

	<p>świadczeń w poszczególnych kierunkach leczniczych.</p> <p>3. Przy uwzględnieniu celowości i racjonalności wymagań oraz wpływu wymagań na jakość i standard udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz na koszty prowadzonej działalności leczniczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – doprecyzowano wymogi infrastrukturalne i/lub dotyczące jakości powietrza w pomieszczeniach fizykoterapii, masażu, kinezyterapii i balneoterapii, w celu ujednoczenia wymogów z innymi przepisami lub Polskimi Normami, – zróżnicowano wymóg lokalizowania odrębnych wypoczynalni w ZPL dla obiektów „wolnostojących” (stanowiących samodzielny budynek albo zespół budynków), gdzie taki wymóg ma uzasadnienie, a ZPL zlokalizowanych w innych zakładach lecznictwa uzdrowiskowego, w których pacjenci mogą wypoczywać po zabiegach w systemie „wanna-łóżko” i w których lokalizowanie odrębnych wypoczynalni z miejscami leżącymi nie ma uzasadnienia, – zastąpiono wymóg lokalizowania w ZPL <u>oddzielnych sal wypoczynkowych dla kobiet i mężczyzn</u>, wymogiem udostępnienia jednego pomieszczenia (koedukacyjnego), – uaktualniono wymogi dotyczące rodzaju i ilości miejsc wypoczynkowych w ZPL (sale wypoczynkowe organizowane wg obecnie obowiązujących wymogów nie są wykorzystywane, a koszty tworzenia i utrzymywania takich sal, zdaniem rekomendujących, nie mają uzasadnienia: zatem szczegółowe określanie ilości leżanek oraz powierzchni jednostkowych nie jest uzasadnione), – uaktualniono wymogi dotyczące rodzaju gabinetów medycznych wymaganych w ZPL, – w wielu zakładach przyrodoleczniczych stosuje się zabiegi parafinowe - w pomieszczeniach kuchni parafinowych jest także niezbędna wentylacja nawiewno-wywiewna, – warunkiem skutecznego działania wód leczniczych jest zachowanie ich odpowiedniego składu, który determinuje zakwalifikowanie wody do określonej grupy
--	---

	<p>– wody, które posiadają w źródle ilość składnika na dolnym poziomie normy, po stratach przesyłowych na poziomie 20-30% mogą utracić swoją charakterystykę, dlatego - zdaniem rekomendujących, układ instalacji powinien zabezpieczać przed nadmiernymi stratami składników gazowych; wysokości strat w instalacji nie powinny przekraczać wartości, powyżej których woda traci swoją charakterystykę.</p>
<p>§ 8. Szpital uzdrowiskowy w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym powinien odpowiadać następującym wymaganiom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) powinien znajdować się w wyodrębnionym urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym; 2) oddział szpitalny w szpitalu uzdrowiskowym w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym powinien składać się z zespołu pomieszczeń pielęgnacyjnych i ogólnych; pomieszczenia ogólne mogą być wspólne dla całego szpitala; 3) w skład zespołu pomieszczeń pielęgnacyjnych powinny wchodzić co najmniej: <ol style="list-style-type: none"> a) wydzielone miejsca łóżkowe, b) gabinet lekarski, c) punkt pielęgniarski, d) gabinet zabiegowy, 4) w skład zespołu pomieszczeń ogólnych powinny wchodzić co najmniej: <ol style="list-style-type: none"> a) pomieszczenie pracowników medycznych i administracyjnych, b) pomieszczenie higieniczno-sanitarne wyposażone co najmniej w miskę ustępową, umywalkę, dozownik z mydłem w płynie, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnik na zużyte ręczniki oraz natrysk, przy czym przynajmniej jedno pomieszczenie powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich, c) pomieszczenie porządkowe, d) jadalnia; 5) mikroklimat komór powinien odznaczać się właściwościami korzystnymi dla zdrowia, w tym obecnością aerozoli mineralnych, korzystną jonizacją powietrza oraz stabilnymi i optymalnymi dla zdrowia warunkami termicznymi i poziomem wilgotności. 	<p>§ 8. Szpital uzdrowiskowy w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym powinien odpowiadać wymaganiom określonym w § 2 pkt 3-6 i 8-10, a ponadto następującym wymaganiom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) znajdować się w wyodrębnionym urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym oraz w obiektach naziemnych zlokalizowanych bezpośrednio w pobliżu wyrobiska górniczego; 2) zapewniać dostęp do podziemnej komory leczniczej przeznaczonej dla urządzeń i sprzętu służącego do zabiegów fizjoterapii; mikroklimat komory powinien odznaczać się właściwościami korzystnymi dla zdrowia, w tym obecnością aerozoli mineralnych, korzystną jonizacją powietrza oraz stabilnymi i optymalnymi dla zdrowia warunkami termicznymi i poziomem wilgotności; 3) w skład zespołu pomieszczeń zlokalizowanych w podziemnym wyrobisku górniczym powinny wchodzić co najmniej: <ol style="list-style-type: none"> a) wydzielone miejsca łóżkowe w podziemnej komorze leczniczej, b) pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe w podziemnej komorze leczniczej – co najmniej jedno pomieszczenie – wyposażone dodatkowo w natrysk, przy czym przynajmniej jedno pomieszczenie powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich; c) gabinet diagnostyczno-zabiegowy; d) pokoje pracowników medycznych – co najmniej jedno pomieszczenie, e) pomieszczenia porządkowe – co najmniej jedno pomieszczenie, f) jadalnia i pomieszczenia przeznaczone do przygotowania lub dystrybucji posiłków i napojów.

<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tekst paragrafu przeredagowano w celu ustalenia ciągu logicznego kolejnych punktów. 2. Doprecyzowano wymogi dla szpitala uzdrowiskowego w urzędzonym podziemnym wyrobisku górniczym, pod względem określenia, które pomieszczenia i urządzenia powinny być dostępne w wyrobisku podziemnym, a które w obiektach naziemnych.
<p>§ 9. Sanatorium uzdrowiskowe w urzędzonym podziemnym wyrobisku górniczym powinno odpowiadać wymaganiom określonym w § 8 pkt 1 i 5, a ponadto w jego skład powinny wchodzić co najmniej następujące pomieszczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wydzielone miejsca łózkowe w leczniczych komorach podziemnych lub w obiektach naziemnych, zlokalizowanych bezpośrednio w pobliżu wyrobiska górniczego; 2) wydzielone miejsce w komorze leczniczej dla urządzeń i sprzętu służącego do zabiegów fizjoterapii lub w zakładzie przyrodolecznicy zlokalizowanym w obiektach naziemnych znajdujących się w pobliżu wyrobiska górniczego; 3) gabinet zabiegowy; 4) pomieszczenie higieniczno-sanitarne wyposażone co najmniej w miskę ustępową, umywalkę, dozownik z mydłem w płynie, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnik na zużyte ręczniki, przy czym przynajmniej jedno pomieszczenie powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich; w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym nie jest wymagany natrysk; 5) pomieszczenie pracowników medycznych i administracyjnych; 6) pomieszczenie porządkowe; 7) jadalnia. 	<p>§ 9. Sanatorium uzdrowiskowe w urzędzonym podziemnym wyrobisku górniczym powinno odpowiadać wymaganiom określonym w §2 pkt 3, 6 i 10, w §3 pkt 1-2 oraz w §8 pkt 1-3.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>Doprecyzowano wymogi dla sanatorium uzdrowiskowego w urzędzonym podziemnym wyrobisku górniczym, pod względem określenia, które pomieszczenia i urządzenia powinny być dostępne w wyrobisku podziemnym, a które w obiektach naziemnych.</p>
<p>§ 10. Pijalnia uzdrowiskowa powinna spełniać następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) być zlokalizowana w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej; 	<p>§ 10. Pijalnia uzdrowiskowa powinna spełniać następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) być zlokalizowana w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej;

<p>2) być dostosowana do eksploatacji całorocznej;</p> <p>3) być wyposażona w:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) instalacje do wydawania wody leczniczej pacjentom, spełniające wymagania sanitarne i techniczne, b) instalacje do podgrzewania wody do temperatury zalecanej przez lekarza, c) urządzenia do kontrolowania temperatury wody, d) salę spacerową o wielkości dostosowanej do liczby kuracjuszy, e) pomieszczenia higieniczno-sanitarne znajdujące się przy pijalni uzdrowiskowej lub w odpowiedniej odległości; w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym nie jest wymagany natrysk; <p>4) woda w pijalni powinna być wydawana pacjentom w naczyniach jednorazowych lub wielorazowych mytych po każdym użyciu; w pijalni mogą być udostępniane butelkowane wody lecznicze;</p> <p>5) jakość wód leczniczych w trakcie pobierania z ujęcia, przesyłania za pomocą instalacji do pijalni oraz dystrybucji nie powinna ulec zmianom pod względem sanitarnohigienicznym oraz wartości terapeutycznej;</p> <p>6) dojście do pijalni uzdrowiskowej powinno być utwardzone i umożliwiać poruszanie się osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich;</p> <p>7) w widocznych miejscach przy wejściu do pijalni uzdrowiskowej powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z pijalni uzdrowiskowej;</p> <p>8) pijalnia powinna być wyposażona w tablice określające w formie graficznej i opisowej właściwości fizykochemiczne udostępnianych wód leczniczych oraz wskazania do ich stosowania w formie kuracji pitnej.</p>	<p>2) być dostosowana do eksploatacji całorocznej;</p> <p>3) być wyposażona w:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) instalacje do wydawania wody leczniczej pacjentom, spełniające wymagania sanitarne i techniczne, b) instalacje do podgrzewania wody do temperatury zalecanej przez lekarza, jeżeli woda jest i/lub powinna być zalecana przez lekarza w temperaturze innej, niż naturalna, c) urządzenia do kontrolowania temperatury wody, jeżeli woda jest i/lub powinna być zalecana przez lekarza w temperaturze innej, niż naturalna, d) salę spacerową o wielkości dostosowanej do liczby kuracjuszy korzystających z krenoterapii, e) pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe – co najmniej jedno pomieszczenie, <p>4) woda w pijalni powinna być wydawana pacjentom w naczyniach jednorazowych lub wielorazowych mytych po każdym użyciu; w pijalni mogą być udostępniane butelkowane wody lecznicze;</p> <p>5) jakość wód leczniczych w trakcie pobierania z ujęcia, przesyłania za pomocą instalacji do pijalni oraz dystrybucji nie powinna ulec zmianom pod względem sanitarnohigienicznym oraz wartości terapeutycznej;</p> <p>6) dojście do pijalni uzdrowiskowej powinno być utwardzone i umożliwiać poruszanie się osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich;</p> <p>7) pijalnia powinna być wyposażona w tablice określające w formie graficznej i/lub opisowej właściwości fizykochemiczne udostępnianych wód leczniczych oraz wskazania do ich stosowania w formie kuracji pitnej;</p> <p>8) w widocznych miejscach przy wejściu do pijalni uzdrowiskowej powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z pijalni uzdrowiskowej.</p> <p>§ 10a. Punkt czerpalny wody leczniczej zlokalizowany w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego lub na terenie innego, poza pijalnią uzdrowiskową, urządzenia lecznictwa</p>
---	---

	uzdrowiskowego, powinien odpowiadać wymaganiom określonym w §10. pkt 3a, 5 i 7.
Uzasadnienie rekomendowanych zmian:	<p>Przy uwzględnieniu celowości i racjonalności wymagań oraz wpływu wymagań na jakość i standard udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz na koszty prowadzonej działalności leczniczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – doprecyzowano wymóg dotyczący posiadania instalacji do podgrzewania wody do temperatury zalecanej przez lekarza oraz urządzeń do kontrolowania temperatury wody, w przypadkach, gdy woda jest i/lub powinna być zalecana przez lekarza w temperaturze innej, niż naturalna – zasadność obowiązywania wymogu zależy od rodzaju wody stosowanej do krenoterapii, – wiele podmiotów dysponuje tzw. punktami czerpalnymi, zlokalizowanymi w budynku szpitala lub sanatorium uzdrowiskowego lub ZPL, które nie mieszczą się w pojęciu pijalni uzdrowiskowej – wskazane jest zatem określenie minimalnych wymagań dla tego typu punktów.
<p>§ 11. Tężnia powinna spełniać następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) być zlokalizowana w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej; 2) do wytwarzania aerozolu leczniczego w tężni powinna być wykorzystywana woda uznana za leczniczą; 3) konstrukcja i rozwiązania techniczne powinny zapewniać uzyskanie aerozolu o właściwościach leczniczych, potwierdzonych wynikami badań i oceną przeprowadzonymi w trybie art. 36 ust. 1–4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych oraz przepisami wydanymi na podstawie art. 36 ust. 5 tej ustawy; 4) instalacje doprowadzające solankę na pomost górny, pompa i armatura powinny być wykonane z materiałów odpornych na działanie chemiczne i żrące solanki oraz nie powinny reagować chemicznie z używaną wodą leczniczą; 5) tężnia powinna działać na podstawie instrukcji funkcjonalnej, określającej sposób wytwarzania aerozolu, zakres i częstotliwość monitorowania warunków sanitarnohigienicznych i funkcjonalnych, w 	<p>§ 11. Tężnia powinna spełniać następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) być zlokalizowana w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej; 2) do wytwarzania aerozolu leczniczego w tężni powinna być wykorzystywana woda uznana za leczniczą lub solanka niezawierająca składników potencjalnie szkodliwych dla zdrowia; 3) konstrukcja i rozwiązania techniczne powinny zapewniać uzyskanie aerozolu o właściwościach leczniczych, potwierdzonych wynikami badań. 4) instalacje doprowadzające solankę na pomost górny, pompa i armatura powinny być wykonane z materiałów odpornych na działanie chemiczne i żrące solanki oraz nie powinny reagować chemicznie z używaną wodą leczniczą; 5) tężnia powinna działać na podstawie instrukcji funkcjonalnej, określającej sposób wytwarzania aerozolu, zakres i częstotliwość monitorowania warunków sanitarnohigienicznych i funkcjonalnych, w tym jakości używanej wody i stan techniczny urządzeń; 6) wzdłuż tężni powinny być wybudowane trakty spacerowe z ławkami, dostosowane do

<p>tym jakości używanej wody i stan techniczny urządzeń;</p> <p>6) wzdłuż tężni powinny być wybudowane trakty spacerowe z ławkami, dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;</p> <p>7) w pobliżu tężni powinny znajdować się ogólnodostępne pomieszczenia higieniczno-sanitarne, w tym co najmniej jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich; wymaganie dotyczące pomieszczenia higieniczno-sanitarne uważa się za spełnione w przypadku, gdy w pobliżu tężni zlokalizowane jest pomieszczenie wyposażone co najmniej w miskę ustępową;</p> <p>8) w widocznych miejscach przy tężni powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z tężni.</p>	<p>potrzeb osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;</p> <p>7) w pobliżu tężni powinny znajdować się ogólnodostępne pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe – co najmniej jedno pomieszczenie, w tym co najmniej jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;</p> <p>8) w widocznych miejscach przy tężni powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z tężni.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>Poza korektą dotyczącą definicji pomieszczenia higieniczno-sanitarne treść paragrafu pozostawiono bez zmian.</p>
<p>§ 12. Park i ścieżki ruchowe powinny spełniać następujące wymagania:</p> <p>1) być zlokalizowane w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej;</p> <p>2) powierzchnia parku, jego usytuowanie i rodzaj roślinności powinny zapewniać kształtowanie korzystnych warunków środowiska uzdrowiskowego;</p> <p>3) na terenie parku powinny znajdować się: ławki, pojemniki na odpady, a także odpowiednie oświetlenie;</p> <p>4) na terenie parku można wyznaczyć ścieżki rowerowe; ścieżki rowerowe powinny być utwardzone i umożliwiać poruszanie się osób pieszych oraz niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich;</p> <p>5) ścieżki ruchowe powinny być wyposażone w specjalne informacje określające sposób, w jaki się z nich korzysta;</p> <p>6) ścieżki ruchowe przeznaczone dla osób ze schorzeniami kardiologicznymi powinny być wytyczane po uzgodnieniu z lekarzami specjalistami w dziedzinach kardiologii oraz balneologii i medycyny fizykalnej;</p> <p>7) na terenie parku powinny znajdować się pomieszczenia higieniczno-sanitarne, w tym co najmniej jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla osób</p>	<p>§ 12. Park i ścieżki ruchowe powinny spełniać następujące wymagania:</p> <p>1) być zlokalizowane w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej;</p> <p>2) powierzchnia parku, jego usytuowanie i rodzaj roślinności powinny zapewniać kształtowanie korzystnych warunków środowiska uzdrowiskowego;</p> <p>3) na terenie parku powinny znajdować się: ławki, pojemniki na odpady, a także odpowiednie oświetlenie;</p> <p>4) na terenie parku można wyznaczyć ścieżki rowerowe; ścieżki rowerowe powinny być utwardzone i umożliwiać poruszanie się osób pieszych oraz niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich;</p> <p>5) na terenie parku można wyznaczyć ścieżki ruchowe; ścieżki ruchowe powinny być wyposażone w specjalne informacje określające sposób, w jaki się z nich korzysta;</p> <p>6) ścieżki ruchowe przeznaczone dla osób ze schorzeniami kardiologicznymi powinny być wytyczane po uzgodnieniu z lekarzami specjalistami w dziedzinach kardiologii oraz balneologii i medycyny fizykalnej;</p> <p>7) na terenie parku można lokalizować siłownie plenerowe; siłownie plenerowe powinny być</p>

<p>niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich; wymaganie dotyczące pomieszczenia higieniczno-sanitarnego uważa się za spełnione w przypadku, gdy na terenie parku zlokalizowane jest pomieszczenie wyposażone co najmniej w miskę ustępową;</p> <p>8) w widocznych miejscach przy wejściu do parku powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z parku.</p>	<p>wyposażone w specjalne informacje określające sposób, w jaki się z nich korzysta;</p> <p>8) na terenie parku lub w pobliżu parku powinny znajdować się pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe – co najmniej jedno pomieszczenie, w tym co najmniej jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;</p> <p>9) w widocznych miejscach przy wejściu do parku powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z parku.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>Poza korektą dotyczącą dopuszczenia lokalizowania na terenie parku siłowni plenerowych oraz korektą definicji pomieszczenia higieniczno-sanitarnego treść paragrafu pozostawiono bez zmian.</p>
<p>§ 13. Urządzony odcinek wybrzeża morskiego powinien spełniać następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) być wydzielony i przygotowany do terapii ruchowej i bezpiecznego korzystania z waleń morza; 2) woda powinna spełniać wymagania dotyczące czystości mikrobiologicznej; 3) piasek powinien być wolny od zanieczyszczeń, które mogłyby zagrażać zdrowiu osób korzystających z urządzonego odcinka wybrzeża morskiego; 4) powinien być zlokalizowany co najmniej jeden punkt dozoru zaopatrzonego w sprzęt ratowniczy; 5) na terenie urządzonego odcinka wybrzeża morskiego powinny znajdować się: <ol style="list-style-type: none"> a) przebieralnie, b) pomieszczenia higieniczno-sanitarne, z wyłączeniem konieczności zaopatrzenia w natrysk, c) punkt pierwszej pomocy medycznej, d) pojemniki na odpady; 6) obszar wodny przeznaczony do kąpielii powinien spełniać następujące wymagania: <ol style="list-style-type: none"> a) obszar o głębokości ponad 1 m powinien być wyraźnie oznaczony, b) dno powinno być wolne od zanieczyszczeń; 7) kąpielisko powinno być zlokalizowane tak, aby miało dogodnie ukształtowany brzeg i dno oraz dobre nasłonecznienie; 8) dojścia do urządzonego odcinka wybrzeża morskiego, jak i jego obszar powinny być 	<p>§ 13. Urządzony odcinek wybrzeża morskiego powinien spełniać następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) być wydzielony i przygotowany do terapii ruchowej i bezpiecznego korzystania z waleń morza; 2) woda powinna spełniać wymagania dotyczące czystości mikrobiologicznej; 3) piasek powinien być wolny od zanieczyszczeń, które mogłyby zagrażać zdrowiu osób korzystających z urządzonego odcinka wybrzeża morskiego; 4) powinien być zlokalizowany co najmniej jeden punkt dozoru zaopatrzonego w sprzęt ratowniczy; 5) na terenie urządzonego odcinka wybrzeża morskiego powinny znajdować się: <ol style="list-style-type: none"> a) przebieralnie, b) pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe, c) punkt pierwszej pomocy medycznej, d) pojemniki na odpady; 6) obszar wodny przeznaczony do kąpielii powinien spełniać następujące wymagania: <ol style="list-style-type: none"> a) obszar o głębokości ponad 1 m powinien być wyraźnie oznaczony, b) dno powinno być wolne od zanieczyszczeń; 7) kąpielisko powinno być zlokalizowane tak, aby miało dogodnie ukształtowany brzeg i dno oraz dobre nasłonecznienie; 8) dojścia do urządzonego odcinka wybrzeża morskiego, jak i jego obszar powinny być zorganizowane w sposób niezagrażający

<p>zorganizowane w sposób niezagrażający środowisku naturalnemu i umocnieniom w pasie technicznym brzegu morskiego oraz umożliwiające korzystanie z nich osobom niepełnosprawnym poruszającym się na wózkach inwalidzkich;</p> <p>9) sposób zagospodarowania terenu na obszarze pasa technicznego wymaga uzgodnienia z dyrektorem właściwego urzędu morskiego;</p> <p>10) w widocznych miejscach przy wejściu na obszar powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z urządzonego odcinka wybrzeża morskiego.</p>	<p>środowisku naturalnemu i umocnieniom w pasie technicznym brzegu morskiego oraz umożliwiające korzystanie z nich osobom niepełnosprawnym poruszającym się na wózkach inwalidzkich;</p> <p>9) sposób zagospodarowania terenu na obszarze pasa technicznego wymaga uzgodnienia z dyrektorem właściwego urzędu morskiego;</p> <p>10) w widocznych miejscach przy wejściu na obszar powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z urządzonego odcinka wybrzeża morskiego.</p>
<p style="text-align: center;">Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>Poza korektą dotyczącą definicji pomieszczenia higieniczno-sanitarnego treść paragrafu pozostawiono bez zmian.</p>
<p>§ 14. Leczniczy basen uzdrowiskowy powinien spełniać następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) być wypełniony wodą leczniczą, która zachowuje swoje właściwości w czasie eksploatacji basenu; 2) woda lecznicza w basenie powinna spełniać wymagania sanitarne i jakościowe pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym; 3) basen, w którym stosuje się wody lecznicze zawierające dwutlenek węgla (CO₂), radon (Rn) lub siarkowódor (H₂S), powinien posiadać specjalne wyciągi dla ewakuacji tych gazów z nad lustro wody; 4) eksploatacja basenu powinna odbywać się w jednym z następujących systemów: <ol style="list-style-type: none"> a) otwartym – przy stałym dopływie wody leczniczej z ujęcia i odpływie wody z basenu, b) częściowo zamkniętym – przy określonym dopływie wody leczniczej z ujęcia, do wody uzdatnianej metodami fizycznymi i chemicznymi poza basenem i ponownie wprowadzanej do basenu; 5) sposób eksploatacji basenu oraz sposób monitorowania jakości wody i powietrza hali basenowej powinna określać instrukcja funkcjonalna opracowana dla każdego basenu; 6) być wyposażony w sprzęt do ćwiczeń, w szczególności na brzegach niecki powinny zostać zamieszczone uchwyty do ćwiczeń; 7) pomieszczenia przybasenowe powinny być podzielone na dwie strefy: przeznaczoną dla 	<p>§ 14. Leczniczy basen uzdrowiskowy powinien spełniać następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) być wypełniony wodą leczniczą, która zachowuje swoje właściwości w czasie eksploatacji basenu; 2) woda lecznicza w basenie powinna spełniać wymagania sanitarne i jakościowe pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym, zgodnie z obowiązującymi przepisami; 3) eksploatacja basenu powinna odbywać się w jednym z następujących systemów: <ol style="list-style-type: none"> a) otwartym – przy stałym dopływie wody z ujęcia i odpływie wody z basenu, b) częściowo zamkniętym – przy określonym dopływie wody z ujęcia, do wody uzdatnianej metodami fizycznymi i chemicznymi poza basenem i ponownie wprowadzanej do basenu; 4) hala basenowa powinna być wyposażona w wentylację; 5) sposób eksploatacji basenu oraz sposób monitorowania jakości wody i jakości powietrza hali basenowej powinna określać instrukcja funkcjonalna opracowana dla każdego basenu, przy uwzględnieniu przepisów odrębnych określających najwyższe dopuszczalne stężenia czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy; 6) w skład instalacji basenu powinny wchodzić następujące urządzenia: <ol style="list-style-type: none"> a) instalacja zasilająca wodą leczniczą,

<p>pacjentów w obuwiu oraz przeznaczoną dla pacjentów bez obuwia; poszczególne pomieszczenia, oddzielne dla kobiet i mężczyzn i zapewniające możliwość korzystania z nich przez osoby niepełnosprawne poruszające się na wózkach inwalidzkich powinny być usytuowane w następującej kolejności:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) przebieralnie wyposażone w szafki na ubrania w liczbie odpowiedniej dla osób korzystających z basenu, b) pomieszczenia higieniczno-sanitarne, c) natryski, d) brodzik; <p>8) instalacje i urządzenia basenowe powinny być wykonane z materiałów niereagujących chemicznie z używaną wodą leczniczą;</p> <p>9) przy basenie, w którym stosuje się dezynfekcję wody środkami chemicznymi, powinny być pomieszczenia dla stacji uzdatniania oraz magazyny środków chemicznych; pomieszczenia te powinny być wyposażone w wentylację i urządzenia pomiarowo-kontrolne do oznaczania środków chemicznych pozostających w wodzie wypełniającej basen;</p> <p>10) wloty i wyloty wody oraz jej spust powinny być usytuowane w sposób zapewniający równy przepływ wody we wszystkich przekrojach niecki basenowej, ponadto powinien być co najmniej jeden spust denny umożliwiający całkowite opróżnienie basenu;</p> <p>11) prędkość przepływu wody na wlotach powinna wynosić od 1,0 m/s do 0,5 m/s, na wylotach od 0,3 m/s do 0,5 m/s; wyloty powinny być wyposażone w zawory odcinające;</p> <p>12) na jedną osobę korzystającą z basenu powinno przypadać co najmniej 4 m² lustra wody w basenie;</p> <p>13) dla osób dorosłych niecka basenowa powinna być napełniona wodą na głębokość od 0,7 m do 1,35 m, a dla dzieci – od 0,6 m do 0,75 m;</p> <p>14) wejście do basenu powinno zapewniać możliwość wejścia osobom o ograniczonej sprawności oraz niepełnosprawnym;</p> <p>15) w skład instalacji basenu powinny wchodzić następujące urządzenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) instalacja zasilająca wodą leczniczą, 	<ol style="list-style-type: none"> b) instalacja przelewowa wraz ze zbieraczem zanieczyszczeń – kanalikiem przelewowym wokół basenu, c) instalacja spustowa odprowadzającą wodę do kanalizacji, d) instalacja zwykłej wody ciepłej i zimnej; <p>7) instalacje i urządzenia basenowe powinny być wykonane z materiałów niereagujących chemicznie z używaną wodą leczniczą;</p> <p>8) posadzka oraz dno i ściany niecki basenu powinny być wyłożone materiałem wodoszczelnym o powierzchni zabezpieczającej przed poślizgiem i pozwalającym na ich łatwe mycie i dezynfekcję; posadzka powinna być wyposażona we wpusty ściekowe ze spadkiem posadzki w kierunku wpustów w celu zabezpieczenia przed spływem wody przelewającej się z basenu;</p> <p>9) wloty i wyloty wody oraz jej spust powinny być usytuowane w sposób zapewniający równy przepływ wody we wszystkich przekrojach niecki basenowej, ponadto powinien być co najmniej jeden spust denny umożliwiający całkowite opróżnienie basenu;</p> <p>10) przy basenie, w którym stosuje się dezynfekcję wody środkami chemicznymi, powinny być pomieszczenia dla stacji uzdatniania oraz magazyny środków chemicznych; pomieszczenia te powinny być wyposażone w wentylację i urządzenia pomiarowo-kontrolne do oznaczania środków chemicznych pozostających w wodzie wypełniającej basen;</p> <p>11) pomieszczenia przybasenowe powinny być podzielone na dwie strefy: przeznaczoną dla pacjentów w obuwiu oraz przeznaczoną dla pacjentów bez obuwia; poszczególne pomieszczenia, zapewniające możliwość korzystania z nich przez osoby niepełnosprawne poruszające się na wózkach inwalidzkich, powinny być usytuowane w następującej kolejności:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) szatnie wyposażone w szafki na ubrania i indywidualne przebieralnie w liczbie odpowiedniej dla osób korzystających z basenu, b) pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe, c) natryski, d) brodzik lub urządzenia do natryskiwania stóp środkiem dezynfekującym;
---	--

<p>b) instalacja przelewowa wraz ze zbieraczem zanieczyszczeń – kanalikiem przelewowym wokół basenu,</p> <p>c) instalacja spustowa odprowadzającą wodę do kanalizacji,</p> <p>d) instalacja zwykłej wody ciepłej i zimnej;</p> <p>16) posadzka oraz dno i ściany niecki basenu powinny być wyłożone materiałem wodoszczelnym o powierzchni zabezpieczającej przed poślizgiem i pozwalającym na ich łatwe mycie i dezynfekcję; posadzka powinna być wyposażona we wpusty ściekowe ze spadkiem posadzki w kierunku wpustów w celu zabezpieczenia przed spływem wody przelewającej się z basenu;</p> <p>17) korzystanie z basenu powinno odbywać się pod nadzorem fizjoterapeuty i ratownika lub fizjoterapeuty posiadającego uprawnienia ratownika;</p> <p>18) w widocznych miejscach przy wejściu na basen powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z basenu.</p>	<p>12) wejście do basenu powinno zapewniać możliwość wejścia osobom o ograniczonej sprawności oraz niepełnosprawnym; jeżeli niecka basenowa jest wyposażona w schody i/lub pochylnie, powinny być one usytuowane tam, gdzie głębokość jest najmniejsza, schody powinny być wyposażone co najmniej w jedną poręcz;</p> <p>13) niecka basenowa powinna być napełniona wodą na głębokość od 0,6 m do 1,60 m, w zależności od wieku i wzrostu osób kwalifikowanych do korzystania z basenu,</p> <p>14) na jedną osobę korzystającą z basenu powinna przypadać powierzchnia umożliwiająca właściwe wykonywanie zabiegów;</p> <p>15) basen powinien być wyposażony w sprzęt do ćwiczeń, w szczególności na brzegach niecki powinny zostać zamieszczone uchwyty do ćwiczeń; warunek nie jest wymagany w przypadku basenów leczniczych wykorzystywanych wyłącznie do kąpeli leczniczych;</p> <p>16) w widocznych miejscach przy wejściu na basen powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z basenu.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>1. Tekst paragrafu przeredagowano w celu ustalenia ciągu logicznego kolejnych punktów.</p> <p>2. Przy uwzględnieniu celowości i racjonalności wymagań oraz wpływu wymagań na jakość i standard udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz na koszty prowadzonej działalności leczniczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zastąpiono wymóg lokalizowania <u>oddzielnych szatni dla kobiet i mężczyzn</u>, wymogiem udostępnienia pomieszczenia koedukacyjnego oraz indywidualnych przebieralni, – skorygowano wymóg dotyczący sprzętu do ćwiczeń dla basenów leczniczych, w których wykonywane są <u>wyłącznie kąpiele</u> lecznicze (bez ćwiczeń), ponieważ sprzęt do ćwiczeń jest w takich przypadkach zbędny, – określono wymogi dotyczące jakości wody oraz jakości powietrza w pomieszczeniu hali basenowej w odniesieniu do regulujących te zagadnienie obowiązujących przepisów odrębnych,

	<ul style="list-style-type: none"> – skorygowano wymóg określający głębokość basenu: baseny w zakładach przyrodoleczniczych łączą zwykle funkcje leczniczą z rekreacyjną, najczęściej służą one zarówno dzieciom jak i pacjentom dorosłym, ustalenie granicy od 0,6m do 0,75m dla dzieci wydaje się być nieracjonalne, również z tego powodu, że w uzdrowiskach leczone są dzieci od 3 do 18 roku życia, natomiast głębokość 1,35m jest niewystarczająca także dla osób dorosłych o wzroście powyżej 1,6m, – wykreślono wymóg dotyczący obecności fizjoterapeuty oraz ratownika w trakcie korzystania z basenu, ponieważ przedmiotowe rozporządzenie określa wymogi infrastrukturalne, a zatem, zdaniem rekomendujących, wymogi personalne (dotyczące personelu obsługującego zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego) powinny być określone w przepisach odrębnych.
<p>§ 15. Rehabilitacyjny basen uzdrowiskowy powinien spełniać wymagania określone w § 14 pkt 4 i 5, 7, 9–11, 13, 14 i 16–18, a ponadto powinien spełniać następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) być napełniany wodą spełniającą jakościowe wymagania dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi; 2) na jedną osobę korzystającą z basenu powinno przypadać co najmniej 6 m² lustra wody w basenie; 3) być wyposażony w sprzęt do ćwiczeń, w szczególności na brzegach niecki powinny zostać zamieszczone uchwyty do ćwiczeń; poręcze do ćwiczeń rehabilitacyjnych powinny zajmować minimum 50% obwodu basenu; mogą one stanowić oddzielny element konstrukcyjny, jak też stanowić stałe części niecki basenowej; 4) niecka basenowa powinna być wyposażona w schody i pochylnie, które powinny być usytuowane tam, gdzie głębokość jest najmniejsza; minimalna szerokość schodów powinna wynosić 1 m, pochylnia lub schody powinny być wyposażone co najmniej w jedną poręcz; 5) w skład instalacji powinny wchodzić następujące urządzenia: <ol style="list-style-type: none"> a) instalacja zasilająca wodą, 	<p>§ 15. Rehabilitacyjny basen uzdrowiskowy powinien spełniać wymagania określone w § 14 pkt 3-5, 8-13 i 16, a ponadto powinien spełniać następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) być napełniany wodą spełniającą wymagania sanitarne i jakościowe pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym, zgodnie z obowiązującymi przepisami; 2) w skład instalacji basenu powinny wchodzić następujące urządzenia: <ol style="list-style-type: none"> a) instalacja wody ciepłej i zimnej; b) instalacja przelewowa wraz ze zbieraczem zanieczyszczeń – kanalkiem przelewowym wokół basenu, c) instalacja spustowa odprowadzająca wodę do kanalizacji; 3) na jedną osobę korzystającą z basenu powinna przypadać powierzchnia umożliwiająca właściwe prowadzenie rehabilitacji; 4) basen powinien być wyposażony w sprzęt do ćwiczeń, w szczególności na brzegach niecki powinny zostać zamieszczone uchwyty do ćwiczeń; poręcze do ćwiczeń rehabilitacyjnych powinny zajmować minimum 50% obwodu basenu; mogą one stanowić oddzielny element konstrukcyjny, jak też stanowić stałe części niecki basenowej.

<p>b) instalacja przelewowa wraz ze zbieraczem zanieczyszczeń – kanalikiem przelewowym wokół basenu,</p> <p>c) instalacja spustowa odprowadzająca wodę do kanalizacji,</p> <p>d) instalacja zwykłej wody ciepłej i zimnej.</p>	
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tekst paragrafu przeredagowano w celu ustalenia ciągu logicznego kolejnych punktów. 2. Przy uwzględnieniu celowości i racjonalności wymagań oraz wpływu wymagań na jakość i standard udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz na koszty prowadzonej działalności leczniczej: <ul style="list-style-type: none"> – ujedolicono wymóg dostępności basenu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych, z wymogiem jak dla basenów leczniczych, co umożliwi wykorzystywanie na basenach rehabilitacyjnych, zamiast obligatoryjnych pochylni, podnośników basenowych hydraulicznych umożliwiających korzystanie z basenu przez osoby niepełnosprawne.
<p>§ 16. Urządzone podziemne wyrobisko górnicze powinno spełniać następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stropy i ociosy wyrobiska powinny być zabezpieczone odpowiednią obudową zapewniającą bezpieczeństwo; 2) stropy i ociosy wyrobiska oraz stan techniczny i stateczności obudowy powinny podlegać stałej kontroli w celu zachowania bezpieczeństwa; 3) przy urządzeniu wyrobiska powinien być opracowany i zapewniony stały i niezmienny dopływ powietrza przewietrzającego rejon komór; 4) dla uzyskania optymalnych warunków skuteczności leczenia powinno się określić parametry dla urządzonego podziemnego wyrobiska górniczego, jakie powinien posiadać mikroklimat w komorach leczniczych; dotyczy to przede wszystkim prędkości przepływu, temperatury, wilgotności oraz składu chemicznego i stopnia jonizacji powietrza; 5) posiadać rezerwowe chodniki awaryjne pozwalające na ewakuację z pomieszczeń zagospodarowanych do celów leczniczych na powierzchnię; 6) na drogach komunikacyjnych powinny być założone rezerwowe stanowiska pomiarowe; 	<p>§ 16. Urządzone podziemne wyrobisko górnicze powinno spełniać następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stropy i ociosy wyrobiska powinny być zabezpieczone odpowiednią obudową zapewniającą bezpieczeństwo; 2) stropy i ociosy wyrobiska oraz stan techniczny i stateczności obudowy powinny podlegać stałej kontroli w celu zachowania bezpieczeństwa; 3) przy urządzeniu wyrobiska powinien być opracowany i zapewniony stały i niezmienny dopływ powietrza przewietrzającego rejon komór; 4) dla uzyskania optymalnych warunków skuteczności leczenia powinno się określić parametry dla urządzonego podziemnego wyrobiska górniczego, jakie powinien posiadać mikroklimat w komorach leczniczych; dotyczy to przede wszystkim prędkości przepływu, temperatury, wilgotności oraz składu chemicznego i stopnia jonizacji powietrza; 5) posiadać rezerwowe chodniki awaryjne pozwalające na ewakuację z pomieszczeń zagospodarowanych do celów leczniczych na powierzchnię; 6) na drogach komunikacyjnych powinny być założone rezerwowe stanowiska pomiarowe;

<p>7) prace zabezpieczające prowadzone w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym powinny być wykonane na podstawie:</p> <ol style="list-style-type: none"> pomiarów zamontowanych rozwarstwieniomierzy, pomiarów konwergencji pionowej i poziomej, okresowych pomiarów niwelacyjnych, badania próbek pobranych z miejsc wykonywanych iniekcji skał; <p>8) w komorach w widocznym miejscu powinny być umieszczone tablice informacyjne o drogach ewakuacyjnych oraz instrukcje dotyczące sposobu zachowania się w sytuacjach zagrożeń;</p> <p>9) komory powinny być urządzone i wyposażone w sposób zapewniający bezpieczeństwo pacjentów i personelu, w tym wyposażone w system łączności;</p> <p>10) komunikacja w komorach leczniczych powinna być dostosowana do poruszania się osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich;</p> <p>11) w komorach powinno być zapewnione stałe zasilanie w energię elektryczną; oświetlenie pomieszczeń musi odbywać się w sposób ciągły;</p> <p>12) w odpowiedniej odległości od urządzonego podziemnego wyrobiska górniczego powinny znajdować się pomieszczenia higieniczno-sanitarne;</p> <p>13) w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym stosuje się również wymagania eksploatacyjne, funkcjonalne i techniczne określone w przepisach ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981);</p> <p>14) w widocznych miejscach przy wejściu powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z urządzonego podziemnego wyrobiska górniczego.</p>	<p>7) prace zabezpieczające prowadzone w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym powinny być wykonane na podstawie:</p> <ol style="list-style-type: none"> pomiarów zamontowanych rozwarstwieniomierzy, pomiarów konwergencji pionowej i poziomej, okresowych pomiarów niwelacyjnych, badania próbek pobranych z miejsc wykonywanych iniekcji skał; <p>8) w komorach w widocznym miejscu powinny być umieszczone tablice informacyjne o drogach ewakuacyjnych oraz instrukcje dotyczące sposobu zachowania się w sytuacjach zagrożeń;</p> <p>9) komory powinny być urządzone i wyposażone w sposób zapewniający bezpieczeństwo pacjentów i personelu, w tym wyposażone w system łączności;</p> <p>10) komunikacja w komorach leczniczych powinna być dostosowana do poruszania się osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich;</p> <p>11) w komorach powinno być zapewnione stałe zasilanie w energię elektryczną; oświetlenie pomieszczeń musi odbywać się w sposób ciągły;</p> <p>12) w odpowiedniej odległości od urządzonego podziemnego wyrobiska górniczego powinny znajdować się pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe;</p> <p>13) w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym stosuje się również wymagania eksploatacyjne, funkcjonalne i techniczne określone w przepisach ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981);</p> <p>14) w widocznych miejscach przy wejściu powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z urządzonego podziemnego wyrobiska górniczego.</p>
<p>Uzasadnienie rekomendowanych zmian:</p>	<p>Poza korektą dotyczącą definicji pomieszczenia higieniczno-sanitarnego treść paragrafu pozostawiono bez zmian.</p>
<p>§ 17. Instalacje i urządzenia wentylacji mechanicznej i klimatyzacji powinny podlegać okresowemu przeglądowi, czyszczeniu lub wymianie elementów instalacji zgodnie z</p>	<p>Treść paragrafu uwzględniono w „Warunkach ogólnych” (§1b pkt 10).</p>

zaleceniami producenta. Dokonanie tych czynności powinno być udokumentowane.	
Uzasadnienie rekomendowanych zmian:	jw.
	§ 17. Uwzględniając ochronę dóbr kultury, dopuszcza się odstępstwa od określonych wymagań dla zakładów i/lub urządzeń zlokalizowanych w obrębie obiektu wpisanego do rejestru zabytków i/lub objętego ochroną konserwatorską, po otrzymaniu zgody od uprawnionych organów, na podstawie odrębnych przepisów.
Uzasadnienie rekomendowanych zmian:	Przy uwzględnieniu ochrony zabytków i dóbr kultury oraz ograniczeń budowlanych i technicznych wynikających z tego tytułu: <ul style="list-style-type: none"> – w nawiązaniu do art. 5 ust.3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, dopuszczono możliwość uzyskania odstępstwa od określonych wymagań dla zakładów i/lub urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego zlokalizowanych w obrębie obiektu wpisanego do rejestru zabytków i/lub objętego ochroną konserwatorską, po otrzymaniu zgody od uprawnionych organów, na podstawie odrębnych przepisów.
§ 18. Zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego należy dostosować do wymagań określonych w niniejszym rozporządzeniu w terminie nie dłuższym niż do dnia 31 grudnia 2018 roku.	§ 18. Zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego należy dostosować do wymagań określonych w niniejszym rozporządzeniu w terminie nie dłuższym niż do dnia 31.12.2021 roku.
Uzasadnienie rekomendowanych zmian:	Wydłużenie terminu na spełnienie wymogów określonych w rozporządzeniu umożliwi zakończenie kosztownych działań przystosowawczych, przy możliwości pozyskania przez świadczeniobiorców środków z Funduszy Europejskich dostępnych w perspektywie finansowej 2014-2020.
§ 19. Traci moc rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 sierpnia 2006 r. w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego (Dz. U. Nr 161, poz. 1142 oraz z 2010 r. Nr 258, poz. 1761).	§ 19. Traci moc rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego (Dz. U. z 2012 roku, poz. 452 z późn. zm.).
§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.	§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

8. Lista załączników

- 1) Projekt ustawy o zmianie ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych oraz niektórych innych ustaw
- 2) Projekt tekstu jednolitego ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych z uwzględnieniem zmian zarekomendowanych w Raporcie końcowym Zespołu
- 3) Projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie zakresu badań niezbędnych do ustalenia właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu, kryteriów ich oceny oraz wzoru świadectwa potwierdzającego te właściwości
- 4) Projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku
- 5) Projekt tekstu jednolitego rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego.
- 6) Propozycje przeciwwskazań do leczenia uzdrowiskowego określone na podstawie stanowiska wyrażonego przez konsultantów krajowych z poszczególnych dziedzin medycyny i rekomendowane przez Zespół do uwzględnienia w „katalogu przeciwwskazań” w przypadku nowelizacji rozporządzenia Ministra Zdrowia z 7 lipca 2011 r. w sprawie *kierowania na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową*, w tym polegającej na wprowadzeniu załącznika określającego przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego

Załącznik nr 5: Projekt tekstu jednolitego rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA**

z dnia .....

**w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa
uzdrowiskowego**

Na podstawie art. 5 ust. 3 oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 879) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania, jakim powinny odpowiadać zakłady lecznictwa uzdrowiskowego;
- 2) wymagania eksploatacyjne, funkcjonalne i techniczne, jakim powinny odpowiadać urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego.

§ 1a.

Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) pokój łóżkowy – pomieszczenie dla pacjentów wyposażone w łóżko/a jednoosobowe, stół jeden na pokój, krzesła jedno na osobę, szafę ubraniową, umywalkę z zimną i ciepłą wodą oraz pojemnik na odpadki; wymaganie dotyczące umywalki oraz pojemnika uważa się za spełnione w przypadku, gdy przy pokoju zlokalizowane jest pomieszczenie higieniczno-sanitarne;
- 2) izolatka – pomieszczenie przeznaczone do odosobnienia pacjenta lub grupy pacjentów, chorych na chorobę zakaźną albo podejrzanych o chorobę zakaźną, w celu uniemożliwienia przeniesienia biologicznego czynnika chorobotwórczego na inne osoby;
- 3) pomieszczenie higieniczno-sanitarne przy pokojach łóżkowych – pomieszczenie wyposażone co najmniej w miskę ustępową, umywalkę, natrysk oraz pojemnik na odpadki;
- 4) pomieszczenie higieniczno-sanitarne zbiorowe – pomieszczenie wyposażone co najmniej w miskę ustępową, uchwyty zapewniające bezpieczeństwo przy korzystaniu z toalety, umywalkę, dozownik z mydłem w płynie, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia oraz pojemnik na odpadki;
- 5) pomieszczenie porządkowe – pomieszczenie służące do przechowywania sprzętu stosowanego do utrzymania czystości, środków czystości, preparatów myjąco-dezynfekcyjnych oraz do zbierania brudnej bielizny i odpadów, a także do przygotowywania roztworów roboczych oraz mycia i dezynfekcji sprzętu stosowanego do utrzymywania czystości, wyposażone w zlew z baterią i dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym;
- 6) gabinet diagnostyczno-zabiegowy – pomieszczenie służące do wykonywania zabiegów diagnostycznych lub terapeutycznych o charakterze zabiegowym zaopatrzone w leki pierwszej pomocy i zestaw do udzielania pierwszej pomocy;
- 7) stanowisko wzmożonego nadzoru kardiologicznego - wyodrębnione pomieszczenie z możliwością prowadzenia stałego nadzoru, w szczególności zapewniające pracownikom możliwość obserwacji pacjenta, wyposażone w: co najmniej jedno antystatyczne łóżko do intensywnej terapii dostępne z trzech stron, w tym z dwóch dłuższych, kardiomonitor przy każdym łóżku, aparat EKG, instalacje gazów medycznych lub butle z tlenem, zestaw do reanimacji w skład którego wchodzi co najmniej defibrylator oraz zestaw do intubacji i wentylacji (worek samorozprężalny), elektryczne urządzenie do ssania.

§ 1b.

Wymagania ogólne:

- 1) podłogi w pomieszczeniach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne, z wyłączeniem pokoi łóżkowych, powinny być wykonane z materiałów umożliwiającących ich mycie i dezynfekcję;
- 2) ściany wokół umywalk i zlewozmywaków powinny być wykończone w sposób zabezpieczający ścianę przed zawilgoceniem;
- 3) w pokojach łóżkowych zapewnia się bezpośredni dostęp światła dziennego;
- 4) pokoje łóżkowe nie powinny znajdować się poniżej poziomu terenu urządzonego przy budynku;
- 5) dopuszcza się lokalizowanie poniżej poziomu terenu urządzonego przy budynku pomieszczeń o charakterze diagnostycznym, terapeutycznym, magazynowym i o funkcjach pomocniczych, przeznaczonych na pobyt ludzi, pod warunkiem uzyskania zgody właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego;
- 6) gabinety lekarskie oraz gabinety diagnostyczno-zabiegowe wyposaża się w co najmniej jedną umywalkę z baterią z ciepłą i zimną wodą, dozownik z mydłem w płynie, dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnik na odpadki;
- 7) pomieszczenia wymagające utrzymania aseptyki i wyposażenie tych pomieszczeń powinny umożliwiać ich mycie i dezynfekcję;
- 8) instalacje i urządzenia wentylacji mechanicznej i klimatyzacji powinny podlegać okresowemu przeglądowi, czyszczeniu lub wymianie elementów instalacji zgodnie z zaleceniami producenta; dokonanie tych czynności powinno być udokumentowane.

§ 2.

Szpital uzdrowiskowy powinien odpowiadać następującym wymaganiom:

- 1) być położony w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej;
- 2) stanowić samodzielny budynek albo zespół budynków albo wydzieloną część innego zakładu lecznictwa uzdrowiskowego;
- 3) zapewniać pacjentom dostęp do zakładu przyrodoleczniczego;
- 4) zapewniać osobom niepełnosprawnym ruchowo, także poruszającym się na wózkach inwalidzkich, dostęp do bazy lokalowej, zabiegowej i żywieniowej (w budynkach wielokondygnacyjnych za pomocą dźwigu lub innych urządzeń technicznych z wyjątkiem schodolazów);
- 5) oddział szpitalny w szpitalu uzdrowiskowym powinien składać się z zespołów pomieszczeń pielęgnacyjnych i ogólnych; gabinety lekarskie, punkty pielęgniarstwa i gabinety diagnostyczno – zabiegowe oraz pomieszczenia ogólne mogą być wspólne dla całego zakładu;
- 6) w skład zespołu pomieszczeń pielęgnacyjnych powinny wchodzić co najmniej:
  - a) gabinet lekarski,
  - b) punkt pielęgniarstwa,
  - c) gabinet diagnostyczno - zabiegowy,
  - d) pokoje łóżkowe,
  - f) pomieszczenia higieniczno-sanitarne przy pokojach łóżkowych lub pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe wyposażone dodatkowo w natrysk (w ilości dostosowanej do liczby miejsc w pokojach łóżkowych);
- 7) w szpitalach prowadzących leczenie o profilu choroby kardiologiczne i nadciśnienie powinno znajdować się stanowisko wzmożonego nadzoru kardiologicznego;
- 8) pokoje łóżkowe powinny być wyposażone w system sygnalizacji przywoławczej;
- 9) przynajmniej jeden pokój łóżkowy oraz jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich; w oddziałach szpitalnych o profilach: choroby ortopedyczno-urazowe, choroby reumatologiczne oraz choroby neurologiczne 10% miejsc w pokojach łóżkowych i pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych powinno być dostępnych dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- 10) w skład zespołu pomieszczeń ogólnych powinny wchodzić co najmniej:

- a) pokoje pracowników medycznych i administracyjnych – co najmniej jedno pomieszczenie,
- b) pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla personelu – co najmniej jedno pomieszczenie,
- c) pomieszczenia porządkowe – co najmniej jedno pomieszczenie,
- d) jadalnia i pomieszczenia przeznaczone do przygotowania lub dystrybucji posiłków i napojów.

§ 3.

Sanatorium uzdrowiskowe powinno odpowiadać wymaganiom określonym w § 2 pkt 1-3, 6 i 10, a ponadto następującym wymaganiom:

- 1) zapewniać osobom niepełnosprawnym ruchowo, także poruszającym się na wózkach inwalidzkich dostęp do bazy lokalowej, zabiegowej i żywieniowej w sanatorium uzdrowiskowym o profilach: choroby ortopedyczno-urazowe, choroby reumatologiczne, choroby neurologiczne oraz choroby kardiologiczne i nadciśnienie (w budynkach wielokondygnacyjnych za pomocą dźwigu lub innych urządzeń technicznych);
- 2) przynajmniej jeden pokój łóżkowy oraz jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich.

§ 4.

Szpital uzdrowiskowy dla dzieci powinien odpowiadać wymaganiom określonym w § 2, z uwzględnieniem potrzeb zakwaterowania dzieci, a ponadto następującym wymaganiom:

- 1) w skład szpitala uzdrowiskowego dla dzieci powinny wchodzić następujące pomieszczenia:
  - a) izolatka,
  - b) co najmniej:
    - jedna świetlica (pokój zabaw) dla dzieci z wyposażeniem,
    - jedna sala szkolna,
    - jeden pokój do samodzielnej pracy dla dzieci,
    - jeden pokój dla nauczycieli;
- 2) w szpitalu uzdrowiskowym dla dzieci powinno zapewnić się sale łóżkowe wydzielone ze względu na przedział wiekowy i płeć dzieci;
- 3) wyposażenie szpitala uzdrowiskowego dla dzieci, w szczególności gniazda wtykowe elektryczne, okna, krany z gorącą wodą, poręcze, powinno być odpowiednio zabezpieczone;
- 4) w oddziale dziecięcym powinno zapewnić się pomieszczenie higieniczno-sanitarne wyposażone dodatkowo w natrysk dla rodziców lub opiekunów dziecka;
- 5) układ funkcjonalny szpitala uzdrowiskowego dla dzieci powinien zapewniać możliwość izolowania poszczególnych oddziałów;
- 6) szpital uzdrowiskowy dla dzieci powinien posiadać wydzielony i ogrodzony teren do zajęć ruchowych.

§ 5.

Sanatorium uzdrowiskowe dla dzieci powinno odpowiadać wymaganiom określonym w § 3, z uwzględnieniem potrzeb zakwaterowania dzieci, oraz w § 4 pkt 1–4 i 6.

§ 6.

Przychodnia uzdrowiskowa powinna odpowiadać następującym wymaganiom:

- 1) być położona w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej;
- 2) stanowić samodzielny budynek albo wydzieloną część innego zakładu lecznictwa uzdrowiskowego albo być urządzona w budynku o innym przeznaczeniu pod warunkiem całkowitej izolacji przychodni od użytkowników w budynkach użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego i indywidualnego, z wyłączeniem węzłów komunikacji pionowej i poziomej w tym budynku, wspólnych dla wszystkich użytkowników albo być urządzona w innym zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego pod warunkiem zachowania rozdzielności czasowej udzielania świadczeń dla pacjentów stacjonarnych i ambulatoryjnych;;

- 3) zapewniać pacjentom dostęp do zakładu przyrodoleczniczego;
- 4) zapewniać osobom niepełnosprawnym ruchowo dostęp do przychodni uzdrowiskowej o profilach: choroby ortopedyczno-urazowe, choroby reumatologiczne, choroby neurologiczne oraz choroby kardiologiczne i nadciśnienie (w budynkach wielokondygnacyjnych za pomocą dźwigu lub innych urządzeń technicznych);
- 5) zapewniać pacjentom dostęp do pomieszczenia higieniczno-sanitarnego zbiorowego – co najmniej jednego pomieszczenia, przy czym przynajmniej jedno pomieszczenie powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- 6) w skład przychodni uzdrowiskowej powinny wchodzić co najmniej następujące pomieszczenia:
  - a) gabinet lekarski;
  - b) gabinet diagnostyczno-zabiegowy.

§ 7.

Zakład przyrodoleczniczy powinien odpowiadać następującym wymaganiom:

- 1) być położony w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej;
- 2) stanowić samodzielny budynek albo zespół budynków powiązanych funkcjonalnie albo wydzieloną część innego zakładu lecznictwa uzdrowiskowego;
- 3) zapewniać osobom niepełnosprawnym ruchowo dostęp do bazy zabiegowej (w budynkach wielokondygnacyjnych za pomocą dźwigu lub innych urządzeń technicznych, z wyjątkiem schodolazów);
- 4) posiadać działy zabiegowe, pomieszczenia i wyposażenie odpowiednie do prowadzonych w nim kierunków leczniczych oraz stosowanych naturalnych surowców leczniczych, wykorzystywane w/do:
  - a) balneoterapii: wanny do kąpeli leczniczych i/lub basen leczniczy i/lub inhalatoria do inhalacji z leczniczych wód mineralnych,
  - b) peloidoterapii: wanny do kąpeli peloidowych i/lub stanowiska do zawijań i /lub okładów peloidowych,
  - c) hydroterapii: wanny i/lub natryski i/lub basen rehabilitacyjny,
  - d) termoterapii: zestaw do kriostymulacji parami azotu lub CO₂ i/lub zestaw do zimnolecznictwa schłodzonym powietrzem i/lub urządzenie do niskotemperaturowej krioterapii ogólnoustrojowej z zakresem uzyskiwanych temperatur od - 120° do - 180° z możliwością obserwacji pacjenta w trakcie zabiegu;
  - e) fototerapii: lampa do naświetlań promieniowaniem podczerwonym lub ultrafioletowym i/lub zestaw do biostymulacji laserowej,
  - f) fizykoterapii: zestaw do elektroterapii z osprzętem i/lub zestaw do magnetoterapii i/lub zestaw do ultradźwięków (z wyłączeniem w przypadku zakładu przyrodoleczniczego dla dzieci do ukończenia 18 roku życia),
  - g) kinezyterapii: sale kinezyterapii indywidualnej i/lub grupowej,
  - h) masażu leczniczego;
- 5) w skład zakładu przyrodoleczniczego stanowiącego samodzielny budynek albo zespół budynków powiązanych funkcjonalnie powinny wchodzić co najmniej następujące pomieszczenia:
  - a) gabinet lekarski, punkt pielęgniarki oraz gabinet diagnostyczno – zabiegowy;
  - b) miejsca umożliwiające oczekiwanie na zabiegi i wypoczynek po zabiegach w pozycji siedzącej, odpowiednio do rodzajów i liczby stanowisk zabiegowych,
  - c) przy kąpielach mineralnych oraz kąpielach i zawijałniach peloidowych: co najmniej jedna sala wypoczynkowa umożliwiająca wypoczynek po zabiegach w pozycji leżącej lub siedzącej, zgodnie ze wskazaniami medycznymi,
  - d) co najmniej dwa pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe, licząc łącznie na 60 osób równocześnie przebywających w zakładzie; przy czym przynajmniej jedno pomieszczenie powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;

- 6) w zakładzie przyrodolecznictwa stanowiącym wydzieloną część innego zakładu lecznictwa uzdrowiskowego powinny znajdować się miejsca umożliwiające oczekiwanie na zabiegi i wypoczynek po zabiegach w pozycji siedzącej;
- 7) sala do kinezyterapii powinna stanowić odrębne pomieszczenie;
- 8) gabinet masażu powinien stanowić odrębne pomieszczenie;
- 9) zabiegi fototerapii i elektroterapii powinny być udzielane w osobnych pomieszczeniach lub boksach;
- 10) urządzenia do magnetoterapii oraz urządzenia do laseroterapii powinny być instalowane w oddzielnych pomieszczeniach lub boksach z zachowaniem wymagań i zaleceń zgodnych z właściwymi Polskimi Normami;
- 11) diatermie krótkofalowe i mikrofalowe powinny być instalowane w oddzielnych pomieszczeniach lub boksach, odpowiednio zabezpieczonych przed szkodliwym oddziaływaniem promieniowania elektromagnetycznego na otoczenie zgodnie z właściwymi Polskimi Normami;
- 12) ściany i podłogi pomieszczeń, w których odbywają się zabiegi balneoterapii, hydroterapii oraz kąpiele i zawiązań peloidowych, powinny być wyłożone materiałem wodoszczelnym, pozwalającym na ich łatwe mycie i dezynfekcję;
- 13) do pomieszczeń, w których odbywają się zabiegi balneoterapii, peloidoterapii i hydroterapii, powinna być doprowadzona do stanowisk zabiegowych woda ciepła i zimna;
- 14) urządzenia i instalacje, w szczególności doprowadzające wody mineralne, wodę ciepłą i zimną lub gaz, powinny być oznakowane w sposób umożliwiający ich rozróżnienie;
- 15) przy wannach kąpielowych powinny być zamocowane uchwyty ułatwiające pacjentowi wejście do wanny i wyjście z wanny oraz instalacja przywoławcza;
- 16) pomieszczenia zakładu przyrodolecznictwa powinny posiadać wentylację grawitacyjną;
- 17) pomieszczenia, w których jest konieczna zwiększona wymiana powietrza, powinny posiadać wentylację mechaniczną; w szczególności dotyczy to:
  - a) kuchni borowinowych i parafinowych,
  - b) pomieszczeń peloidoterapii,
  - c) pomieszczeń zabiegów hydroterapeutycznych,
  - d) pomieszczeń zabiegów inhalacyjnych,
  - e) sal kinezyterapii;
- 18) w przypadku użytkowania w zakładzie przyrodolecznictwa wód leczniczych, w których rozpuszczone są substancje gazowe, układ instalacji powinien zabezpieczać przed nadmiernymi stratami składników gazowych; wysokości strat w instalacji nie powinny przekraczać wartości, powyżej których woda traci swoją charakterystykę
- 19) doprowadzenie do wanien wód leczniczych zgazowanych powinno następować w sposób wykluczający rozpryskiwanie wody;
- 20) w zakresie saturatorów i innych urządzeń wykorzystujących CO₂:
  - a) saturatory powinny zapewniać minimalne nasycenie CO₂ wody o naturalnej temperaturze w ilości 2 200 mg/l,
  - b) butle z CO₂, zarówno pełne, jak i puste, powinny być umieszczone w uchwytach;
- 21) pomieszczenia, w których w celach leczniczych wykorzystywane są gazy lecznicze: dwutlenek węgla (CO₂), radon (Rn) lub siarkowodor (H₂S) oraz w przypadku, gdy występuje ich wydzielanie się z wód leczniczych, powinny być wyposażone w dolne przelewy gazowe oraz w wentylację mechaniczną wyposażoną w wyciąg dolny, przy przekroczeniu stężenia gazu leczniczego, ustalonego w przepisach odrębnych określających najwyższe dopuszczalne stężenia czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy;
- 22) w zakresie urządzeń do przygotowywania i udzielania zabiegów peloidowych:
  - a) pomieszczenie zabiegowe do zawiązań lub kąpiele peloidowych powinno być wyposażone w wannę do kąpiele oczyszczającej z baterią natryskową lub kabinę natryskową,
  - b) zużyta borowina powinna być odprowadzona poza obręb zakładu,
  - c) proces technologiczny użytkowania peloidów powinien wykluczyć możliwość używania do zabiegów peloidów zużytych (odpadowych),

- d) przechowywane peloidy powinny być odpowiednio zabezpieczone przed ich zanieczyszczeniem i wysuszeniem;
- 23) preparaty używane do kąpeli i sole kąpielowe powinny być przechowywane w trwałych pojemnikach chroniących przed ich zanieczyszczeniem;
- 24) sprężarki stosowane do zabiegów inhalacyjnych powinny mieć czerpnię powietrza wyprowadzoną na zewnątrz zakładu i umożliwiającą pobór powietrza z zewnątrz; na przewodzie tłocznym powinien być zainstalowany filtr powietrza wymieniany zgodnie z zaleceniami producenta;
- 25) urządzenia mechaniczne napędzane silnikiem elektrycznym powinny posiadać izolację zapobiegającą przenoszeniu się drgań i hałasu;
- 26) pomieszczenia, w których wykonywane są zabiegi, powinny być wyposażone w zegary, pozwalające na określenie czasu trwania zabiegu;
- 27) w widocznym miejscu powinny być wywieszane przepisy porządkowe dla korzystających z zakładu przyrodoleczniczego;
- 28) w widocznym miejscu powinna być umieszczona informacja o rodzaju zabiegów wykonywanych w zakładzie przyrodoleczniczym i godzinach ich wykonywania.

§ 8.

Szpital uzdrowiskowy w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym powinien odpowiadać wymaganiom określonym w § 2 pkt 3-6 i 8-10, a ponadto następującym wymaganiom:

- 1) znajdować się w wyodrębnionym urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym oraz w obiektach naziemnych zlokalizowanych bezpośrednio w pobliżu wyrobiska górniczego;
- 2) zapewniać dostęp do podziemnej komory leczniczej przeznaczonej dla urządzeń i sprzętu służącego do zabiegów fizjoterapii; mikroklimat komory powinien odznaczać się właściwościami korzystnymi dla zdrowia, w tym obecnością aerozoli mineralnych, korzystną jonizacją powietrza oraz stabilnymi i optymalnymi dla zdrowia warunkami termicznymi i poziomem wilgotności;
- 3) w skład zespołu pomieszczeń zlokalizowanych w podziemnym wyrobisku górniczym powinny wchodzić co najmniej:
  - a) wydzielone miejsca łóżkowe w podziemnej komorze leczniczej,
  - b) pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe w podziemnej komorze leczniczej – co najmniej jedno pomieszczenie – wyposażone dodatkowo w natrysk, przy czym przynajmniej jedno pomieszczenie powinno być dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;
  - c) gabinet diagnostyczno-zabiegowy;
  - d) pokoje pracowników medycznych – co najmniej jedno pomieszczenie,
  - e) pomieszczenia porządkowe – co najmniej jedno pomieszczenie,
  - f) jadalnia i pomieszczenia przeznaczone do przygotowania lub dystrybucji posiłków i napojów.

§ 9.

Sanatorium uzdrowiskowe w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym powinno odpowiadać wymaganiom określonym w §2 pkt 3, 6 i 10, w §3 pkt 1-2 oraz w §8 pkt 1-3.

§ 10.

Pijalnia uzdrowiskowa powinna spełniać następujące wymagania:

- 1) być zlokalizowana w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej;
- 2) być dostosowana do eksploatacji całorocznej;
- 3) być wyposażona w:
  - a) instalacje do wydawania wody leczniczej pacjentom, spełniające wymagania sanitarne i techniczne,
  - b) instalacje do podgrzewania wody do temperatury zalecanej przez lekarza, jeżeli woda jest i/lub powinna być zalecana przez lekarza w temperaturze innej, niż naturalna,

- c) urządzenia do kontrolowania temperatury wody, jeżeli woda jest i/lub powinna być zalecana przez lekarza w temperaturze innej, niż naturalna,
  - d) salę spacerową o wielkości dostosowanej do liczby kuracjuszy korzystających z krenoterapii,
  - e) pomieszczenie higieniczno-sanitarne zbiorowe znajdujące się przy pijalni uzdrowiskowej lub w pobliżu pijalni.
- 4) woda w pijalni powinna być wydawana pacjentom w naczyniach jednorazowych lub wielorazowych mytych po każdym użyciu; w pijalni mogą być udostępniane butelkowane wody lecznicze;
  - 5) jakość wód leczniczych w trakcie pobierania z ujęcia, przesyłania za pomocą instalacji do pijalni oraz dystrybucji nie powinna ulec zmianom pod względem sanitarnohigienicznym oraz wartości terapeutycznej;
  - 6) dojście do pijalni uzdrowiskowej powinno być utwardzone i umożliwiać poruszanie się osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich;
  - 7) pijalnia powinna być wyposażona w tablice określające w formie graficznej i/lub opisowej właściwości fizykochemiczne udostępnianych wód leczniczych oraz wskazania do ich stosowania w formie kuracji pitnej;
  - 8) w widocznych miejscach przy wejściu do pijalni uzdrowiskowej powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z pijalni uzdrowiskowej.

§ 10a.

Punkt czerpalny wody leczniczej zlokalizowany w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego lub na terenie innego, poza pijalnią uzdrowiskową, urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, powinien odpowiadać wymaganiom określonym w §10. pkt 3a, 5 i 7.

§ 11.

Tężnia powinna spełniać następujące wymagania:

- 1) być zlokalizowana w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej;
- 2) do wytwarzania aerozolu leczniczego w tężni powinna być wykorzystywana woda uznana za leczniczą lub solanka niezawierająca składników potencjalnie szkodliwych dla zdrowia;
- 3) konstrukcja i rozwiązania techniczne powinny zapewniać uzyskanie aerozolu o właściwościach leczniczych, potwierdzonych wynikami badań.
- 4) instalacje doprowadzające solankę na pomost górny, pompa i armatura powinny być wykonane z materiałów odpornych na działanie chemiczne i żrące solanki oraz nie powinny reagować chemicznie z używaną wodą leczniczą;
- 5) tężnia powinna działać na podstawie instrukcji funkcjonalnej, określającej sposób wytwarzania aerozolu, zakres i częstotliwość monitorowania warunków sanitarnohigienicznych i funkcjonalnych, w tym jakości używanej wody i stan techniczny urządzeń;
- 6) wzdłuż tężni powinny być wybudowane trakty spacerowe z ławkami, dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- 7) w pobliżu tężni powinny znajdować się ogólnodostępne pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe – co najmniej jedno pomieszczenie, w tym co najmniej jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- 8) w widocznych miejscach przy tężni powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z tężni.

§ 12.

Park i ścieżki ruchowe powinny spełniać następujące wymagania:

- 1) być zlokalizowane w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej;
- 2) powierzchnia parku, jego usytuowanie i rodzaj roślinności powinny zapewniać kształtowanie korzystnych warunków środowiska uzdrowiskowego;
- 3) na terenie parku powinny znajdować się: ławki, pojemniki na odpady, a także odpowiednie oświetlenie;

- 4) na terenie parku można wyznaczyć ścieżki rowerowe; ścieżki rowerowe powinny być utwardzone i umożliwiać poruszanie się osób pieszych oraz niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich;
- 5) na terenie parku można wyznaczyć ścieżki ruchowe; ścieżki ruchowe powinny być wyposażone w specjalne informacje określające sposób, w jaki się z nich korzysta;
- 6) ścieżki ruchowe przeznaczone dla osób ze schorzeniami kardiologicznymi powinny być wytyczane po uzgodnieniu z lekarzami specjalistami w dziedzinach kardiologii oraz balneologii i medycyny fizykalnej;
- 7) na terenie parku można lokalizować siłownie plenerowe; siłownie plenerowe powinny być wyposażone w specjalne informacje określające sposób, w jaki się z nich korzysta;
- 8) na terenie parku lub w pobliżu parku powinny znajdować się pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe – co najmniej jedno pomieszczenie, w tym co najmniej jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- 9) w widocznych miejscach przy wejściu do parku powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z parku.

§ 13.

Urządzony odcinek wybrzeża morskiego powinien spełniać następujące wymagania:

- 1) być wydzielony i przygotowany do terapii ruchowej i bezpiecznego korzystania z walorów morza;
- 2) woda powinna spełniać wymagania dotyczące czystości mikrobiologicznej;
- 3) piasek powinien być wolny od zanieczyszczeń, które mogłyby zagrażać zdrowiu osób korzystających z urządzonego odcinka wybrzeża morskiego;
- 4) powinien być zlokalizowany co najmniej jeden punkt dozoru zaopatrzonego w sprzęt ratowniczy;
- 5) na terenie urządzonego odcinka wybrzeża morskiego powinny znajdować się:
  - a) przebieralnie,
  - b) pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe,
  - c) punkt pierwszej pomocy medycznej,
  - d) pojemniki na odpady;
- 6) obszar wodny przeznaczony do kąpieli powinien spełniać następujące wymagania:
  - a) obszar o głębokości ponad 1 m powinien być wyraźnie oznaczony,
  - b) dno powinno być wolne od zanieczyszczeń;
- 7) kąpielisko powinno być zlokalizowane tak, aby miało dogodnie ukształtowany brzeg i dno oraz dobre nasłonecznienie;
- 8) dojścia do urządzonego odcinka wybrzeża morskiego, jak i jego obszar powinny być zorganizowane w sposób niezagrażający środowisku naturalnemu i umocnieniom w pasie technicznym brzegu morskiego oraz umożliwiającą korzystanie z nich osobom niepełnosprawnym poruszającym się na wózkach inwalidzkich;
- 9) sposób zagospodarowania terenu na obszarze pasa technicznego wymaga uzgodnienia z dyrektorem właściwego urzędu morskiego;
- 10) w widocznych miejscach przy wejściu na obszar powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z urządzonego odcinka wybrzeża morskiego.

§ 14.

Leczniczy basen uzdrowiskowy powinien spełniać następujące wymagania:

- 1) być wypełniony wodą leczniczą, która zachowuje swoje właściwości w czasie eksploatacji basenu;
- 2) woda lecznicza w basenie powinna spełniać wymagania sanitarne i jakościowe pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym, zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 3) eksploatacja basenu powinna odbywać się w jednym z następujących systemów:
  - a) otwartym – przy stałym dopływie wody z ujęcia i odpływie wody z basenu,
  - b) częściowo zamkniętym – przy określonym dopływie wody z ujęcia, do wody uzdatnianej metodami fizycznymi i chemicznymi poza basenem i ponownie wprowadzanej do basenu;
- 4) hala basenowa powinna być wyposażona w wentylację;

- 5) sposób eksploatacji basenu oraz sposób monitorowania jakości wody i jakości powietrza hali basenowej powinna określać instrukcja funkcjonalna opracowana dla każdego basenu, przy uwzględnieniu przepisów odrębnych określających najwyższe dopuszczalne stężenia czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy;
- 6) w skład instalacji basenu powinny wchodzić następujące urządzenia:
  - a) instalacja zasilająca wodą leczniczą,
  - b) instalacja przelewowa wraz ze zbieraczem zanieczyszczeń – kanalikiem przelewowym wokół basenu,
  - c) instalacja spustowa odprowadzającą wodę do kanalizacji,
  - d) instalacja zwykłej wody ciepłej i zimnej;
- 7) instalacje i urządzenia basenowe powinny być wykonane z materiałów niereagujących chemicznie z używaną wodą leczniczą;
- 8) posadzka oraz dno i ściany niecki basenu powinny być wyłożone materiałem wodoszczelnym o powierzchni zabezpieczającej przed poślizgiem i pozwalającym na ich łatwe mycie i dezynfekcję; posadzka powinna być wyposażona we wpusty ściekowe ze spadkiem posadzki w kierunku wpustów w celu zabezpieczenia przed spływem wody przelewającej się z basenu;
- 9) wloty i wyloty wody oraz jej spust powinny być usytuowane w sposób zapewniający równy przepływ wody we wszystkich przekrojach niecki basenowej, ponadto powinien być co najmniej jeden spust denny umożliwiający całkowite opróżnienie basenu;
- 10) przy basenie, w którym stosuje się dezynfekcję wody środkami chemicznymi, powinny być pomieszczenia dla stacji uzdatniania oraz magazyny środków chemicznych; pomieszczenia te powinny być wyposażone w wentylację i urządzenia pomiarowo-kontrolne do oznaczania środków chemicznych pozostających w wodzie wypełniającej basen;
- 11) pomieszczenia przybasenowe powinny być podzielone na dwie strefy: przeznaczoną dla pacjentów w obuwiu oraz przeznaczoną dla pacjentów bez obuwia; poszczególne pomieszczenia, zapewniające możliwość korzystania z nich przez osoby niepełnosprawne poruszające się na wózkach inwalidzkich, powinny być usytuowane w następującej kolejności:
  - a) szatnie wyposażone w szafki na ubrania i indywidualne przebieralnie w liczbie odpowiedniej dla osób korzystających z basenu,
  - b) pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe,
  - c) natryski,
  - d) brodzik lub urządzenia do natryskiwania stóp środkiem dezynfekującym;
- 12) wejście do basenu powinno zapewniać możliwość wejścia osobom o ograniczonej sprawności oraz niepełnosprawnym; jeżeli niecka basenowa jest wyposażona w schody i/lub pochylnie, powinny być one usytuowane tam, gdzie głębokość jest najmniejsza, schody powinny być wyposażone co najmniej w jedną poręcz;
- 13) niecka basenowa powinna być napełniona wodą na głębokość od 0,6 m do 1,60 m, w zależności od wieku i wzrostu osób kwalifikowanych do korzystania z basenu,
- 14) na jedną osobę korzystającą z basenu powinna przypadać powierzchnia umożliwiająca właściwe wykonywanie zabiegów;
- 15) basen powinien być wyposażony w sprzęt do ćwiczeń, w szczególności na brzegach niecki powinny zostać zamieszczone uchwyty do ćwiczeń; warunek nie jest wymagany w przypadku basenów leczniczych wykorzystywanych wyłącznie do kąpielii leczniczych;
- 16) w widocznych miejscach przy wejściu na basen powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z basenu.

§ 15.

Rehabilitacyjny basen uzdrowiskowy powinien spełniać wymagania określone w § 14 pkt 3-5, 8-13 i 16, a ponadto powinien spełniać następujące wymagania:

- 1) być napełniany wodą spełniającą wymagania sanitarne i jakościowe pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym, zgodnie z obowiązującymi przepisami;

- 2) w skład instalacji basenu powinny wchodzić następujące urządzenia:
  - a) instalacja wody ciepłej i zimnej;
  - b) instalacja przelewowa wraz ze zbieraczem zanieczyszczeń – kanalikiem przelewowym wokół basenu;
  - c) instalacja spustowa odprowadzająca wodę do kanalizacji;
- 3) na jedną osobę korzystającą z basenu powinna przypadać powierzchnia wody umożliwiająca właściwe prowadzenie rehabilitacji;
- 4) basen powinien być wyposażony w sprzęt do ćwiczeń, w szczególności na brzegach niecki powinny zostać zamieszczone uchwyty do ćwiczeń; poręcze do ćwiczeń rehabilitacyjnych powinny zajmować minimum 50% obwodu basenu; mogą one stanowić oddzielny element konstrukcyjny, jak też stanowić stałe części niecki basenowej.

§ 16.

Urządzone podziemne wyrobisko górnicze powinno spełniać następujące wymagania:

- 1) stropy i ociosy wyrobiska powinny być zabezpieczone odpowiednią obudową zapewniającą bezpieczeństwo;
- 2) stropy i ociosy wyrobiska oraz stan techniczny i stateczności obudowy powinny podlegać stałej kontroli w celu zachowania bezpieczeństwa;
- 3) przy urządzeniu wyrobiska powinien być opracowany i zapewniony stały i niezmienny dopływ powietrza przewietrzającego rejon komór;
- 4) dla uzyskania optymalnych warunków skuteczności leczenia powinno się określić parametry dla urządzonego podziemnego wyrobiska górniczego, jakie powinien posiadać mikroklimat w komorach leczniczych; dotyczy to przede wszystkim prędkości przepływu, temperatury, wilgotności oraz składu chemicznego i stopnia jonizacji powietrza;
- 5) posiadać rezerwowe chodniki awaryjne pozwalające na ewakuację z pomieszczeń zagospodarowanych do celów leczniczych na powierzchnię;
- 6) na drogach komunikacyjnych powinny być założone rezerwowe stanowiska pomiarowe;
- 7) prace zabezpieczające prowadzone w urządzonego podziemnym wyrobisku górniczym powinny być wykonane na podstawie:
  - a) pomiarów zamontowanych rozwarstwieniomierzy,
  - b) pomiarów konwergencji pionowej i poziomej,
  - c) okresowych pomiarów niwelacyjnych,
  - d) badań próbek pobranych z miejsc wykonywanych iniekcji skał;
- 8) w komorach w widocznym miejscu powinny być umieszczone tablice informacyjne o drogach ewakuacyjnych oraz instrukcje dotyczące sposobu zachowania się w sytuacjach zagrożeń;
- 9) komory powinny być urządzone i wyposażone w sposób zapewniający bezpieczeństwo pacjentów i personelu, w tym wyposażone w system łączności;
- 10) komunikacja w komorach leczniczych powinna być dostosowana do poruszania się osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich;
- 11) w komorach powinno być zapewnione stałe zasilanie w energię elektryczną; oświetlenie pomieszczeń musi odbywać się w sposób ciągły;
- 12) w odpowiedniej odległości od urządzonego podziemnego wyrobiska górniczego powinny znajdować się pomieszczenia higieniczno-sanitarne zbiorowe;
- 13) w urządzonego podziemnym wyrobisku górniczym stosuje się również wymagania eksploatacyjne, funkcjonalne i techniczne określone w przepisach ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981);
- 14) w widocznych miejscach przy wejściu powinien być umieszczony regulamin porządkowy określający sposób korzystania z urządzonego podziemnego wyrobiska górniczego.

§ 17.

Uwzględniając ochronę dóbr kultury, dopuszcza się odstępstwa od określonych wymagań dla zakładów i/lub urządzeń zlokalizowanych w obrębie obiektu wpisanego do rejestru zabytków i/lub objętego

ochroną konserwatorską, po otrzymaniu zgody od uprawnionych organów, na podstawie odrębnych przepisów.

§ 18.

Zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego należy dostosować do wymagań określonych w niniejszym rozporządzeniu w terminie nie dłuższym niż do dnia 31 grudnia 2021 roku.

§ 19.

Traci moc rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego (Dz. U. z 2012 roku, poz. 452 z późn. zm.).

§ 20.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

SPÓŁKA UZDROWISKOWA I		
OBECNY ZAPIS	PROPONOWANY ZAPIS:	UZASADNIENIE
<p>§ 3. 1, pkt 4: „4. Dopuszcza się lokalizowanie poniżej poziomu terenu urządzonego przy budynku pomieszczeń o charakterze diagnostycznym, terapeutycznym, magazynowym i o funkcjach pomocniczych, przeznaczonych na pobyt ludzi, pod warunkiem uzyskania zgody właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego.”</p>	<p>§ 3. 1, pkt 4: 4. Dopuszcza się lokalizowanie poniżej poziomu terenu urządzonego przy budynku pomieszczeń o charakterze diagnostycznym, terapeutycznym, magazynowym i o funkcjach pomocniczych, przeznaczonych na pobyt ludzi, pod warunkiem uzyskania zgody właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego podmiotów które funkcjonowały do dnia wejścia Rozporządzenia. Po terminie wejścia Rozporządzenia dopuszcza się lokalizowanie poniżej poziomu terenu urządzonego przy budynku pomieszczeń o charakterze diagnostycznym, magazynowym i o funkcjach pomocniczych, przeznaczonych na pobyt ludzi, pod warunkiem uzyskania zgody właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego.</p>	<p>Powyższa propozycja zapisu wynika z obaw środowiska fizjoterapeutów umieszczania i adaptacji bazy zabiegowej czyli pomieszczeń zakładów przyrodoleczniczych w budynkach lecznictwa uzdrowiskowego wpisanych do rejestru zabytków, które w większości są budynkami z początku ubiegłego stulecia, w pomieszczeniach piwnicznych poniżej poziomu terenu - bez okien. Obawy budzi fakt, że w takich pomieszczeniach pracują głównie fizjoterapeuci z podstawowym czasem pracy 7.35 i może dochodzić do pogorszenia warunków pracy kadry fizjoterapeutycznej. Jako kadra medyczna mamy na względzie zapisy, iż pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi dzielą się na: pomieszczenia przeznaczone na stały pobyt ludzi, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa dłużej niż 4 godziny; pomieszczenia przeznaczone na czasowy pobyt ludzi, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa od 2 do 4 godzin łącznie. – ale ten zapis spowoduje również problem organizacji pracy kadry fizjoterapeutycznej - ponieważ realizacja procedur zabiegowych odbywa się w godzinach 7.00 – 14.35 a często i w godzinach popołudniowych aby zapewnić dwa cykle zabiegowe dziennie. Rotacja pracowników ze względu na przepisy w/w i BHP na inne stanowiska nie będzie możliwa przy usytuowaniu pomieszczeń zakładu przyrodoleczniczego w pomieszczeniach</p>

		<p>adaptowanych z pomieszczeń piwnicznych na zabiegowe, ponieważ wszystkie one mogą nie spełniać wymogów. Obawiamy się że pracodawcy chcąc dostosować się do warunków wymaganych/rankingowanych przez NFZ – tj. baza zabiegowa w miejscu udzielania świadczeń nie będą szukać innych rozwiązań technicznych i kosztem pogorszenia warunków pracy licznej kadry fizjoterapeutycznej realizującej zabiegi będą dostosowywać pomieszczenia piwniczne bez okien na bazę zabiegową.</p>
<p>§16 pkt 2: c) sale kinezyterapii indywidualnej lub grupowej stanowiące odrębne pomieszczenia, wyposażone co najmniej w: – drabinki lekarskie, – piłki lekarskie, sensoryczne oraz gimnastyczne z uchwytami, – taśmy do ćwiczeń, – trener dłoni, – rzemień rehabilitacyjny, – skakanki, – materace gimnastyczne, – stół rehabilitacyjny, – rotory do ćwiczeń kończyn górnych i dolnych, – cykloergometr lub bieżnia ruchowa,</p>	<p>§16 pkt 2: c) sala kinezyterapii indywidualnej lub grupowej wyposażona co najmniej w: a) stół rehabilitacyjny, drabinki rehabilitacyjne, lub inne spełniające takie same funkcje, maty lub materace do kinezyterapii, b) rotory do ćwiczeń kończyn górnych i kończyn dolnych, c) Uniwersalny Gabinet Usprawniania Leczniczego (UGUL) lub inny system spełniający jego rolę, d) stół lub tablica do ćwiczeń manualnych (ręki)</p>	<p>warunki tożsame z wymogami dotyczącymi świadczeń gwarantowanych z zakresu rehabilitacji leczniczej a wyposażenie nie brzmi anachronicznie w stosunku do obecnie stosowanego wyposażenia sali kinezyterapii.</p>
<p>§16 pkt 3) c) i e): c) termoterapii: – zestaw do kriostymulacji parami azotu lub CO₂ lub – urządzenie do niskotemperaturowej krioterapii ogólnoustrojowej z zakresem uzyskiwanych temperatur od -120° do -180° z możliwością obserwacji pacjenta w trakcie zabiegu, e) fototerapii: – lampa do naświetlań promieniowaniem podczerwonym lub ultrafioletowym lub – zestaw do biostymulacji laserowej;</p>	<p>§16 pkt 3) c) i e): c) termoterapii - zestaw do kriostymulacji parami ciepłego azotu lub CO₂ lub nadmuchem zimnego powietrza - urządzenie do niskotemperaturowej krioterapii ogólnoustrojowej z zakresem uzyskiwanych temperatur od -120° do -150° z możliwością obserwacji pacjenta w trakcie zabiegu, e) lampa do naświetlań promieniowaniem podczerwonym lub</p>	<p>zapis wyniku z poprawnej nomenklatury zabiegów i surowców stosowanych do realizacji tych zabiegów jak również leczniczego stosowania niskich temperatur, w przypadku laseroterapii - kod rozliczeniowy 93.3939, katalog ICD-9 oraz pkt. §16 pkt 8 użyto takiej nazwy zabiegu)</p>

	ultrafioletowym lub zestaw do laseroterapii	
§16 pkt 7: 7) posiada osobne pomieszczenia lub boksy do zabiegów fototerapii i elektroterapii;	§16 pkt 7: 7) posiada osobne pomieszczenia lub boksy do zabiegów światłolecznictwa i elektroterapii	zapis wyniku z poprawnej nomenklatury zabiegów
§16 pkt 9: 9) posiada oddzielne pomieszczenia lub boksy, w których instalowane są diatermie krótkofalowe i mikrofalowe, odpowiednio zabezpieczone	§16 pkt 9 : 9) posiada oddzielne pomieszczenie lub boksy, dla urządzeń emitujących fale pola elektromagnetycznego wielkiej częstotliwości, odpowiednio zabezpieczone przed szkodliwym oddziaływaniem promieniowania elektromagnetycznego na otoczenie;	zapis wyniku z poprawnej nomenklatury zabiegów
§16 pkt 13: przy wannach kąpielowych zamocowane są uchwyty ułatwiające pacjentowi wejście do wanny i wyjście z wanny oraz instalacja przywoławcza;	§16 pkt 13: przy wannach kąpielowych zamocowane są uchwyty ułatwiające pacjentowi wejście i wyjście z wanny	Uniknięcie interpretacji zapisu że potrzebne są dwa rodzaje uchwytów.
§16 pkt 15: pomieszczenia zakładu przyrodoleczniczego posiadają wentylację grawitacyjną;	§16 pkt 15: pomieszczenia zakładu przyrodoleczniczego posiadają wentylację przynajmniej grawitacyjną	
SPÓŁKA UZDROWISKOWA II		
§ 1 ust 3	<p>Proponuje się modyfikację zapisu w zakresie ręczników jednorazowych, pojemnika na zużyte ręczniki oraz dozowników z mydłem w płynie w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych mieszczących się przy salach łóżkowych. Proponuje się usunąć wymóg dozownika z mydłem oraz pojemnika na zużyte ręczniki oraz wprowadzić możliwość zamiany ręczników papierowych na ręczniki materiałowe, które będą wymieniane jeden raz w tygodniu. Obecny zapis narzuca na świadczeniodawcę konieczność zamontowania w każdej łazience mieszczącej się przy pokoju łóżkowym pojemnika na ręcznik papierowy wraz z pojemnikiem na zużyty ręcznik, gdzie oprócz tego każdy z kuracjuszy otrzymuje ręcznik materiałowy.</p> <p>W zakresie wyposażenia pomieszczeń higieniczno-sanitarnych zbiorowych nie wnosi zastrzeżeń.</p>	
§ 2.	Proponuje się utrzymanie zapisu o dotychczasowej lokalizacji szpitala uzdrowiskowego w strefie A. Nie znamy uzasadnionego powodu zmiany tego zapisu	
§ 10, pkt 2.	Proponuje się doprecyzowanie przez Ustawodawcę definicji izolatki w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego z	

	uwzględnieniem specyfiki działalności sanatorium oraz szpitala uzdrowiskowego. W §2 który określa definicję nie zostało to sprecyzowane.
§ 11 oraz § 12, pkt 1	Proponuje się wprowadzenie zapisu umożliwiającego łączenie pewnych pomieszczeń tj. pokoje pracowników medycznych i administracyjnych, pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla pracowników, pomieszczenie porządkowe, jadalnia, pomieszczenie przeznaczone do przygotowania lub dystrybucji posiłków i napojów, pomieszczenie pielęgnacyjne i ogólne w ramach łączenia oddziałów tak aby pracownicy i pacjenci szpitala uzdrowiskowego, sanatorium mogli korzystać z tych samych pomieszczeń mieszczących się w jednym budynku w którym pracują lub przebywają na leczeniu.
§ 11, pkt 5.	Proponuje się wykreślić zapis o konieczności wyposażenia w pokojach łóżkowych szpitala uzdrowiskowego szafek przyłóżkowych w białe do karmienia. Działalność szpitala uzdrowiskowego różni się znacznie od działalności szpitala ogólnego. W szpitalu uzdrowiskowym przebywają osoby, które muszą być zdolne do samodzielnego korzystania z leczenia tj. zabiegów, posiłków w wydzielonych częściach podmiotu leczniczego, a nie w sali łóżkowej. Dodanie tego wymogu wypacza sens i definicję leczenia w szpitalu uzdrowiskowym, a będzie generowało duże koszty po stronie świadczeniodawcy, który będzie zmuszony ten wymóg spełnić, pomimo tego, że nikt z tego wyposażenia nie będzie korzystał.
§ 16, pkt 2.	Proponuje się dopisać możliwość łączenia w zakładzie przyrodoleczniczym gabinetu diagnostyczno-zabiegowego oraz punktu pielęgniarstwa w ramach łączenia oddziałów mieszczących się pod tym samym adresem. W naszej ocenie wyodrębnianie tych gabinetów nie ma logicznego wytłumaczenia skoro szpital uzdrowiskowy, sanatorium i zakład przyrodoleczniczy mieszczą się w tym samym budynku, a będzie generowało znaczne koszty wyposażenia po stronie świadczeniodawcy.
SPÓŁKA UZDROWISKOWA III	
§ 3 proponuje się dopisać ust. 5 Zakład Przyrodoleczniczy powinien stanowić samodzielny budynek albo zespół budynków powiązanych funkcjonalnie albo wydzieloną część innego zakładu lecznictwa uzdrowiskowego	
§ 4 proponuje się doprecyzować zapis „nie mogą być przechodnie” – określenie zbyt mało precyzyjne i pozostawiające zbyt szerokie pole do interpretacji np. czy możliwe jest przejście przez oddział łóżkowy szpitalny do pomieszczenia zabiegowego, do stołówki?	
§ 11 ust.5 proponuje się usunąć zapis o szafkach przyłóżkowych z białem do karmienia, pozostawić szafki przyłóżkowe.	
§ 16 ust.2d) gabinet masażu powinien stanowić odrębne pomieszczenie Ze względu na wprowadzoną zmianę w nazewnictwie zabiegów zgodną z ICD do zabiegów masażu zgodnie z nazewnictwem zalicza się aktualnie nie tylko masaż klasyczny ale również masaż wibracyjny, masaż mechaniczny oraz masaż wirowy kończyn dolnych i górnych, masaż perełkowy i inne, które wcześniej określane były jako kąpiele. W związku z powyższym proponuje się doprecyzowanie nazwy gabinetu na gabinet masażu klasycznego (suchego) powinien stanowić odrębne pomieszczenie, w przypadku masażu z działu	

hydroterapii powinien stanowić odrębne pomieszczenie lub kabinę/boks lub wydzielone stanowisko		
§ 16 ust 5 posiada co najmniej jedną salę wypoczynkową umożliwiającą wypoczynek po zabiegach ..... w zakładzie przyrodolecznicy stanowiącym samodzielny budynek.		
§ 16 proponuje się dopisać ust. 28 w przypadku gdy zakład przyrodolecznicy stanowi wydzieloną część szpitala uzdrowiskowego lub sanatorium uzdrowiskowego nie ma obowiązku tworzenia gabinetu diagnostyczno-zabiegowego oraz punktu pielęgniarskiego, w związku z usytuowaniem w części wspólnej szpitala uzdrowiskowego lub sanatorium uzdrowiskowego dyżurki pielęgniarskiej, gabinetów zabiegowych i gabinetów lekarskich, lub zapis iż dopuszcza się wspólny punkt pielęgniarski/gabinet diagnostyczno-zabiegowy dla zakładu przyrodolecznicy i szpitala uzdrowiskowego/sanatorium uzdrowiskowego, gdy znajdują się w jednym budynku. Brak jest uzasadnienia dla lokalizowania odrębnej wypoczynalni z miejscami do leżenia lub siedzenia w zakładzie przyrodolecznicy zintegrowanym z obiektami szpitalnymi lub sanatoryjnymi ze względu na możliwość wypoczywania pacjentów po zabiegach w tzw. systemie „wanna – łóżko”.		
Proponuje się wydłużenie terminu dostosowania do 31.12.2024 r.		
SPÓŁKA UZDROWISKOWA IV		
§ 4. proponuje się usunąć ten paragraf. Określenie „nie mogą być przechodnie” jest mało precyzyjne i pozostawia zbyt szerokie pole do interpretacji. Potrzebne jest bardziej szczegółowe określenie, co oznacza „nie mogą być przechodnie” lub usunięcie tego paragrafu jako narzucającego zbytnią regulację.		
§ 10, pkt 2. użyte jest tu słowo izolotka bez definicji tego pomieszczenia w § 2. Pojęcie izolotka jest bardzo szerokie, co innego oznacza w szpitalu ogólnym, co innego na oddziale zakaźnym, co innego na oddziale psychiatrycznym, a co innego w zakładzie leczenia uzdrowiskowego (pomieszczenie spełniające wymogi pokoju łóżkowego przeznaczone do odizolowania pacjenta lub grupy pacjentów chorych lub podejrzanych o chorobę zakaźną przenoszącą się drogą kropelkową lub kontaktową)		
§ 11, pkt 3d. należy uzupełnić: jadalnia i pomieszczenia przeznaczone do przygotowania lub dystrybucji posiłków i napojów mogą być wspólne dla szpitala uzdrowiskowego i sanatorium uzdrowiskowego		
§ 11, pkt 5. proponuje się usunąć punkt. Szafek przyłóżkowych z blatami do karmienia pacjentów nie ma nawet w szpitalach wielospecjalistycznych. Są one bardzo drogie i bardzo nieestetyczne. Zwykle na wyposażeniu oddziału wewnętrznego dostępne są 1-3 stojaków karmienia pacjenta/spożywania posiłku w łóżku. Nigdy nie jest tak, nawet na oddziale wewnętrznym by 100% pacjentów wymagało karmienia, skąd więc założenie, że taka sytuacja będzie miała w szpitalu uzdrowiskowym?		
§ 12, pkt 2 i 3. należy uzupełnić o uwagę, że pomieszczenia pielęgnacyjne i ogólne mogą być wspólne dla szpitala uzdrowiskowego i sanatorium uzdrowiskowego		
§ 12, pkt 2. wyposażenie pokoi łóżkowych wymienione jest jedynie dla sanatorium uzdrowiskowego, nie ma go w odniesieniu do szpitala uzdrowiskowego. Proponuję powielić ten punkt w części dotyczącej szpitala uzdrowiskowego, aby uniknąć interpretacji, że obowiązek wyposażenia w szafkę, stół, krzesło i szafę dotyczy wyłącznie pokoi w sanatorium		
§ 16, pkt 2. proponuję zamieścić zapis: dopuszcza się wspólny punkt pielęgniarski/gabinet diagnostyczno-zabiegowy dla zakładu przyrodolecznicy i szpitala uzdrowiskowego/sanatorium uzdrowiskowego, gdy znajdują się w jednym budynku i na jednym piętrze		
SPÓŁKA UZDROWISKOWA V		
§ 2 pkt 3) „3) pomieszczenie higieniczno-sanitarne – pomieszczenie	Wobec powyższego, proponuje się następujące brzmienie § 2 pkt 3):	Wprowadzenie wymogu obciąży podmioty lecznictwa uzdrowiskowego kosztami

<p>wyposażone co najmniej w miskę ustępową, umywalkę, dozownik z mydłem w płynie, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia, pojemnik na zużyte ręczniki oraz natrysk.”</p>	<p>„3) pomieszczenie higieniczno-sanitarne – pomieszczenie wyposażone co najmniej w miskę ustępową, umywalkę, pojemnik na odpadki oraz natrysk.”</p>	<p>wynikającymi z wprowadzenia tego rozwiązania w swoich obiektach. Dlatego też proponuje się wykreślenie z przepisu określeń: „dozownik z mydłem w płynie”, „pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia” i zastąpienie określenia „pojemnik na zużyte ręczniki” określeniem „pojemnik na odpadki”.</p>
--	--	---